

Møte onsdag den 14. juni kl. 10

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 88):

1. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2007 (Kommuneproposisjonen) (Innst. S. nr. 200 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 61 (2005-2006))
2. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Bent Høie og Martin Engeset om å gi de kommunale kontrollutvalgene større uavhengighet (Innst. S. nr. 177 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:45 (2005-2006))
3. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Odd Einar Dørum om oppnevning av en kommisjon for personvern (Innst. S. nr. 201 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:54 (2005-2006))
4. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lønsregulering for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet 2006 mv. (Innst. S. nr. 235 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 69 (2005-2006))
5. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om samtykke til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (Schengen-grenseregler) (Innst. S. nr. 220 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 59 (2005-2006))
6. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Bjørg Tørresdal og Jon Lilletun om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak (Innst. S. nr. 234 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:69 (2005-2006))
7. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om årsmelding til Stortinget fra Styret for pensjonsordningen for stortingsrepresentanter (Innst. S. nr. 189 (2005-2006), jf. Dokument nr. 9 (2005-2006))
8. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg, Kåre Fostervold og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt bedre opplysningene til forbruker om matvarens opprinnelse (Innst. S. nr. 231 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:44 (2005-2006))
9. Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelsingets møte 8. juni 2006 (jf. Innst. O. nr. 57):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

10. Forslag fra stortingsrepresentant Anders Anundsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelsingets møte 8. juni 2006 (jf. Innst. O. nr. 51):

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i opplæringslova som sikrer en statlig stykkprisfinansiering av opplæring som skjer i sosiale eller medisinske institusjoner, samt i barnevernsinstitusjoner mv. Reglene skal gjelde likt for private og offentlige institusjoner.»

11. Referat

Presidenten: Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet – om nødvendig – går utover den reglementsmessige tid, kl. 15, til dagens kart er ferdigbehandlet.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2007 (Kommuneproposisjonen) (Innst. S. nr. 200 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 61 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 25 minutter, og at taletiden fordeles slik:

Arbeiderpartiet 30 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra partienes hovedtalere og inntil fem replikker etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:02:32] (ordfører for saken): Vi fortsetter et løp, et godt og offensivt løp, for å styrke den lokale velferden. Startskuddet gikk i september 2005. Gjennom noen få høstuger gjennomførte Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet et historisk løft for kommunesektoren, et løft som gav kommunene hele 5,7 milliarder kr mer. Det løftet var det første steget for å sikre den lokale skolen og bedre eldreomsorgen. Høyre sa nei til å være med på det løftet, Venstre sa nei, og Kristelig Folkeparti sa nei. De ønsket ikke et ekstra løft, de ønsket ikke at f.eks. Sandnes skulle få 33 mill. kr ekstra i forhold til opplegget til Bondevik II-regjeringen – men legg mer-

ke til: I dag sier de ja, i dag bygger de på det samme økonomiske opplegget som vi sørget for at kommunene fikk i 2006. Et halvt år med ny regjering har gjort at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre sier ja. Den nye regjeringen har mange gode resultater å vise til, og noen er oppsiktsvekkende. Ett av de oppsiktsvekkende resultatene er at de tidligere regjeringspartiene ser behovet for en ny og offensiv satsing i kommunal sektor, og at de har lagt seg på de samme rammene som vi har gjort. Det er bra, og det er positivt.

Politikken virker. I går offentliggjorde SSB tall som viser at kommunene har prioritert den lokale velferden. De brukte nominelt 7,9 pst. mer på barnehage, skole, helse og omsorg sammenliknet med første kvartal i 2006.

La oss ta barnehagesektoren: Ressursinnsatsen til kommunene har økt med 17,4 pst. Grunnskole: 6,5 pst. Kommunehelsesektoren: 3,1 pst. Pleie- og omsorgssektoren: 6,3 pst. Kommunene har vist at de prioriterer lokal velferd, og det er en reell vekst vi ser. Korrigert for pris og lønnsvekst er veksten på hele 475 pst. i forhold til disse viktige og grunnleggende velferdstilbudene. Dette er veldig bra, og det viser at politikken virker.

Takket være regjeringsskiftet og den opptrappingen som vi har startet, vil kommunene samlet få en vekst i frie inntekter på rundt 8 milliarder kr i løpet av to år. I tillegg til veksten i frie inntekter kommer det øremerkede satsinger på 2–2,5 milliarder kr.

Kommunalkomiteen har vært på to innenlandsreiser i vårsesjonen. Vi har vært i Akershus, og vi har vært i Finnmark. Det har vært to gode reiser. Vi har møtt folk som har hatt stort engasjement for sitt lokalsamfunn, som har pekt på lokale utfordringer og de mulighetene som finnes. Utfordringene og mulighetene for f.eks. Karasjok og Ullensaker, som vi har besøkt, er ganske forskjellige, og dette er kun to av 431 kommuner i våre 19 fylkeskommuner. Kommunene Karasjok og Ullensaker er svært ulike, både når det gjelder geografi, areal og folketall. Over halvparten av kommunene har mindre enn 5 000 innbyggere, og det er kun 12 kommuner i Norge som har over 50 000 innbyggere. Vi har kommuner som er større enn fylker. Derfor er det ikke mulig å snakke om den typiske norske kommune. Det finnes ikke noen entydig mal å plassere kommunal sektor inn i. Kommune-Norge er et mangfold, det er et mangfold av kommuner og av folkevalgte. Måten vårt land er organisert på, gjør at vi også får et mangfold av løsninger. Det er tusenvis av lokale folkevalgte som hver dag prøver å finne løsninger for sitt lokalmiljø. Det arbeidet er helt avgjørende for utviklingen av Norge. Et levende lokaldemokrati er grunnsteinen i folkestyret, og det er en forutsetning for den tilliten vi har til det nasjonale folkestyre i Norge.

Det snakkes ofte om velferdsstaten, mens vi egentlig burde snakke om velferdssamfunnet, for mange av de velferdsordningene som vi har i Norge, har kommet ned fra, blitt kopiert av andre og så blitt nasjonal politikk. Lokaldemokratiet har vært en veiviser i utviklingen av velferdssamfunnet. Derfor er det så bra at denne regjeringen ikke bare skryter av kommunal sektor, men også følger opp ord med handling. For skal vi klare å utvikle velferds-

samfunnet vårt på en effektiv og tilpasset måte, må rammevilkårene for kommunene være på plass, og de må få frihet til å velge lokalt hvordan midlene skal brukes. Derfor er det så viktig at hovedveksten i de kommunale inntekter med den nye regjeringen er kommet som frie midler. Regjeringen har tro på og viser tillit til det lokale vettet.

Det er et bredt flertall i komiteen som understreker viktigheten av det lokale folkestyret. Alle, fra Høyre til SV, står bak den klare formuleringen at man for å oppnå likeverdige tjenester over hele landet må ha en «offentlig sektor basert på fellesløsninger, gode lokalsamfunn og et levende folkestyre».

Den lange fellesmerknaden som de tidligere og de nåværende regjeringspartiene står sammen om, er en stor tillitserklæring til Kommune-Norge. Det er bra at vi gjennom komiteearbeidet har stått nesten samlet om å gi honnør til kommunene og få fram hvor viktige de er for å løse de utfordringene vi står overfor rundt omkring i Norge.

Mens Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet sier ja til gode, ubyråkratiske ordninger, nærmest skriker Fremskrittspartiet etter mer statlig byråkrati. Fremskrittspartiet viser med sin innstilling etter min mening null tillit til det lokale vettet. Fremskrittspartiet tar til orde for en stykkprisfinansiering, og nå med nyvinningen «differensiert stykkprisfinansiering». Hvordan skal denne stykkprisfinansieringen fungere? Skal det sitte noen byråkrater og beregne øremerkede tilskudd til skoler i enhver grend rundt omkring i hele landet? Det vil bli et enormt byråkrati. Fremskrittspartiet viser gjennom sin innstilling en overdreven tro på at man kan sitte i Oslo og se hvordan man best kan løse utfordringene i Harstad.

Hovedforskjellen på Fremskrittspartiet og regjeringspartiene i forbindelse med kommuneproposisjonen er at mens Fremskrittspartiet sier ja til byråkrati, sier regjeringspartiene ja til lokaldemokrati.

I 2006 har kommunal sektor ca. 260 milliarder kr i inntekter, hvis man regner alle inntekter som kommunal sektor har. Gjennom komiteens arbeid har vi nå pekt ut retningen når det gjelder kommunenes økonomiske rammer for 2007, hvordan fordelingen av disse midlene skal være, hvor mye som skal være øremerket, hvor mye som skal være fritt, og hvor sterk veksten skal være for å oppnå en velfungerende kommunal sektor i hele landet – en kommunesektor som skal bidra til å nå Regjeringens mål om sosial og geografisk utjevning. Regjeringens mål er at alle, uansett bosted, uansett bakgrunn, skal ha gode, grunnleggende velferdstjenester der de bor. Når vi velger å bruke så mye midler på én sektor, er det viktig at man kan føle seg trygg på at satsingene gir resultater. Derfor er det så godt å se de ferske tallene fra SSB som viser at man gjennom handling og gjennom det historiske løftet har klart å starte opptrappingen med å styrke den lokale velferden.

Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har startet et løp – vi har foretatt første vekslings, og vi ligger godt an i løypa.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åge Starheim (FrP) [10:11:19]: Det vert vist til at Framstegspartiet ikkje har tillit til sine lokalpolitikarar. Tvert imot vil eg hevde at vi har det. Det vert òg vist til at det har vore ein auke i løyvingane til helse, omsorg og skule. Ja, takka vere lokale framstegspartipolitikarar som har stått på og gjort det som Framstegspartiet er einig om, å fremje framlegg om å løyve pengar til denne sektoren, så har vi fått ein auke. Men meldingane som vi får inn, viser at det står ikkje så bra til med regjeringspartia sine folk rundt om i landet.

Mitt spørsmål til representanten Slagsvold Vedum er då: Kan Senterpartiet garantere at deira lokalpolitikarar vil syte for at vi får fylle basseng, som det populært vart sagt i valkampen, og nok pengar til helse, omsorg og skule i 2007-budsjettet?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:12:24]: Senterpartiet er et parti både nasjonalt og lokalt. Jeg kan garantere at våre folk gjør det de kan for å bedre den lokale velferden innenfor de rammene som er. Men det er ingen tvil om at takket være de siste års utfordringer i kommunal sektor tar det tid å snu en trend. Den trenden har vi begynt å snu nå. Noen steder har vi faktisk begynt å snu den sammen med fremskrittspartipolitikere; andre steder har vi begynt å snu den sammen med arbeiderpartipolitikere, og jeg har tro på at folkevalgte i alle partier vil prøve å finne gode løsninger lokalt. Det er derfor jeg er så forundret over at Fremskrittspartiet i sine merknader har så overdreven tro på øremerking og stykkprisfinansiering, i stedet for å ha tillit til at de lokale fremskrittspartipolitikere, de lokale senterpartifolkene – alle de lokale politikere – klarer å finne løsninger innenfor de økte rammene som vi gir.

Kari Lise Holmberg (H) [10:13:24]: Regjeringspartiene sørger for at kommunene nå kan ta hytteskatt av alle. Det er ingen overraskelse at Arbeiderpartiet og SV innfører denne usolidariske og udemokratiske skatten. Begge partiene er for mest mulig skatt. Arbeiderpartiet vil sågar øke eiendomsskatten – dette ifølge Dagens Næringsliv.

At Senterpartiet nå blir med på denne skatteferden, er forunderlig. I Senterpartiets prinsipp- og handlingsprogram for 2005–2009 sies det kun at

«kommunal eiendomsskatt (...) skal opprettholdes som en frivillig ordning».

Det står dessuten at Senterpartiet ikke vil «skattlegge boliger med vanlig boligstandard». Hvordan harmonerer dette med at Senterpartiet nå har vært med på å utvide ordningen med eiendomsskatt? Og: Kan vi nå regne med som en selvfølge at Senterpartiet også vil gå inn for en ytterligere økning av eiendomsskatten?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:14:18]: Det er sant som representanten Kari Lise Holmberg sier, at Senterpartiet er grunnleggende skeptisk til eiendomsskatt. Det er også sant som representanten Holmberg sier, at vi i vårt program har sagt at det skal det enkelte kommunestyre og lokaldemokratiet avgjøre. Derfor har vi blitt med på den endringen som nå er gjort, og overlatt til de lokale politis-

ke prosessene å avgjøre om man vil innføre eiendomsskatt, og hvor grensen for eiendomsskatt skal gå. Lokalt i mitt område er i hvert fall Senterpartiet veldig tydelig på at vi i lokalvalg ikke ønsker å gjennomføre eiendomsskatt, og da blir det opp til velgerne i valget neste høst om de ønsker å få gjennomført eiendomsskatt i sitt område eller ikke. Jeg tror de fleste senterpartilokallag er skeptiske og vil ha friheten til å velge.

Bjørn Tørresdal (KrF) [10:15:12]: Kristelig Folkeparti er glad for de økte overføringene til kommunene. Det betyr mer penger til skole, omsorg, barnehage og kultur i Kommune-Norge. Og vi er glade for at det er vekst i frie midler, fordi vi har tillit til våre lokalpolitikere.

Jeg er uenig i innlegget til saksordføreren på ett punkt. Veksten startet nemlig ikke etter valget i 2005, den startet før. Antall årsverk i grunnskolen startet å øke tidligere, barnehagene startet å øke i forrige stortingsperiode. Det er bra at det øker. Det blir bedre velferd.

Det ble i innlegget snakket om det historiske løftet, i entall. Var det ikke snakk om en opptrappingsplan? Og mitt spørsmål blir: Hvordan ser de neste trinn i denne opptrappingsplanen ut, og hvor blir de av?

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:16:03]: Regjeringen Bondevik II foreslo å øke de frie inntektene med 1,9 milliarder kr for året 2006. Vi plussset på 3,8 milliarder kr, slik at det ble 5,7 milliarder kr. I tillegg har vi sett i etterkant at skatteinntektene til kommunene har økt, så det har blitt et enda større løft enn det vi lovet å gjennomføre i fjorårets budsjett.

Så det er en massiv og klar opptrapping vi har gjort i år. Det var første steget, og vi viser også i årets kommuneøkonomiproposisjon at vi fortsetter den veksten. Og veksten som vi fortsetter med i år, bygger jo på grunnlaget fra i fjor. Derfor har det i løpet av to år vært en vekst på 8 milliarder kr, og det er et historisk løft for kommunesektoren. Vi kommer til å fortsette denne opptrappingen de neste årene vi sitter i regjering.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Dag Terje Andersen (A) [10:17:03] (komiteens leder): Den kommuneopposisjonen som nå er lagt fram, beviser at Regjeringen følger opp sine løfter om å styrke kommuneøkonomien. Utgangspunktet for årets proposisjon er jo, som saksordføreren har vært inne på, det taktiskiftet som skjedde i forbindelse med behandlingen av det økonomiske opplegget for kommunene for i år.

Det var et historisk løft – med 3,8 milliarder kr ekstra – de 5,7 milliarder kr som kommunene fikk i økte inntekter fra i fjor til i år. Det var jo slik at vi i fjor høst opplevde en historisk debatt i Stortinget – og jeg tror kanskje ikke vi får oppleve det igjen – nemlig at opposisjonen kritiserte regjeringspartiene for å bevilge for mye penger til kommunene.

Som en del av grunnlaget for neste års proposisjon er også de nye opplysningene som ligger inne i revidert nasjonalbudsjett. Det er slik at kommunene får 800 mill. kr

mer i skatt, staten betaler ut 700 mill. kr mer til satsing på barnehager, og med øvrige justeringer viser tallene nå at veksten i kommunenes inntekter fra 2005 til 2006 kommer til å bli på 7,1 milliarder kr. Det er et historisk løft, og det gir bedre muligheter for velferd.

Neste års opplegg viderefører det med et nytt løft på 4–5 milliarder kr, eller 2–2,5 milliarder kr i frie inntekter, noe som gir rom for 2 000 flere ansatte i omsorgssektoren, fortsatt styrket aktivitet på barnehagesektoren, og ikke minst oppfølging av opptrappingsplanen for psykiatrien. Så når proposisjonen nå diskuteres, er det åpenbart at Regjeringen følger opp det den har sagt. Vi skal ha mer felles velferd istedenfor mer skattelette.

Så går diskusjonen om de frie midlene gir velferd. Vi har allerede vært inne på det tidligere i debatten. Ja, forskjellen på Bondeviks opplegg for kommunene og Stoltenberg-regjeringens opplegg for kommunene har altså beviselig gitt mer aktivitet først og fremst i eldreomsorgen, mer aktivitet på skolesektoren og mer satsing på barnehagene. Når Fremskrittspartiet sier at vi ikke kan gi frie midler fordi vi ikke kan stole på lokalpolitikkerne, er det altså feil. Bedre kommuneøkonomi gir mer velferd.

En av de viktige diskusjonene i forholdet mellom kommunene, er hvordan inntektssystemet er organisert. Det ble lagt fram en utredning fra det såkalte Borge-utvalget, som gav utslag som gjorde at Regjeringen i hovedsak valgte å legge bort utvalget, eller rettere sagt, vil følge opp den samme utredningen gjennom et nytt politisk sammensatt utvalg. Veldig mange er glade for det. Vi er glade for det, fordi ganske mange distriktskommuner, særlig de med fraflyttingsproblemer, kom dårlig ut i Borge-utvalgets utredning, og ikke minst var det slik at de kommunene som hadde stor vekst og utfordringer knyttet til bl.a. investeringer i den sammenhengen, også kom dårlig ut. Og de kommunene i Norge som har minst å hjelpe sine innbyggere med, minsteinntektskommunene, kom også stort sett dårlig ut i Borge-utvalgets utredning. Derfor er jeg glad for at vi skal ha en ny gjennomgang av det, som skal gi en mer rettferdig fordeling av de kommunale inntektene.

Som det ble sagt av saksordføreren, har kommuneøkonomien kommet opp på et nytt nivå. Det nivået videreføres og styrkes gjennom denne proposisjonen. Jeg er veldig glad for at det er bred enighet – også med de tidligere regjeringspartiene. Det ligger jo ganske mange innrømmelser i det at de tidligere regjeringspartiene nå aksepterer det nye nivået som vi i fjor høst ble kritisert for. Og ikke bare det, i tillegg til at de aksepterer nivået, har vi felles merknader om kommunenes rolle for velferd og for å finne løsninger i fellesskap. Det er bra.

Det er slik i innstillingen at på disse områdene er det bare Fremskrittspartiet som skiller seg helt klart ut. De vil ha en annen samfunnsmodell enn det vi har i Norden. Den nordiske velferdsmodellen har gjort at Norge gjentatte ganger har blitt kåret av FN til å være det beste landet i verden å bo i, fordi vi har god økonomi og fordi inntektene og velferden er så jevnt fordelt. Det er hele ideen bak den nordiske velferdsmodellen. Jeg er glad for at Fremskrittspartiet står alene om å ville gå bort fra den modellen

for samfunnsutvikling, som har gitt så gode resultater som her i Norden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:22:14]: Representanten tar vel litt sterkt i når han indirekte hevder at Norges gode velferdsordninger, som helt riktig har fått god omtale, bl.a. av FN, ikke nødvendigvis handler om hvordan vi rammefinansierer norske kommuner. Jeg tror vi skal ha det litt i bakhodet.

Men det er noe her som virker litt spesielt. Vi har en situasjon hvor vi har vært igjennom en valgkamp der det virkelig ble lovet mye penger til kommunale tjenester, ikke minst for å styrke de helt grunnleggende tjenestene rundt i Kommune-Norge. Når Regjeringen nå legger opp til en vekst på 2 milliarder kr, kanskje 2 1/2 milliard kr, i frie midler, er det litt vanskelig å se at det er en realitetsoppfølging i forhold til den harde retorikken som ble brukt i valgkampen, og ikke minst det som kom her – med stolthet – etter at budsjettet for 2006 ble lagt fram. Blir ikke dette litt lite i forhold til den retorikken som de rød-grønne hadde i valgkampen?

Dag Terje Andersen (A) [10:23:27]: Nei, det blir akkurat det vi sa i valgkampen. Dette er et av de områdene der vi åpenbart leverer akkurat det vi sa. Vi leverer først og fremst økning i frie inntekter, slik vi sa, og som representanten Amundsen, i hvert fall i deler av innstillingen, er skeptisk til – mens Fremskrittspartiet i andre deler av innstillingen er for mer frie midler, f.eks. når det gjelder selskapskatt.

Det er slik at vi følger opp akkurat det løftet vi gav, og i hovedsak følger vi opp i forhold til frie midler. Derfor er jeg glad for at både de undersøkelsene som vi har gjort blant våre aktive kommunepolitikere, og de tallene som i dag blir bekreftet fra SSB, nettopp beviser at bedre økonomi til kommunene gir mer eldreomsorg, mer til skole og mer til barnehageutbygging. Det er ingen tvil om at den måten vi har fordelt fellesskapets midler på – at alle har like god tilgang til tjenester gjennom et offentlig tjenestesystem – er en av hovedforklaringene på at vi har fått den rangeringen vi har fått fra FN, år etter år.

Kari Lise Holmberg (H) [10:24:40]: Høyre har aldri kritisert Regjeringen for å bevilge for mye penger til kommunesektoren. At vi har en annen holdning til totalbudsjettet, er en annen sak.

Men det manglet altså ikke på fagre ord og store løfter i valgkampen. Alt skulle bli så mye bedre med en ny regjering. Det skulle bli slutt på tomme svømmebasseng, og det skulle bli varm lunsj til skoleelevene. Det skulle bli flere lærere og mer penger til vedlikehold. Regjeringen har videreført en økonomisk satsing som startet i 2004 og fortsatte i 2005, men forventningene som ble skapt i valgkampen, er på langt nær innfridd. Realiteten er at det er et stort gap mellom de løftene som ble gitt av sentrale politikere, og den politikken som nå gjennomføres i praksis.

Synes ikke representanten Dag Terje Andersen det er problematisk at sentrale politikere på denne måten bidrar til å undergrave det lokale selvstyret og redusere tilliten til politikerne? Er det ikke vanskelig å forholde seg til sentrale smil og lokale kutt, for å sitere Anders Folkestad i Unio?

Dag Terje Andersen (A) [10:25:49]: Dette året har vært ganske spesielt fordi vi har opplevd relativt mange kommuner som er lettet fordi de har havnet i en ny situasjon etter regjeringsskiftet. Derfor blir beskrivelsen til Holmberg ganske spesiell. For øvrig må jeg bare få bemerke at vi fra Arbeiderpartiets side aldri har lovet noen varm lunsj, så der må representanten korrigere virkelighetsoppfatningen sin.

Så er det ganske drøyt av representanten Holmberg å påstå at satsingen på kommunesektoren begynte i 2004 og 2005. Det som var realiteten i 2004, var at Arbeiderpartiet presset opp bevilgningene til kommunene i forhandlingene med regjeringen. Året etter ble bevilgningene til kommunene økt i Stortinget. I tillegg fikk vi altså på slutten av fjoråret en uventet høy skattevekst. Realiteten er at når det ikke gikk så ille som vi trodde i kommunene i 2005, og delvis også i 2004, er det på tross av daværende statsråd Erna Solberg. Heldigvis ble hennes forslag nedstemt i Stortinget, og derfor gikk det ikke så dårlig med kommunene som det ville gjort med Høyres forslag

Björg Tørresdal (KrF) [10:27:10]: Kristelig Folkeparti er opptatt av at vi skal ha et rettferdig inntektssystem i Kommune-Norge. Representanten sa i sitt innlegg at Regjeringen har lagt Borge-utvalget til grunn for et nytt utvalg som skal se på et inntektssystem som i større grad enn Borge-utvalget tar hensyn til fraflyttingskommuner, kommuner med vekst og distriktkommuner. Det er positivt. Men Kristelig Folkeparti er litt forundret over at det har kommet signaler om at det bare er regjeringspartiene man har tenkt skal være med i det politikerutvalget som skal utrede en så viktig sak som et nytt inntektssystem for kommunene. Alle partier vil gjerne være med og bidra for å få til et rettferdig og godt inntektssystem. Hva synes representanten om det?

Dag Terje Andersen (A) [10:27:56]: Som kjent er det ikke slik at vi i Stortinget nedsetter regjeringsutvalg, så det spørsmålet burde kanskje først og fremst gå til Regjeringen. Men jeg forsvarer denne Regjeringens konklusjon, at utvalget skal legge grunnlaget for den politiske innretningen på inntektssystemet som denne regjeringen kan stille seg bak.

For øvrig kan jeg si at ikke noe ville glede meg mer enn om både Kristelig Folkeparti og Venstre, og delvis – ifølge innstillingen – faktisk Høyre, vil være med på å diskutere en mer rettferdig fordeling av kommuneinntektene framover. Så jeg kan i hvert fall love representanten at når komiteen skal behandle disse sakene, vil jeg sette stor pris på om Kristelig Folkeparti ønsker å være en aktiv deltaker i å utforme framtidens inntektssystem i kommunene.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:28:50]: Fremskrittspartiets politikk overfor kommunene handler i vesentlig grad om to ting. For det første handler det om lokaldemokrati, lokal styringsrett, og for det andre om å ivareta grunnleggende tjenester på et nasjonalt nivå.

Vi hører allerede i debatten at det kommer ganske sterk kritikk av at Fremskrittspartiet ønsker et annet system. Det er korrekt at vi ønsker et annet system i forhold til finansiering av mange av de tjenestene som i dag ligger under kommunene. Det handler om de grunnleggende velferdstjenestene. Det handler om eldreomsorg, det handler om skole, det handler om sosiale tjenester. Vi ønsker å flytte dem ut av dagens system, hvor det er kommunene som bevilger de pengene, og gjøre det til en nasjonal oppgave å stykkeprisfinansiere det. Begrepet «stykkprisfinansiering» handler ikke om noe annet enn at det er behovet som utløser utbetalingen for f.eks. en sykehjemsplass eller en skoleplass. Det er altså ikke økonomien i den enkelte kommune som skal være utslagsgivende for kvaliteten på viktige velferdstjenester. Her er det forskjeller mellom kommunene. Det tar vi innover oss. Det finnes tjenester og tilbud som er viktigere enn andre. Det tar vi konsekvensen av når vi løfter grunnleggende velferdstjenester opp på nasjonalt nivå og ivaretar det gjennom behovsstyrt finansiering.

Så har vi faktisk to tanker i hodet samtidig. Er det et parti som virkelig vil styrke lokaldemokratiet, så er det Fremskrittspartiet. Vi ønsker at kommunene i langt større grad skal være i stand til å styre sitt eget tilbud utover de grunnleggende tjenestene, f.eks. når det gjelder forvaltning av arealer – på en rekke områder. Her er punktet hvor det virkelige lokaldemokratiet må fungere, hvor den virkelige lokale styringsretten er avgjørende. Her vil vi gi kommunene mye større makt, men samtidig holde gode offentlige tjenester, de grunnleggende velferdstilbudene, på nasjonalt nivå.

Vi anerkjenner selvfølgelig situasjonen i dag. Å innføre et nytt system er ikke gjort over natten. Frem til vi får innført stykkeprisfinansiering, altså behovsstyrt finansiering av grunnleggende velferdstjenester, er vi nødt til å ta noen grep for å sikre oss at kommunene følger opp, at de følger opp de lovnadene som ikke minst Regjeringen har kommet med på vegne av kommunene. Da må vi øremerke. Det kommer vi også til å gjøre i vårt alternative statsbudsjett. Det har vi varslet, og vi har også forslag i dag som legger opp til det.

Samtidig som vi ser behovet for å øremerke, er det faktisk slik at vi også ser behovet for å øke rammeoverføringene til kommunene innenfor dagens system. Derfor blir det litt spesielt når det var regjeringspartiene som gjennom hele valgkampen pratet så høyt om viktigheten av kommuneøkonomi, at det faktisk er vi som har lagt inn forslag som vil øke inntektene til Kommune-Norge. Vi går lenger enn Regjeringen – med 1 milliard kr – fordi vi innser at det er en rekke utfordringer i norske kommuner – det gjelder NAV-reformen og ikke minst de årsverkene innenfor pleie og omsorg som Regjeringen har lovt. Det gjelder også etterslepet innenfor vedlikehold av offentlig bygningsmasse, som er anslått til å være mellom 40 mil-

liarder kr og 60 milliarder kr. Behovet ute i Kommune-Norge innenfor dagens system er langt større enn det Regjeringen legger opp til. Det tar vi konsekvensene av og foreslår en ekstrabevilgning, hvor vi samtidig varsler at vi ønsker å øremerke deler av dette, nettopp for å sikre at det er de grunnleggende velferdstjenestene som blir prioritert av de enkelte kommunene.

Selv om det her kommer påstander – og tall – fra representanter som tilhører regjeringspartiene om at pengene blir benyttet i forhold til de valgløftene man har kommet med, ikke minst innenfor eldreomsorgen, har vi andre analyser og andre tall som tyder på det stikk motsatte. Her er det store forskjeller mellom de ulike kommunene. Vi konstaterer i hvert fall at når det gjelder fremskrittspartikommuner, har vi klart å prioritere grunnleggende velferdsoppgaver – ikke minst eldreomsorgen. Her er det store forskjeller mellom de enkelte kommunene.

Hvis vi skal gå inn på enkelte punkter i kommuneproposisjonen, er det noen grep som må tas. Vi har tidligere vært med på å få til en momskompensasjonsordning som skulle sørge for at vi fikk reell likestilling i konkurransen mellom privat og offentlig virksomhet nettopp for å fremme konkurranse og konkurranseutsetting i produksjon av kommunale tjenester. Vi ser nå at denne ordningen har blitt ganske tungvinn. Det har medført økt byråkrati, og det er ikke den helt optimale måten å organisere dette på. Derfor har vi et forslag her om å effektivisere dette systemet slik at kommunene har gode ordninger som sikrer likebehandling mellom privat og offentlig virksomhet, men samtidig uten at man bygger opp et for stort byråkrati. Jeg håper at Regjeringen er villig til å se nærmere på det forslaget.

Så hører man beskyldninger som kommer her mot den forrige regjeringen, som Fremskrittspartiet i flere av budsjettene var med på å støtte. Det løftet som man snakker om i norsk kommuneøkonomi, startet ikke i år. Det startet i forrige periode, under den forrige regjeringen – med press og støtte fra Fremskrittspartiet. Jeg tror man skal være så pass fair i den diskusjonen at man innser det. Tallenes tale er klar. Dette er et løft som flere partier har vært med på – det gjelder ikke kun regjeringspartiene, slik som enkelte prøver å gi inntrykk av.

Med de økninger man legger opp til i dag, konstaterer jeg at man i realiteten snakker om en nullvekst for kommunene. Tar man hensyn til de økte utfordringene kommunene står overfor både når det gjelder oppgaver og etterslep, og skulle Regjeringen følge opp sin egen retorikk, måtte bevilgningene vært større. Det er et faktum, og tallenes tale er klar. Jeg etterlyser en viss edruelighet i denne debatten, for her er det faktisk Fremskrittspartiet som tar innover seg denne situasjonen og foreslår økte bevilgninger til kommunene.

Her er det litt forskjell mellom den retorikken som ble brukt i valgkampen, den retorikken Regjeringen brukte i forbindelse med statsbudsjettet for 2006 og de realitetene som ligger på bordet i dag i dette dokumentet.

Jeg registrerer at det er ganske stor interesse her for å kritisere Fremskrittspartiet og vårt primære standpunkt om kommunene. Vi har to tanker i hodet samtidig. Vi for-

holder oss til dagens system, men gjør noen grep for å bedre kommunenes situasjon. Først og fremst vil vi bedre tjenestene, og derfor har vi altså et helt annet system.

Det brukerstyrte systemet som i realiteten ligger i vår stykkprisfinansiering, er faktisk noe som flere kommuner som er styrt av de rød-grønne, av regjeringspartiene, innfører lokalt. Det er flere eksempler på kommuner som innfører stykkprisfinansiering lokalt innenfor sine kommunale rammer og sine kommunale budsjetter, fordi det er en effektiv måte å distribuere midlene på. Da blir det noe hult i den kritikken som kommer mot Fremskrittspartiet, og det at vi ønsker å bruke et mer effektivt system. Problemet i forhold til de kommuner som enkeltvis innfører lokal stykkprisfinansiering, er selvfølgelig at når budsjettet er brukt opp, så er det brukt opp. Men med vårt system vil det være behovet for en sykehjemsplass, behovet for en skoleplass, som vil være avgjørende, og automatisk utløse tilskudd fra staten. Vi har altså et helt annet system, som sikrer grunnleggende velferdstjenester. Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet er tydeligvis langt mer opptatt av å styrke den generelle økonomien i kommunene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arild Stokkan-Grande (A) [10:39:23]: Når det kommer til kritikk av Fremskrittspartiets opplegg, vanskelig gjøres det av at Fremskrittspartiets representanter er så lite konkrete når det gjelder hvordan deres system vil slå ut.

Fremskrittspartiet vil endre inntektssystemet for kommunene gjennom en stykkprisfinansiering av eldreomsorgen og skolene. Vi i Arbeiderpartiet har utfordret Fremskrittspartiet på hvordan dette vil slå ut for den enkelte kommune, noe de enten ikke vil eller kan si noe om.

Fremskrittspartiet har programfestet at de ønsker mindre utjevning mellom kommunene. Vi er derfor bekymret for hvordan den nye ordningen vil slå ut for de mange små kommunene i Norge, f.eks. Leka i Nord-Trøndelag, med 600 innbyggere, selv om stykkprisfinansieringen skal være differensiert.

Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til Fremskrittspartiet, og da skal Amundsen få anledning til å være konkret: Vil Fremskrittspartiets forslag til ordning med stykkprisfinansiering føre til mindre utjevning mellom kommunene, i tråd med Fremskrittspartiets program? Hvor mye vil småkommuner som Leka eventuelt tape på dette? Og hvor i sine relativt små budsjetter skal de spare inn denne reduksjonen?

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:40:30]: Det som sies her, er selvfølgelig feil i utgangspunktet. Gjennom vårt system flytter vi et sted mellom 70 pst. og 80 pst. av dagens kommunebudsjett over til direktefinansiering av viktige tjenester, som pleie, eldreomsorg, skoler, sosiale tjenester, m.m. Det sikrer vi gjennom først og fremst å differensiere stykkprisen, slik at tjenestene i den enkelte kommune blir sikret, og slik at kommunene vil få like gode tjenester over hele landet. Det resterende er det opp til kommunen selv å forholde seg til. Der ønsker vi stor grad

av frihet, både i forhold til beskatning og andre ting, slik at kommunene selv i større grad kan styre over dette. Poenget vårt er: Med vårt system vil alle kommunene sikres et likt og godt nivå for grunnleggende velferdstjenester. Hvordan det er med kulturhusene rundt omkring, er en annen sak. Det er det opp til kommunestyrene selv å prioritere. Men vi vil sikre like gode tjenester over hele landet.

Geir-Ketil Hansen (SV) [10:41:45]: Det er jo ikke riktig det Per-Willy Amundsen her svarer. Av budsjettet for 2006 går det helt klart fram at Fremskrittspartiet vil redusere basistilskuddet med 50 pst., fjerne Nord-Norge-tilskuddet og fjerne regiontilskuddet. Vi har fått regnet ut hva konsekvensene vil bli hvis man gjør det.

For den landsdelen som Per-Willy Amundsen kommer fra, vil overføringene til kommunesektoren, inklusiv fylkeskommunen, bli redusert i milliardklassen – for fylkeskommunen med 400 mill. kr alene. For Harstad kommune, som Amundsen kommer fra, vil budsjettet bli redusert med over 40 mill. kr. Det er klart at dette rammer skoler. Det rammer helse, det rammer kollektivtransport, og det rammer videregående skole. Hvordan kan Amundsen forklare at dette ikke vil bli konsekvensene? Vi har jo fått regnet det ut, så han må fortelle helt klart hvordan man skal sikre at kommunene unngår kutt ved å gjøre disse endringene i overføringssystemet.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:42:50]: Det er mulig at jeg uttrykker meg uklart, og det er godt mulig at dette er vanskelig å forstå. Men poenget er at vi gjennom den differensierte stykkprisen som utbetales sentralt til den enkelte tjenesteyter, sikrer et like godt nivå over hele landet. Da vil de kostnadene som kanskje små kommuner har, og som kanskje klimatiske forhold osv. tilsier, bli ivarettatt gjennom å differensiere nettopp stykkprisen.

Problemstillingen er tatt ut av sin sammenheng. De beregningene som regjeringspartiene har operert med, og som jeg forstår at man tar utgangspunkt i her, er helt feil. De er totalt feil i forhold til vår politikk. Jeg registrerer bare at man her har brukt Kommunaldepartementet til å regne på Fremskrittspartiets politikk på helt feil grunnlag. Utgangspunktet er feil, og da blir også resultatet feil. Vi vil sikre like gode tjenester i alle kommuner. Da snakker vi om de grunnleggende velferdstjenestene, uavhengig av hvor det er i landet, og uavhengig av hvor stor kommunen er.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [10:44:10]: Jeg har med interesse lyttet til Per-Willy Amundsens innlegg. Til hans tro på lokaldemokratiet og stykkprisfinansieringen, vil jeg – litt nordnorsk fleipende – si at jeg har oppdaget at Fremskrittspartiet må ha en egen kalkulator og en egen beregningsmåte.

Tilbake til lokaldemokratiet: Etter mange år i kommunal- og regionalpolitikk konstaterer jeg at det er liten sammenheng mellom det som uttales av representanten, og ønsket om satsing på lokaldemokratiet. Statlig styring er et mantra i Fremskrittspartiets framstilling.

Angående stykkprisfinansiering: Vi har kjørt et ganske omfattende prosjekt i forbindelse med stykkprisfinansiering. Alle, muligens unntatt Fremskrittspartiet, var enige om at dette ikke var noen god ordning. Hvilke erfaringer er det Fremskrittspartiet sitter inne med som viser at stykkprisfinansiering er måten å løse problemene på?

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:45:24]: Vi ser jo i flere kommuner som innfører dette lokalt, at det er veien å gå for å sikre en effektiv allokering av ressursene i den enkelte kommune. Det er det ene. Men det andre er at dette handler om å sikre likeverdige tilbud over hele landet. I dag kan man i én kommune risikere, hvis man trenger en sykehjemsplass, at kommunen ikke stiller opp, mens i en annen kommune er forholdene bedre. Her vil vi gjennom nasjonale bevilgninger og nasjonal stykkpris sikre at tilbudet blir likt over hele landet. Dette fungerer veldig godt, og det er litt interessant å se at representanter for regjeringspartiene ute i kommunene tydeligvis har en litt annen oppfatning enn det regjeringspartiene her på huset har.

Jeg tar opp forslagene fra Fremskrittspartiet.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Replikkordskiftet er omme.

Bent Høie (H) [10:46:41]: Vi kan slå fast at med unntak av Fremskrittspartiet, som har et helt annet system for finansiering av kommunene, er det bred enighet om nivået på kommunenes økonomiske handlefrihet i 2007.

Den positive økonomiske veksten som har vært i kommunesektoren fra 2004, videreføres. Regjeringen skriver i kommuneproposisjonen:

«De gjennomgående gode driftsresultatene i 2005 indikerer at kommunesektoren langt på vei har oppnådd økonomisk balanse.»

Videre slutter Regjeringen seg til Det tekniske beregningsutvalgs presentasjon av situasjonen i aprilrapporten for 2006. I denne står det følgende:

«Opplegget innebærer at den relativt høye inntektsveksten i 2004 og 2005 blir videreført i 2006.»

For å bruke statsråd Hagas egne ord når det gjelder kommuneøkonomien i 2004 og 2005, innebærer opplegget fra den rød-grønne regjeringen at sulteføringen av kommunene fortsetter. Men med referanse til forrige taler, tror jeg at kommunene foretrekker denne kosten, framfor Fremskrittspartiets tvangsføring.

De tre tidligere regjeringspartiene mener at en større andel av kommunenes penger må komme som frie inntekter. Derfor sier vi at vi vil gi kommunene minst 2–2,5 milliarder kr i vekst i frie inntekter i 2007. Vi er også glade for at vi i Regjeringen har fått gjennomslag for å få en ytterligere gjennomgang og avvikling av øremerkede tilskudd.

Selv om vi kan slå fast at det er bred politisk enighet om det samlede nivået til kommunene, er det stor uenighet om både fordeling, innretning og hva som er kommunenes utfordringer i årene som kommer.

Noe av det verste i denne proposisjonen er at Regjeringen fjerner gevinsten for de kommunene som har vært flinke til å tilrettelegge for næringslivet. Hele hensikten med dette systemet var å belønne de flinke ja-kommunene som gir muligheter for bedriftene. Men denne gevinsten må de nå se langt etter. Regjeringen endrer reglene midt i konkurransen og går over til konkurranse på idealtid – i god sosialdemokratisk ånd. Det at kommunene får om lag like mye som i 2006, er ikke poenget. Kommuner som har gjort en god jobb, mister gevinsten med Regjeringens opplegg – og kanskje også motivasjonen. Dette er uheldig når landet vårt er avhengig av næringslivet for å sikre inntekter for vår felles velferd.

Norges og kommunenes store utfordring i årene framover vil ikke være mangel på penger, men mangel på kvalifisert arbeidskraft. Årets lønnsoppgjør er en forsmak på at hvis ikke denne utfordringen tas på alvor, vil kommunenes økte økonomiske handlefrihet ikke resultere i bedre tjenester, men i høyere lønninger. Mange grupper i kommunal sektor som jobber med barn, omsorg og kommunale tjenester, fortjener bedre lønn. Men hvis dette ikke møtes med kutt i byråkrati og administrasjon, kommer dette til å gå galt. I pleie- og omsorgssektoren er det ikke minst behov for flere kvalifiserte medarbeidere. Høyre har fremmet et eget helhetlig forslag om hvordan vi kan møte dette behovet. Denne utfordringen klarer ikke kommunene å takle alene. Staten og Regjeringen må komme på banen. Norge er et overadministrert land. I Aftenposten tirsdag ser vi at Regjeringen har planer om å gå i feil retning. Vi kan nå risikere å få fire forvaltningsnivåer i dette landet. I et lite land som Norge trenger vi ikke fylkeskommune og regioner. Vi har nok byråkrati. Høyre vil heller bruke folk og penger på omsorg og skole.

En av hovedbegrunnelsene statsråden bruker for å ha regioner, er å beholde dagens kommunestruktur. Det å utvide kommunenes ansvarsområde er etter statsrådets mening det samme som å legge til rette for kommunesammenslåing.

Høyre mener at kommunene må bli større og sterkere for å kunne gi innbyggerne tjenester av høy kvalitet og ta ansvar for å skape nye muligheter lokalt. Den sentraliseringen i regioner som vi nå ser konturene av, er i motsetning til dette en politikk for utarming av Kommune-Norge. Kommunene er sulteføret på ansvar og større armslag. Å la dette være en gulrot for å få til frivilling sammenslåing er den riktige medisinen – ikke smilekurs, slik som Regjeringen foreskriver.

Jeg tar herved opp de forslag som Høyre er med på i innstillingen.

Presidenten: Representanten Bent Høie har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A) [10:51:55]: Representanten Høie har både i dette innlegget og i diverse kommunedebatter i løpet av det første året i denne stortingsperioden brukt mye tid på å prøve å omskrive historien for å forbedre ettermålet til tidligere kommunalminister Erna Sol-

berg. Sånn sett har Bent Høie framstått som en ridder på vegne av den tidligere statsråd, og det kan det åpenbart være behov for. Men blir det ikke litt i overkant når representanten Høie nå snakker om at det startet en vekst i kommuneøkonomien mens hverdagen i kommunene var kutt – og kutt av så dramatisk art at det den siste tiden under den forrige regjering til og med ble reduksjon i innsatsen i eldreomsorgen i enkelte kommuner – når realiteten er at Stortinget plussset på 3,8 milliarder i 2006, 3 milliarder i 2005, 2,2 milliarder i 2004 og 1 milliard i 2003 i forhold til Høyres statsråds forslag til statsbudsjett, og når realiteten er at den tapte ære og det dårlige ettermålet den forrige statsråd har, egentlig er hennes egen skyld, og at Stortinget har bidratt til at situasjonen ble noe bedre enn det statsråden hadde lagt opp til?

Bent Høie (H) [10:53:16]: Representanten Dag Terje Andersens problem og Regjeringens og spesielt statsråd Hagas problem er at de nå er tvunget til gjennom å forholde seg til sitt eget departement å skrive inn i proposisjoner den sannheten om kommuneøkonomien som vi framførte da vi satt i regjering, og som vi framfører i opposisjon.

Når det gjelder påstanden fra Dag Terje Andersen om kutt i omsorgssektoren, vil jeg lese fra rapporten fra Det tekniske beregningsutvalg, som sier at i de største kommunale sektorene – grunnskole og pleie og omsorg – er tjenestetilbudet i 2005 preget av stor stabilitet i den forstand at tjenesteproduksjonen har vokst om lag i takt med antall eldre og antall elever.

Dette viser at de påstander som representanten Andersen kom med, er feil. Det som er hovedgrunnen til den gode utviklingen i Kommune-Norge, er ikke minst de økte skatteinntektene som kommunene får som følge av en næringsvennlig politikk som den forrige regjeringen førte, i motsetning til den nåværende regjering, som smykker seg med et smykkeskrin og tomme ord, noe som kommer til å ramme kommunene på lang sikt.

Geir-Ketil Hansen (SV) [10:54:20]: Høyre har jo understreket flere ganger i merknads form at man tror på det lokale folkestyret, og at man vil styrke det lokale folkestyret. Likevel går Høyre sammen med Fremskrittspartiet om å nekte kommunene å utvide området for eiendomsskatt. Det foreligger en NOU 1996:20, ved Zimmer-utvalget, som slår fast at det ikke finnes noen logiske begrunnelser for å skille mellom bymessig del og resten av kommunen når det gjelder eiendomsskatt. Men Høyre går imot.

Er det da sånn at Høyre bare går inn for lokalt folkestyre når det stemmer med Høyres politikk, eller går man inn for et reelt folkestyre og overlater styringen til kommune-reelt?

Bent Høie (H) [10:55:17]: Den endringen i eiendomsskatteloven som Regjeringen har foreslått, er grunnleggende udemokratisk og usosial, for denne utvidelsen gir kommunene mulighet til å innføre den såkalte hytteskatten. Hele begrunnelsen for den kommunale eiendomsskatten og for at Høyre ikke stemmer imot eien-

domsskatteloven, er at vi mener at det er opp til lokaldemokratiet å eventuelt innføre en kommunal eiendomsskatt. Men det forutsetter jo at de velgerne som rammes av denne kommunale eiendomsskatten, gjennom valg kan kvitte seg med de politikerne som innfører den, hvis de er imot dette.

Den endringen i eiendomsskatteloven som Regjeringen her foreslår, er grunnleggende udemokratisk fordi den åpner for at kommunene i betydelig grad kan skattlegge eiere som ikke bor i kommunen, nemlig de som har hytte i kommunen. Dette vil gjøre at kommunene på mange måter får en ekstra gevinst ved å utvide eiendomsskatten. Dermed er det mange distriktskommuner som nå vil innføre eiendomsskatt og står i kø for å innføre eiendomsskatt. Det er en utvikling som Høyre er imot.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:56:31]: Jeg har en replikk i forhold til selskapsskatt. Representanten Bent Høie er meget misfornøyd med at vi reduserer proSENTSatsen i forhold til selskapsskatt. Vi ser at hvis vi hadde videreført dagens sats, ville økningen i skatteinngang på selskapsskatt vært på ca. 1,1 milliard kr neste år. I stedet for å gi den skatteøkningen på selskapsskatt har vi gitt den på inntektsskatt, for vi vet at det gir en mye bedre fordelingsvirkning – at alle kommuner får ta del i veksten, ikke kun noen få.

I mitt eget fylke, Hedmark, ville det bare være Hamar som hadde tatt del i inntektsveksten til kommunal sektor i form av skatt neste år, i år 2007. Synes representanten Høie at det vil være logisk og riktig at det i et fylke som Hedmark kun er én eneste kommune som skal få vekst, mens de andre skal tape på grunn av den omfordelingen som ville skjedd hvis vi hadde fortsatt veksten i selskapsskatten?

Bent Høie (H) [10:57:31]: Den replikken viser at Senterpartiet nå i hurtigtogs fart er på vei fra sitt eget stortingsvalgprogram som de gikk til valg på i denne stortingsperioden. I Senterpartiets valgprogram står det at de ønsker at kommunene skal få beholde en større del av selskapsskatten. Det som denne replikken viser, er at denne regjeringen sannsynligvis ikke bare kommer til å foreslå den reduksjon i selskapsskatt som de nå har foreslått, men i forbindelse med endringer i inntektssystemet kommer til å fjerne dette helt med bakgrunn i den argumentasjon som representanten her bruker.

Det vil være dramatisk for grunnlaget for velferden vår, fordi det vil gi kommuner som ikke er motivert for å skape nye skatteinntekter og dermed skape et bedre grunnlag for velferd. Arendal-ordføreren, Toril Rolstad Larsen fra Arbeiderpartiet, er skuffet over det som Regjeringen her har foreslått, for hennes kommune taper om lag 80 mill. kr. Min egen kommune, Stavanger, taper 85,5 mill. kr i selskapsskatt, men hvis en ser på hva de får kompensert i forhold til de 1,3 millionene som fordeles etter det nye systemet, er det totale tapet mellom 60 mill. og 70 mill. kr. Det er penger som den kommunen gjerne skulle ha brukt, en gevinst som den gjerne skulle hatt,

ikke minst fordi den har trukket til seg næringsliv fra utlandet som ellers hadde etablert seg i andre land.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Geir-Ketil Hansen (SV) [10:59:11]: Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre slår på side 9 i innstillingen fast at de er fornøyd med Regjeringen. Som opposisjon har de faktisk ikke noe annet valg enn å innrømme det. Ingen kan trekke i tvil at denne regjeringen prioriterer vekst i kommuneøkonomien. Satsing på kommunene er en viktig del av oppskriften for å nå de mål våre tre partier har satt seg i Soria Moria-erklæringen. Vi har startet grunnarbeidet: Vi er i ferd med å gi Kommune-Norge tryggere økonomisk grunn, og det er opposisjonen minus Fremskrittspartiet fornøyd med. Eller som de tre tidligere regjeringspartiene formulerer det – de er fornøyd med at Regjeringen følger opp den gode utviklingen i kommuneøkonomien. For dette er et løft. Og vi skal være så raus å innrømme at 2005 også var et rimelig godt år for kommunenes økonomi. Men aktiviteten var lav, og kuttene fortsatte også, ifølge Det teknisk beregningsutvalg.

Nå får vi til både vekst i inntekter og aktivitet. I løpet av våre to første år i regjering vil de frie inntektene bli løftet med 8 milliarder kr – 8 milliarder! Vi fikk til en vekst i frie inntekter på 5,7 milliarder kr i vårt første felles budsjett. Vi øker med 3,9 milliarder kr sammenlignet med Bondevik-regjeringens siste budsjett.

Vi viderefører nivået til neste år og plusser på med 2–2,5 milliarder kr i nye frie inntekter. Oppå dette vil det også bevilges penger, ca. 2 milliarder kr, til øremerkede formål. Og hva brukes så pengene til?

Undersøkelser viser at kommunene bruker pengene på å øke velferden. 80 pst. av kommunene klarer med opplegget for i år å sikre eller øke innsatsen for de eldre. En like stor andel av våre kommuner klarer å sikre eller øke innsatsen i skolen. Det viser en gjennomgang av hva kommunene har brukt økt handlefrihet til. Svært mange kommuner har brukt pengene på å ansette flere i eldreomsorgen og styrke skoletilbudet. Tilbakemeldingene fra kommunesektoren er at de får rom til å bygge nye barnehager, til å ansette flere i omsorgsoppgaver og til å satse på bibliotek og kultur. Hovedpoenget er at opplegget for 2006 og 2007 gir grunnlag for vekst og økt aktivitet.

Tallene for 2005 viser at kommunene har oppnådd et netto driftsresultat på over 3 pst. Den rød-grønne snuoperasjonen har i det første året hindret nye kutt i lærerstillinger, i omsorgstilbud og i kulturtilbud og økte SFO-satser.

De siste ti årene har vært en prøvelsens tid for Kommune-Norge. Underskuddene har økt. Godt over 100 kommuner fikk ikke endene til å møtes. De ble underlagt statlig kontroll og havnet på ROBEK-lista.

Derfor blir det litt patetisk når Fremskrittspartiet mener at Regjeringen ikke holder løftene. De første to rød-grønne budsjettene er faktisk de beste for Kommune-Norge siden midten av 1990-tallet.

Regjeringen har også innledet et tett samarbeid med kommunene gjennom KS om å lage en plan for oppretting av ubalansen i kommuneøkonomien. Det dreier seg bl.a.

om det store etterslepet i vedlikehold av bygg, trolig på ca. 40 milliarder kr.

Om noen skulle være i tvil: Ingen ting vil i denne sammenhengen være viktigere enn å sette kommunene i stand til å hente inn etterslep og til å makte vedlikeholdsoppgavene. SV vil at monumentet etter de første perioder med rød-grønn regjering skal være skolebygg som det skinner av, ikke nedslitte skoler der malingen flasser og muggsoppen overtar.

Regjeringen skal også gjennomgå inntektssystemet. Oppfølgingen av Borge-utvalgets innstilling er i gang, og dette vil bli fremmet til behandling i kommuneproposisjonen for 2009.

SV stemte mot den delvise tilbakeføringen av selskapsskatten til kommunene som Bondevik-regjeringen foreslo. Vi ser at selskapsskatten har gitt uheldige utslag for det store flertall av kommuner, ikke minst i distriktene og utpregede pendlerkommuner.

Et grep i inntektssystemet som foretas i opplegget for 2007, er at språkopplæring for språklige minoriteter går fra øremerking til delvis innlemming i rammetilskuddet. Her fryses imidlertid fordelingen mellom kommunene. Vi har også kommentert dette i en merknad som forutsetter at kommuner som opplever sterk vekst i språkopplæring for minoriteter, også må få dette finansiert. SV skal følge med på at det skjer.

Noen korte kommentarer til Fremskrittspartiets alternative budsjett: Summen av forslag og merknader vil i praksis bety nedrigging av lokaldemokratiet. I stedet vil Fremskrittspartiet ha stykkprisfinansiering av – og hold pusten, president! – «grunnleggende velferdstjenester som helse, omsorg, grunnskole, videregående utdanning samt sosiale tjenester». I praksis setter Fremskrittspartiet sin lit til staten. Og så hevder Fremskrittspartiet at statlig stykkprisfinansiering av eldreomsorg, skole og sosiale tjenester vil gi mindre byråkrati enn at dette skjer gjennom kommunene. God jul, sier jeg. Har Fremskrittspartiet tenkt over hvilket statlig byråkrati som må bygges opp – i Oslo – for å avgjøre hvilke skiftende tjenester og behov bestemor på 90 år har? Fremskrittspartiet foreslo for inneværende år endringer i inntektssystemet, fjerning av bl.a. tilskudd til de minste kommunene og Nord-Norge-tilskuddet, som ville rasert velferden og arbeidsplassene i distriktene. (Presidenten klubber.)

Til slutt: En opptrapping av kommuneøkonomien er nødvendig bl.a. for å gjennomføre Kunnskapsløftet og for å nå målet om 10 000 flere årsverk innenfor pleie og omsorg. (Presidenten klubber.) Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet er i gang i et samarbeid som er viktig for landet.

Presidenten: Presidenten holdt pusten, men måtte gi opp, da det gikk langt utover taletiden.

Det blir replikkordskifte.

Ib Thomsen (FrP) [11:04:57]: Jeg hørte en julehilsen. Jeg er litt usikker på om man er sent ute, eller om man er ekstra tidlig ute i år.

I perioden 2000–2001, da SV satt i opposisjon, fremmet vi et fellesforslag sammen med SV. Det gikk ut på at man skulle ha en finansieringsordning for særlig ressurskrevende brukere i kommunene, og at man skulle ha et innslagspunkt på 600 000 kr. Jeg opplever SV som et sosialt parti. Hvorfor har ikke SV i denne perioden fulgt opp det forslaget som man hadde sammen med Fremskrittspartiet?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:05:43]: Det er riktig at det tidligere har vært en dårlig ordning for kommunene når det gjelder ressurskrevende brukere. Det er et problemområde som denne regjeringen tar tak i, og som det er lagt inn forslag på. Denne ordningen skal forbedres i løpet av perioden, og det er også foreslått i budsjettet.

Bent Høie (H) [11:06:19]: Onsdag den 24. mai hadde representanten Hansens kollega Olav Gunnar Ballo en både god og tankevekkende artikkel i Verdens Gang. Jeg er også kjent med at SVs landsstyre skal behandle en høringsrunde om regioner om ikke så altfor lenge. I denne artikkelen problematiserer representanten Olav Gunnar Ballo hva som egentlig er behovet i forhold til disse nye regionene. Han sier:

«Det kan være grunn til å spørre om nytten av et tredje forvaltningsnivå i et land med vel halvparten av Londons innbyggertall, og der hele Norges befolkning ville vært en minoritet i en rekke av Frankrikes provinser, Italias regioner og Tysklands delstater.»

Overskriften på denne artikkelen var: «Hva er spørsmålet hvis store regioner er svaret?» Dette spørsmålet skulle jeg gjerne gjenta til representanten Hansen, og jeg spør: «Hva er spørsmålet hvis store regioner er svaret?»

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:07:24]: Spørsmålet er: Hva kan vi gjøre for å styrke demokratiet i landet, og hva kan vi gjøre for å styrke det lokale demokratiet i landet? Da er overføringer av oppgaver fra sentralt nivå til regionalt og lokalt nivået svaret. Det har SV gått inn for. Det har SV i to landsmøtevedtak programformulert, og det er vi nå sammen i den rød-grønne regjeringen om å gjennomføre. Det er jeg svært glad for. Men vi har hele spekteret av meninger i SV om dette synet, og Olav Gunnar Ballo har en av de meningene. Men SV kommer til å være med på å gjennomføre en demokratiseringsreform, som denne regionreformen skal være.

Björg Tørresdal (KrF) [11:08:18]: Jeg er glad for at representanten Geir-Ketil Hansen sier at nåværende regjering følger opp den gode utviklingen fra forrige regjering når det gjelder kommuneøkonomi. Det er en rett framstilling av virkeligheten, og det er en virkelighet som Kristelig Folkeparti er glad for. Men uansett er det slik at det hjelper ikke bare å øke overføringene til kommunene dersom ambisjonene med de midlene er større enn pengebeløpene skulle tilsi. Er det ikke en fare for at vi nå med den økningen som ligger inne for kommende statsbudsjett, er litt ambisiøse, når man både skal klare de økte utgiftene med hensyn til befolkningsutviklingen, utgiftene

(Tørresdal)

til NAV-reformen og til 2 000 stillinger innenfor helse og omsorg? Hva blir det da til vedlikehold? Er ikke ambisjonene litt store?

Geir-Ketil Hansen (SV) [11:09:06]: Jeg er glad for at denne regjeringen har høye ambisjoner, og man har startet veldig godt. Man har økt de frie inntektene med over 8 milliarder kr på de to første årene. Det er et formidabelt løft i forhold til den forrige regjeringen, som Kristelig Folkeparti var en del av. Vi har nå inngått en samarbeidsavtale med kommunene og KS om en opptrappingsplan som bl.a. skal sørge for å ta igjen etterslepet og styrke vedlikeholdet i kommunene. Så ambisjonene skal være høye, og de målene vi har satt oss, skal vi make å gjennomføre i løpet av denne fireårsperioden.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Björg Tørresdal (KrF) [11:09:56]: Kristelig Folkeparti mener at samfunnet bygges best nedenfra. Vi tror på lokaldemokratiet, på at de som har skoen på, vet hvor den trykker. Det betyr at vi stoler på de lokale folkevalgte og tror at de gjør en helhjertet innsats for å sikre en god barnehage, kvalitet i skolen, en verdig eldreomsorg og et bredt kulturtilbud til alle kommunens innbyggere. Derfor vil vi gi kommunene gode rammevilkår.

Det er vanskelig å si hvor grensen går for en god kommuneøkonomi. Vi har sett at utgiftene øker veldig i kommunal sektor, til tross for at vi nå i flere år på rad har økt overføringene til kommunene. Det ønsker Kristelig Folkeparti å ta på alvor, og derfor er vi glad for de økte midlene som er signalisert til kommunene. Vi åpner likevel for å øke bevilgningene til kommunene utover det Regjeringen varsler i kommuneproposisjonen, dette fordi økningen på 2–2,5 milliarder kr i frie midler til kommunene får bein å gå på. Et enkelt regnestykke viser at økningen i frie inntekter på mellom 2–2,5 milliarder kr blir brukt på følgende måte: 1,4 milliarder kr går til å dekke de økte utgiftene til en befolkningsutvikling med flere eldre og flere elever i videregående skole, omtrent 1 milliard kr bindes opp til å få på plass nye årsverk i omsorgssektoren, og flere hundre millioner går til kommunenes utgifter til NAV-reformen. Dette blir mer enn økningen i frie midler. I tillegg kommer økte lønninger til de ansatte i kommunesektoren. Da har vi ikke tatt med KS' ønsker om mer penger til årlig løpende vedlikehold. Det blir lite penger igjen til økt økonomisk handlingsrom for å styrke skolen, fylle vann i bassengene, for å nevne noen områder.

Regjeringen har skapt store forventninger i Kommune-Norge, men jeg er redd den ikke innfrir forventningene. Regjeringen har litt for store ambisjoner knyttet til de frie midlene til kommunene. Regjeringen legger også opp til at kommunene skal effektivisere med 0,25 pst., dvs. 600 mill. kr som i så fall må kuttes. Penger må kuttes på de samme budsjettene, f.eks. på næringsutvikling, kultur og helse, om en skal realisere effektiviseringen.

Økte rammer til kommunene bør bety at kommunene får større økonomisk handlingsrom og større frihet til å

bestemme over egne satsinger. Det blir ikke større frihet når det sies at økningen skal brukes til å ansette 2 000 flere personer i omsorgstjenesten. Løftene som er gitt, både til skoler og barnehager, blir det vanskelig å gjøre noe med, for pengene kan bare brukes én gang.

Regjeringen har skaffet seg stor fallhøyde med løftene i Soria Moria-erklæringen. Den følger ikke opp sin egen varslede opptrappingsplan i forhold til overføring til kommunene. Det er nå flere bassenger «som tømmes enn som fylles opp», står det i Vårt Land 3. juni. Men løsningen er ikke, som Fremskrittspartiet og LO sier, å øremerke midlene, men å gi kommunene et økt handlingsrom. Kommunene må få mulighet til å utvide sitt tjenestetilbud og forbedre velferdstilbudet ut fra sine egne prioriteringer.

Kristelig Folkeparti vil kreve en bredere sammensetting av det nye utvalget som skal utarbeide forslag til nytt inntektssystem. KS bør delta i utvalget. Alle partier på Stortinget bør være representert. Det hadde vært en stor fordel for arbeidet med det nye inntektssystemet om KS deltok aktivt, for det hadde ført til en bedre prosess både i KS og i kommunene, som hadde gjort det nye systemet mer robust. Regjeringens håndtering kan åpne for en rask omkamp om hele inntektssystemet. Det nye systemet skal virke fra 2009, samme år som det er stortingsvalg. Dersom det ligger sterke politiske føringer, vil det skape unødvendig politisk debatt og medføre at en ny regjering vil gjøre endringer. Det skaper en uforutsigbar situasjon for kommunene, og det er litt korttenkt. Vi må ha robuste løsninger når det gjelder kommuneøkonomi. De skaper vi i fellesskap.

Kristelig Folkeparti vil framheve at i komiteen er det mange saker der en har funnet sammen. Det er positivt, og det gir et godt grunnlag for videre samarbeid om viktige saker, som f.eks. ressurskrevende brukere. Regelverket knyttet til den kommunale egenandelen bør gjennomgås med sikte på en rettferdig fordeling kommunene imellom. Den kommunale egenandelen i ordningen for særlig ressurskrevende brukere bør reduseres i perioden.

Jeg vil også utfordre regjeringspartiene til å slutte seg til et tverrpolitisk løft i eldreomsorgen i tiden som kommer. Det er gjennomført en vellykket eldreplan med tverrpolitisk innsats hvor man har brukt 40 milliarder kr. Det er nå behov for en satsing på høyde med dette i årene som kommer. Fram mot 2050 vil det være dobbelt så mange personer over 67 år som det vi har i dag.

Til slutt vil jeg vise til innstillingen og ta opp de forslag Kristelig Folkeparti er med på der.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Björg Tørresdal har tatt opp de forslag hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [11:15:19]: Senterpartiet registrerer med glede det linjeskiftet fra Kristeleg Folkeparti som no kjem til uttrykk i dagens innstilling. Kristeleg Folkeparti flaggar skepsis til momskompensa-

sjonsordninga og følgjer ikkje lenger Høgre i prinsippet om at pengane skal følgja brukaren.

Medan Kristeleg Folkeparti i denne debatten dei siste fire åra har forsvart Erna Solberg si sveltefôring av kommunane, krev dei no opprydding. Dei vil ha eldresatsing, meir helsepersonell, unge funksjonshemma ut av sjukeheimane, ja, dei etterlyser til og med ein opptrappingsplan som dei kunne ha bidrege med fleirtal til i heile førre periode.

Eg skal berre gje Bjørg Tørresdal eitt høve til å seia: 3,8 milliardar kr meir i frie inntekter på eitt år enn Bondevik II – jo, det var eigentleg eit lyft.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:16:22]: Kristelig Folkeparti har aldri lagt skjul på at enhver krone i økte overføringer til kommunene er positivt fordi det gir økt velferd. Vi har tiltro til at våre lokalpolitikere bruker de overføringene på en god måte. Det er vi glade for.

Vi er ikke så veldig opptatt av verken å skylde på andre eller å gi ros i alle retninger. Vi er veldig opptatt av at kommunene får det bedre. Opptrappingen begynte i forrige periode. Den fortsetter nå, og det er Kristelig Folkeparti veldig opptatt av.

Samtidig er vi opptatt av at vi ikke skaper for høye forventninger, slik at kommunene igjen får et problem med å innfri. Vi har et ansvar for at det er samsvar mellom overføringene og de oppgavene kommunene skal løse.

Tore Hagebakken (A) [11:17:18]: Jeg er enig i det som ble antydnet fra forrige replikant, om at Kristelig Folkeparti på flere vis synes å ha god prognose i retning av en bedre velferdspolitik, og det synes vi sjølsagt er positivt.

Da vi fremmet forslag om 5,7 milliarder kr mer til kommunesektoren, gikk Kristelig Folkeparti imot. Er representanten Tørresdal enig i at det var et alvorlig feiltrinn, når en ser hvor stort behovet for penger i kommunal sektor er, og når en ser den linjen som Kristelig Folkeparti nå har lagt seg på?

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:18:03]: Jeg bare gjentar at Kristelig Folkeparti i den innstillingen som behandles i dag, støtter Regjeringens forslag om en opptrapping og antyder at vi også kan tenke oss å gå lenger når det gjelder frie midler ved høstens budsjettbehandling. Det ønsker vi å åpne for fordi det er så mange uløste oppgaver, mange nye oppgaver som en skal ha råd til, bl.a. utgiftene i forbindelse med befolkningsutviklingen og NAV-reformen.

Kristelig Folkeparti støtter en opptrapping av kommuneøkonomien.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

André N. Skjelstad (V) [11:18:53]: Kommuneøkonomien er på rett vei. Veksten både i 2004, 2005 og 2006 var rekordhøy. Det er tatt viktige skritt for å dekke inn gapet mellom oppgaver og inntekter, som er en konsekvens av mange års politikk, ikke minst Arbeiderpartiets opp-

legg fra 1990-tallet, da øremerkede ordninger og reformer ble underfinansiert og ikke prisregulert. Det er derfor svært gledelig å registrere den politiske utviklingen som har skjedd i Arbeiderpartiet, som nå både i ord og handling er med på å gi kommunene større frihet til å ta ansvar for den offentlig finansierte velferden og redusere øremerking av midler til et minimum. Men å påstå at det er en velferdspolitisk snuoperasjon som nå skjer, slik regjeringspartiene gjør i sin merknad, er en freidig påstand. Arbeiderpartiet, og faktisk også Senterpartiet, har fått god hjelp av forrige regjering når det gjelder å hente inn igjen gapet mellom god vilje og mangel på penger. Sentrumsregjeringen, med kommunalministere fra Senterpartiet, og Stoltenberg I-regjeringen greide i liten grad å hente inn underfinansieringen i kommunesektoren fra 1990-tallet. Netto driftsresultat i kommunesektoren var på sitt laveste i 2001 og 2002. I en sådan stund er det betimelig å minne om at det var et ordføreroppør også i 2001, ikke bare i 2005.

Venstre støtter regjeringspartiene i synet på at det trengs en langsiktig opptrappingsplan for kommuneøkonomien. Men vi savner planen. Vi savner også tiltak for effektivisering og modernisering, ikke minst innenfor bruk av ny teknologi. Et samarbeid med KS om dette er bra, men samtidig må vi være åpne for et samspill med andre aktører for å få en ønsket utvikling. Venstre er bekymret over at Regjeringens motstand mot konkurranse kan hindre effektivisering og fornyelse. For oss er ikke konkurranse og anbud et mål i seg selv, men et virkemiddel. Prosess og medvirkning er derfor svært viktig når et slikt virkemiddel tas i bruk. Venstre er spent på hvilke virkemidler Regjeringen vil ta i bruk for å oppnå liknende gevinster i offentlig sektor.

Ellers er det vel riktig å si at kommunene får mesteparten av oppmerksomheten i denne debatten. I Venstre er vi opptatt av at fylkeskommunene også skal få utviklingsmuligheter og oppmerksomhet. Det er en stor økning i antallet elever i videregående skole, mens antallet årsverk går ned. Regjeringspartiene sier selv i Soria Moria-erklæringen at lærertettheten skal opp, noe som krever at antallet årsverk øker sterkere enn elevtallsveksten. For den videregående skolen vil dette bety en økning på om lag 2 000 årsverk. Med forslaget til kommuneøkonomi for 2007 ser vi ikke hvordan fylkeskommunene skal settes i stand til en slik økning, og vil derfor uttrykke bekymring for den framtidige kvaliteten i den videregående skolen.

I Venstre frykter vi også for omstilling og utvikling i fylkeskommunene når de er satt på gras som forvaltningsnivå. Hvilke incentiver har de for å drive utvikling når de snart skal avvikles? Vi frykter at forvaltningsreformen blir en avventningsreform for den videregående skolen og fylkeskommunene i påvente av både penger og politiske styringssignaler. Dette er en ledelsesutfordring som Regjeringen nå må ta på alvor. Det eneste utviklingsorienterte forslaget vi ser spor av, er en liten pott med penger til utvikling av digitale læremidler i den videregående skolen. Men der er jo behovet egentlig flere lærere og flere plasser innen yrkesfaglig retning. Dette vitner mer om symbolpolitikk og en billig investering for å fritta seg fra et dyrt valgkamplofte om gratis læremidler.

Apropos den bebudete forvaltningsreformen – det er kanskje ikke bare fylkeskommunene som er litt i villrede og avventende: Det er interessant å følge den interne dragkampen mellom regjeringspartiene og faktisk dragkampen mellom representanter i de enkelte regjeringspartier.

Tidligere senterpartileder Anne Enger Lahnstein er bekymret for at vi kan bevege oss mot en forbundsstat ved å innføre store regioner. Komiteens medlem fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, uttalte i Aftenposten i går at han føler seg som en rotekte hedmarking og ønsker å forbli det. Det er kanskje identitet representanten Slagsvold Vedum henviser til. Hvis en stortingsrepresentant er bekymret for en identitetskrise med en stor region, er det ikke da grunn til å være bekymret for demokratiet? Er ikke nettopp nærhet, tilhørighet og kunnskap om det lokale viktig for et politisk engasjement og for politisk legitimitet?

Det skal bli interessant å følge Senterpartiets nye realityserie, «Jakten på identitet», videre, for ikke å glemme kapitlet om sykehusene, «Akutten» blant regjeringspartiene. Venstre har ikke tatt stilling til en eventuell regionreform ennå, men mener at en slik reform vil ha liten mening hvis ikke sykehusene blir en del av den. Vi registrerer at interne høringer i Senterpartiet og SV støtter vårt syn.

Ellers har Venstre merket seg at Regjeringen varsler en odelstingsproposisjon med forslag om nye regler for interkommunalt samarbeid. Det er positivt. Vi beklager imidlertid at lovforslag knyttet til den såkalte samkommunemodellen ikke vil bli fremmet i den varslede proposisjonen. Kommunesektoren trenger flere regulerte former for interkommunalt samarbeid enn dagens lov om interkommunalt samarbeid, IKS, og aksjeselskaper.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [11:24:14]: Venstre er av den oppfatning at 1,3 milliarder kr av veksten i frie inntekter neste år skal komme i form av økt selskapskatt. Dette vil føre til en fordeling mellom kommuner som vi mener vil slå urimelig ut, da den veksten i frie inntekter som er antydnet her i proposisjonen, skal gå til styrking av velferdstilbudet over hele landet. Er ikke Venstre bekymret for den skeivfordeling dette representerer? Er òg Venstre bekymret for den forstyrrende effekt som så stor vektlegging av selskapskatt vil kunne ha på det interkommunale næringsutviklingsarbeidet?

André N. Skjelstad (V) [11:25:05]: For det første vil jeg si at hvis vi skal ha noen incentiver for næringsutviklingsarbeidet ute i kommunene, tror jeg det er viktig å holde trykket på det. Da tror jeg ikke det er den riktige modellen som denne regjeringen nå legger opp til for å få en videreutvikling av næringslivet, ved at man senker de incentivene.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [11:25:38]: Det var en koselig kommentar å komme med at jeg er stolt av å

være hedmarking. Jeg er stolt av å være hedmarking, det kan jeg si fortsatt.

Men hvorfor ønsker vi en forvaltningsreform? Jo, fordi vi ønsker avbyråkratisering og repolitisering av mellomnivået, at det er politikere som skal ta politiske beslutninger, mens det er byråkrater som mer skal ta seg av det med rettssikkerhet og rene byråkratiske forordninger.

I Venstres tradisjon har jeg da trodd at det har vært kritikk av embetsmannsstaten, at man hadde tro på lokale og regionale folkevalgte, og at vettet er best lokalt. Derfor forventer jeg – det tror jeg også når jeg leser innstillingen – at Venstre ønsker å støtte opp om en oppryddings- og demokratiseringsreform som den vil ønske å gjennomføre, at de ønsker å støtte opp om det også for at vi skal kunne bevare en differensiert og finmasket kommunestruktur i hele Norge. Tar jeg feil når jeg tror at Venstre er på laget når vi skal gjennomføre en demokratireform som sikrer en finmasket kommunestruktur og sikrer at politikere regionalt tar politiske beslutninger, mens vi da minimaliserer den regionale stat?

André N. Skjelstad (V) [11:26:36]: Jeg er langt på vei veldig enig med representanten Vedum i dette. Men jeg registrerer som nordtrønder at Senterpartiet nok ikke er helt på linje med seg selv til enhver tid i forhold til om de ønsker den regionaliseringsreformen. Men Venstre har også sagt at vi ser det uhensiktsmessig hvis ikke sykehusene kommer inn i dette. Det unnlater Senterpartiets Vedum her å si noe om. Det var også noe av forutsetningen til Senterpartiet, trodde jeg tidligere.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Åslaug Haga [11:27:33]: Jeg er glad for at et bredt flertall i komiteen gir uttrykk for tillit til et levende lokalt folkestyre. For å styrke den lokale velferden og oppnå likeverdige tjenester i hele landet kreves det en sterk offentlig sektor basert på fellesskapsløsninger. Kommunene er den viktigste leverandøren av grunnleggende velferdstjenester til innbyggerne. Derfor er det helt nødvendig med et løft i kommunenes inntekter. Dette løftet er Regjeringa i gang med.

Med Regjeringas kommuneopplegg for 2006 og 2007 vil norske kommuner ha økt sine frie inntekter med et sted mellom 7 og 8 milliarder kr, litt avhengig av hvordan man regner – men da tar jeg i hvert fall ikke for hardt i – og ha en total inntektsvekst på de to årene på et sted mellom 11 og 12 milliarder kr.

Uansett hvordan man snur og vender på det, er det en kraftig satsing. Til tross for dette er jeg den første til å erkjenne at det vil være uløste oppgaver i kommunal sektor også etter 2007. Derfor er det nødvendig med en opptrappingsplan, som ikke bare vil måtte gå over to år, men som vil måtte gå over fire år – akkurat slik vi har sagt og skrevet i Soria Moria-erklæringa.

Regjeringas forslag til inntektsrammer for 2007 tar høyde for 2 000 flere årsverk innen eldreomsorgen, satsing på barnehager, psykiatri og skole. Dessuten legger vi til grunn at kommunene skal ha dekket merutgiftene knyt-

tet til den demografiske utviklingen, som er på om lag 1,4 milliarder kr.

Det viktigste prinsipielle skillet i denne sal går mellom de partiene som ønsker levende folkestyre og handlefrihet til kommunene gjennom frie inntekter, og det partiet som ønsker øremerking og stykkprisfinansiering – med andre ord mellom Fremskrittspartiet og de andre.

Fremskrittspartiet mener at økte frie inntekter ikke gir styrking av grunnleggende kommunale tjenester, men at midlene går til mer administrasjon og ikke lovpålagte oppgaver. Vel, vi har nettopp fått kvartalsstatistikk fra Statistisk sentralbyrå hvor man sammenligner regnskapstallene for første kvartal 2006 med regnskapstallene for første kvartal 2005. Det er interessant lesning. Statistikken viser, som saksordføreren allerede har vist til, at kommunene i første kvartal 2006 sammenlignet med første kvartal 2005 bruker 7,9 pst. mer på barnehager, skoler, helse og omsorg. Mye av den sterke veksten tilskrives barnehage-sektoren. Men til tross for det har utgiftene i grunnskolen økt med 6,5 pst. og i pleie- og omsorgssektoren med 6,3 pst. Når det gjelder barnehagene, er veksten på hele 17,3 pst. Vi veit sjølsagt ikke om det er en vekst som vil holde seg ut hele året, men det viser hvilken tyngde kommunene legger i å nå målet om full barnehagedekning.

Dette er meget gledelige tall, og det viser at frie midler gir resultater i form av økt tjenestetilbud på de sentrale velferdsoppgavene. Jeg må tillate meg å si at jeg mener at tallene bør være en tankevekker for Fremskrittspartiet, men også for alle dem som har ment at pengene vil gå inn i et udefinerbart sluk.

Hvis vi korrigerer disse tallene for prisveksten i kommunesektoren, har vi en reell vekst på 4,75 pst. på de sentrale velferdsoppgavene totalt. Dette er meget bra, tatt i betraktning at den gjennomsnittlige aktivitetsveksten i kommunesektoren for perioden 2001–2005 var på 1,35 pst. Dette er altså ikke kokt sammen på mitt skrivebord. Dette er tall som SSB har gitt oss.

Helt kort til slutt, for tida går fort her: Jeg registrerer at noen uttrykker bekymring for at Regjeringa ikke er tilstrekkelig opptatt av fornyings- og effektiviseringsarbeid. Jeg kan bare forsikre om at vi skal ha fullt trykk på det. Omstillingsarbeid skal foregå kontinuerlig, ikke i skipertak. Vi er i ferd med å utvikle ei plattform for klokt og langsiktig omstillingsarbeid i et samarbeid mellom de folkevalgte, de ansatte og administrasjonen i kommunene. Denne plattformen vil vi presentere i løpet av kort tid. Så er det sjølsagt viktig å legge til, i forhold til omstillingsarbeid, at det er kommunene sjøl som er ansvarlig for det. Men vi tar altså grep for å legge til rette for en bedre prosess knyttet til fornyings- og effektiviseringsarbeid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ib Thomsen (FrP) [11:33:14]: Senterpartiet og Regjeringen er opptatt av byråkratiet. Jeg har et spørsmål som går på momskompensasjonsordningen, som var ment å gi de private og de kommunale tjenesteyterne like vilkår. Har statsråden fått signaler om at det er et ekstra byråkrati når kommunene i forbindelse med denne ordningen må

drive med utregning og søknader, noe som gjør at dette blir ekstra byråkratisk? Har statsråden fått de samme signaler, og hva vil statsråden i så fall gjøre med momskompensasjonsordningen?

Statsråd Åslaug Haga [11:33:55]: Svaret på spørsmålet er ja. Vi får svært mange henvendelser om hvor krevende det er å administrere momskompensasjonsordningen. Det er ett av utgangspunktene for at vi nå har full gjennomgang av den ordningen. Det jobbes på høytrykk med dette i et samarbeid hovedsakelig mellom Finansdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet. Vi legger opp til at vi skal kunne komme tilbake til den saken i budsjettet for 2007, for det er vektige motargumenter knyttet til graden av byråkratisering.

Bent Høie (H) [11:34:55]: Da Borge-utvalget var ferdig med sitt faglige arbeid, var det relativt raskt helt klart at det ikke var politisk støtte, verken i den regjeringen som satt da, i den nye regjeringen eller i opposisjon og posisjon i Stortinget, for det opplegget som Borge-utvalget foreslo. Vi er derfor litt forundret over at Regjeringen ikke umiddelbart tok initiativ til eventuelt å få satt i gang et politisk arbeid med bakgrunn i utvalgets faglige arbeid. Det har gått lang tid, og det betyr at vi ikke kan få et nytt inntektssystem på plass før i 2009.

Flere reagerte ganske sterkt da en så at Regjeringen faktisk har tenkt å sette ned et politisk utvalg som kun består av regjeringspartiene, til å arbeide med dette. Det har ført til at KS er blitt ekskludert fra å være med i dette utvalget, for KS kan ikke være med i et utvalg som bare består av regjeringspartiene.

Jeg vil spørre statsråden: Er det slik at en har konkludert på dette området, eller er en fortsatt åpen for å invitere med både KS og opposisjonen i dette viktige arbeidet, slik at vi kan få et forutsigbart og stabilt system?

Statsråd Åslaug Haga [11:36:13]: I forhold til første del av spørsmålet, hvorfor vi ikke la Borge-utvalgets rapport i skuffen tidligere, er grunnen til det at rapporten allerede var sendt på høring, og det var satt en frist til 1. februar. Vi ønsket å lytte til kommunene, og det er grunnen til at vi håndterte det på den måten.

Det er ingen tvil om at det er behov for en gjennomgang av inntektssystemet. Borge-utvalgets innstilling og det grunnlagsmaterialet som ligger der, skal følges opp. Regjeringas interne arbeid med dette skal jeg komme tilbake til og gjerne orientere om, hvis man ønsker det. Men uansett hvordan Regjeringa organiserer det arbeidet, er jeg opptatt av at vi sjølsagt skal ha god dialog med KS og også med opposisjonen i Stortinget. Så la det ikke herske noen tvil om at vi vil legge til rette for en meget god dialog knyttet til oppfølgingen av Borge-utvalget. Inntektssystemet for kommunene er viktig for oss alle.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:37:29]: Kristelig Folkeparti er opptatt av at det skal være samsvar mellom de oppgavene en pålegger kommunene, og de overføringene og inntektene kommunene har for å utføre disse oppgave-

ne. Vi er også opptatt av at det skal være en vekst i de frie inntektene, og at man ikke blir for ambisiøs i forhold til hvor langt de pengene skal strekke. Vi ser av de signaler som nå kommer i forbindelse med neste års statsbudsjett, at man har store forventninger til veksten på 2–2,5 milliarder kr i økte overføringer av frie midler til kommunene. En sier bl.a. at det er rom for 2 000 nye stillinger i helse- og omsorgssektoren i tillegg til de andre utgiftene som skal dekkes av dette. Er ikke dette vel ambisiøst, og blir det ikke vanskelig for kommunene både å innfri løftene om nye stillinger og å gjøre noe med vedlikeholdsetterslepet som er der?

Statsråd Åslaug Haga [11:38:21]: Jeg er glad for at jeg kan si meg helt og fullt enig med representanten Tørresdal i at målet vårt er å finne det fine balansepunktet, hvor det er samsvar mellom de oppgavene kommunene har, og de pengene de har til rådighet. Det er målet. Det er denne regjeringas langsiktige mål. Men vi erkjenner at vi ikke når det uten en opptrappingsplan som må gå over fire år.

I forhold til ambisjonene var det noen feil i regnestykkene som representanten Tørresdal hadde i sitt innlegg, knyttet til bl.a. kostnadene ved 2 000 flere hender i omsorg. Det er tatt høyde for at vi skal ha 2 000 flere årsverk i eldreomsorgen i løpet av 2007. Det er også tatt høyde for vekst i forhold til både psykiatri, skole og NAV-reform. Etterslepet på vedlikehold er en utfordring, og jeg kan bare erkjenne (presidenten klubber) at på det feltet må vi ta oss mer tid. Det er et voldsomt etterslep, som mange regjeringer har bidratt til over lang tid.

Presidenten: Det er grunnlag for å minne om at replikkordskiftet har en tidsbegrensning på 1 minutt.

André N. Skjelstad (V) [11:39:51]: Venstre merker seg at Regjeringen i proposisjonen varsler en odelstingsproposisjon med forslag om nye regler for interkommunalt samarbeid. Det er positivt. Regjeringen varsler samtidig at et lovforslag knyttet til den såkalte samkommunemodellen ikke vil bli fremmet i den varslede odelstingsproposisjonen. Kommunesektoren trenger flere regulerte former for interkommunalt samarbeid enn dagens lov om interkommunalt samarbeid, IKS, og aksjeselskaper, AS. Ikke minst gjelder det samarbeidsmodeller som ivaretar en folkevalgt representasjon ved overføring av beslutningsmyndighet til samarbeidsorganer utenom kommunestyret. Når ser statsråden for seg at en lovregulering av samkommunemodellen vil komme?

Statsråd Åslaug Haga [11:40:36]: Det er helt riktig som representanten sier, at det veldig raskt vil komme en odelstingsproposisjon om interkommunalt samarbeid og hvordan vi skal organisere oss på det feltet på en bedre måte. Vi har diskutert om det også skulle komme lovreguleringer, nye sådanne, knyttet til samkommunemodellen. Jeg kan være ærlig på det: Vi har vært litt i tvil om vi skulle gå på det nå, eller om vi skulle avvente flere forsøk. Vi har havnet på at vi vil avvente det forsøket som pågår, for

det er bare ett pr. i dag. Så vi avventer nærmere evalueringer av det før vi eventuelt går til det skritt å fremme lovforslag. Samtidig er vi tydelige på at vi vil være åpne for nye forsøk på dette området, og sånn sett vil vi ikke sette bom for et videre arbeid knyttet til samkommunemodellen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Tore Hagebakken (A) [11:42:12]: Det er mange kommunepolitikere her i landet som til tider har følt at de har talt for døde ører, at enkelte sentrale politikere og partier fester liten tillit til deres virkelighetsbeskrivelse av kommuneøkonomien. Det er derfor gledelig, ja egentlig ganske utrolig, å registrere det temperaturskiftet som nå har skjedd. Lokalpolitikere møter ikke lenger en kald skulder. Det ble raskt bedre tider med ny regjering. Og Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser seg etter hvert åpenbart bedre i opposisjon enn i regjering – med tanke på kommuneøkonomi, vel å merke.

Det er nå enighet om det nye inntektsnivået, og at det er behov for en kraftig satsing på kommunal sektor. I tillegg – og det varmer virkelig en sosialdemokrat med nær fortid i Kommune-Norge – er både nåværende og tidligere regjeringspartier sammen om utgangspunktet: tru på et levende folkestyre og en bærekraftig utvikling basert på, inntet mindre enn, fellesskapsløsninger.

Fremskrittspartiet derimot bolttrer seg på lang avstand fra fellesskapsløsningene, men «peeng» – penger skal en vel si – har de jo, på sitt vis, som de stadig bruker om og om igjen. Så er det også slik at kommunene og fylkeskommunene egentlig gjennom mange år har opparbeidet en betydelig tilgodelapp på den kanten. Når en ser størrelsen på påplussingen Fremskrittspartiet nå skisserer, i lys av de formidable kutt Fremskrittspartiet foreslo i kommuneøkonomien fra 1999 og i de følgende årene, vil det ta bortimot 20 år før Fremskrittspartiet kan ha nevneverdig grunn til god samvittighet. Så det er ikke bare når det gjelder vedlikehold, at det forekommer et etterslep.

Nå som før er mange opptatt av ordningene knyttet til vertskommunene, som ble etablert i forbindelse med HVPU-reformen, og toppfinansieringsordningen for brukere som krever særlige ressurser. Regjeringspartiene har nøyte vurdert å gå tilbake til fullt ut øremerkede tilskudd til de 33 kommunene som omfattes av denne vertskommuneordningen, men vi har hatt løpende fokus på hva som vil være disse kommunenes beste. Kommunal- og regionaldepartementets beregninger viser at denne delvise innlemmingen i inntektssystemet nå lønner seg for nesten alle disse kommunene – dette på grunn av den generelle økningen i de frie inntektene som gir merkbart høyere uttelling for psykisk utviklingshemmede. Vi har derfor ikke foreslått endringer, men er opptatt av god dialog med disse kommunene framover. Disse kommunene har påtatt seg oppgaven å gi de menneskene dette gjelder, fra ulike deler av landet, best mulig livskvalitet og et godt og trygt tilbud gjennom hele livet. Derfor må disse kommunene følges ekstra opp fra vår side. Vi må heller aldri glemme at disse kommunene påtok seg denne oppgaven, som de

hele tiden har skjøttet på en god måte, under gitte forutsetninger.

Når det gjelder den statlige toppfinansieringsordningen knyttet til særlig ressurskrevende brukere, har vi klare ambisjoner om å gjøre denne bedre i løpet av fireårsperioden. Det understreker jeg. Men Bondevik-regjeringen gav oss en ekstra utfordring i å nå målet ved å svekke ordningen rett før vi kom i regjering. Og for å si det akkurat som det er: Det er kostbart. Det trengs flere hundre millioner for å få dette på plass slik vi ønsker. Men endringer er under vurdering og vil bli presentert av Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2007. Her har en bl.a. fokus på å få til en ordning som virker mest mulig rettferdig kommunene imellom.

Mye er på kort tid blitt bedre i kommunene og fylkeskommunene, men utfordringene er fortsatt store. Bare endringene i befolknings sammensetningen krever store ressurser, noe som påvirker dimensjoneringen av særlig videregående skole og også eldreomsorgen. Disse demografikostnadene vi her snakker om, må det være en selvfølge at staten stiller opp i forhold til. Denne kommune-proposisjonen tar høyde for mer enn det.

Det går vel neppe sjokkbølger gjennom denne salen om jeg avslutningsvis hevder at dette rett og slett er en god proposisjon. Kommunene har nå fått den posisjonen og den prioriteringen i norsk politikk som innbyggerne fortjener. Alle partier står foran nominasjon til kommunervalget. Kanskje blir det nå til og med lettere å rekruttere folk til lokalpolitisk arbeid. Det er også en viktig dimensjon.

Ib Thomsen (FrP) [11:47:25]: Det er en fryd å høre på forrige taler. Det har stor underholdningsverdi.

Økonomien er i fokus når vi snakker om kommunene. Vi har også en interessant kommunestruktur, med 433 kommuner som har forskjellig ståsted og forskjellige prioriteringer. Lokaldemokratiet handler om å akseptere forskjeller. Her skiller Fremskrittspartiet seg ut. Vi aksepterer ikke forskjeller når det gjelder grunnleggende velferdstjenester. Derfor ønsker Fremskrittspartiet at staten skal styre inntektene til grunnleggende velferdstjenester, slik at alle i hele landet skal få de samme tjenestene.

Fremskrittspartiet har merket seg at Regjeringen ikke har kommet med nye grep eller tiltak når det gjelder inntektssystemet, en forpliktende flerårig opptrappingsplan for overføring til kommunene, altså en forutsigbarhet, eller når det gjelder konstallasjonsordningen mellom stat og kommune, slik det er varslet i Soria Moria-erklæringen. Dette var nok bare en festtale, og den ble framført i rus – valgrus. Fremskrittspartiet mener at det er skapt store forventninger i kommunene, som så langt ikke er innfridd. Det ble lovet en del – og mange varme hender. Det jeg har inntrykk av, er at ordførerne er de eneste som har fått varme hender på grunn av lønnsøkningen.

Jeg vil også peke på at fylkesmannens rolle overfor kommunene er problematisk, særlig i skjønns-, areal- og plansaker. Jeg vil påpeke at selv enstemmige kommunestyrevedtak har blitt overprøvd fordi saksbehandlere hos fylkesmannen har foretatt en skjønsmessig vurdering.

Det er en utfordring for lokaldemokratiet når lokaldemokratiet vingeklippes av fagfolk og fagutdannede byråkrater. Fremskrittspartiet ønsker å gjeninnføre lokalpolitikernes reelle selvråderett. Jeg er meget fornøyd med at det ifølge Innst. O. nr. 54 for 2005–2006, om lov om endring i plan- og bygningsloven, er en enstemmig komite som ønsker å se på dette – og som faktisk har sett problemet.

Fremskrittspartiet mener at eiendomsskatt og hytteskatt rammer skjevt. For de som sitter med arvede hytter, og for enker som har bygd opp enebolig sammen med sin partner, vil dette ramme skjevt. Det vil ramme helt skjevt for disse gruppene. Det er vanlige folk som nå får gedigne regninger dumpet ned i postkassen sin, og det er helt klart at de rikeste ikke rammes i samme grad. Eiendomsskatt er en uheldig dobbeltbeskatning.

Fremskrittspartiet mener at fylkeskommunen er et unødig og fordyrende forvaltningsnivå. Jeg ser at stadig flere fylkeskommuner ikke har eksistensgrunnlag. Jeg er skuffet over at Regjeringen ønsker å opprette et nytt nivå. Nå har jeg forstått det slik at regjeringspartiene har litt ulikt syn på dette. Så vi får håpe at vi havner på to nivåer, som jeg mener er det optimale. Det mest fornuftige hadde vært å legge ned fylkeskommunen og fordele oppgaver mellom kommune og stat, og dermed redusere unødvendig byråkrati og ressursbruk. Det ville komme innbyggerne til gode. Senterpartiets representant påstod at ved stykkpris ville Fremskrittspartiet øke byråkratiet. Det er stikk i strid og stikk motsatt av det vi ønsker. Vi ønsker velferdstjenester til alle og likt over hele landet, og vi ønsker redusert byråkrati.

Flere av talerne før meg har vært innom dette vedlikeholdsetterslepet på 40 milliarder kr i kommunesektoren. Kommunalbanken har også dokumentert dette og sier at det er et vedlikeholdsetterslep på 50 milliarder kr. Man sier man ønsker å gjøre noe med det, men man viser det ikke ved handling. Regjeringen har store utfordringer når det gjelder dette. Jeg har forstått det slik at statsråden ønsker å få folk tilbake til bygdene. Jeg tror ikke at dette er en gulrot for dem som ønsker å flytte tilbake til bygdene, når man kommer tilbake til en forfallen spøkelsesby.

Så til finansieringsordningen for ressurskrevende brukere. Fremskrittspartiet ønsker at innslagspunktet skulle være på 400 000 kr. Her påstår SV at de har jobbet hardt og lenge for å få til denne ordningen, noe som vi ikke har sett noe til. Så vi håper at dette kan settes på dagsordenen igjen. Dette kan være det beste løftet for å styrke kommunene.

Statsråd Øystein Djupedal [11:52:53]: Kommunenes økonomi, og dermed mulighetene til å yte et godt velferdstilbud, har i flere år vært presset.

Regjeringen fører en målettet politikk for å sikre utbygging av barnehageplasser og en god skole og prioriterer i 2006 og i 2007 en betydelig styrking av kommuneøkonomien. Regjeringens politikk gir kommunene et fundament for å forbedre opplæringen i skolen, ansette flere lærere og bedre barnehagetilbudet. Det er derfor gledelig at regnskapet for de første tre månedene i 2006 viser at kommunene har brukt 7,9 pst. mer på velferd enn i samme

tidsrom i fjor. Kommunene bruker 6,5 pst. mer på skole og hele 17,4 pst. mer på barnehager.

Jeg er opptatt av at kommunesektoren sørger for at inntektsveksten brukes til å gi innbyggerne et bedre tjenestetilbud. Veksten i de frie inntekter neste år blir på mellom 2 milliarder og 2,5 milliarder kr. På grunn av fortsatt vekst i antallet 16–18-åringer vil fylkeskommunene få en noe sterkere relativ vekst i de frie inntektene enn kommunene. I 2006 er veksten i de frie inntektene på hele 5,7 milliarder kr. Samtidig styrkes bevilgningene til kommunene betydelig ved å legge til rette for vekst i antallet barnehageplasser.

Regjeringens mål er full barnehagedekning innen utgangen av 2007 – høy kvalitet og lav pris. Regjeringen ønsker å gi forutsigbare og stabile rammevilkår til kommunene for å sikre høy utbyggingstakt. Regjeringen foreslår derfor i revidert nasjonalbudsjett å øke bevilgningen til barnehagesektoren med til sammen 694 mill. kr som følge av den høye utbyggingen av barnehageplasser og for å stimulere til ny utbygging. Jeg forventer nå at alle kommuner har egne planer for å nå målet om full barnehagedekning.

Endelige tall pr. 15. desember 2005 viser at om lag 231 500 barn hadde plass i barnehage i 2005. Dette er en økning på hele 10 900 barn fra 2004 og mye høyere enn det vi opprinnelig forventet. Det forventes en høy utbyggingstakt også i 2006 på linje med den vi hadde i 2005.

Siden 2000 var dette den sterkeste økningen i antall nye barn i barnehage. Dekningsgraden totalt ved utgangen av 2005 var 76 pst. Tilsvarende tall i 2004 var 72 pst. Utfordringen nå er å gi barnehagetilbud til barn under tre år for dem som ønsker det – og vi er på god vei. Dekningsgraden for disse barna har økt fra 48 pst. til 54 pst. Ifølge barnehageloven plikter kommunen å sørge for et tilstrekkelig antall barnehageplasser. Kommunene har derfor en stor oppgave både som barnehagemyndighet og barnehageeier.

I oktober 2006 vil vi vite hvor mange som står på venteliste etter at barnehageåret har kommet i gang etter sommeren. Dette vil gi en pekepinn på behovet for utbygging i 2007.

Kommunene arbeider svært aktivt med å etablere nye barnehageplasser i 2006. De statlige økonomiske virkemidlene har ført til mange nye barnehagebygg, også i kommuner som har hatt lav dekning. I stor grad er det de små kommunene som har klart å oppnå full barnehagedekning. I store kommuner og i bykommuner er det imidlertid større usikkerhet om målsettingen om full barnehagedekning vil kunne nås innen fristen.

Ny barnehagelov og ny rammeplan vil være viktige elementer for å bedre kvaliteten i barnehagene. Regjeringen arbeider for å nå målet om full barnehagedekning innen utgangen av 2007. Tiltak for å nå dette målet vil Regjeringen komme tilbake til i statsbudsjettet for neste år. I Soria Moria-erklæringen slås det fast at før målet om full barnehagedekning er nådd, vil de øremerkede tilskuddene til barnehager ikke bli innlemmet i rammetilskuddet til kommunene.

Kunnskapsløftet som vi nå skal innføre fra høsten i skolen, har som mål at alle elever skal utvikle grunnleggende ferdigheter og kompetanse for å kunne ta aktivt del i kunnskapssamfunnet. Alle elever skal få de samme muligheter til å utvikle sine evner. Kunnskapsløftet skal bidra til å sikre tilpasset opplæring for alle elever og legge økt vekt på læring. Regjeringen har prioritert å legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner skal kunne gi et godt opplæringstilbud gjennom en styrket kommuneøkonomi.

Økt vekst i frie inntekter gir rom for økt ressursbruk i skolesektoren. Utgiftsbehovet varierer mellom kommunene. Noen steder er det behov for å styrke eldreomsorgen, mens andre steder er det behov for bedre skoler. Det er de lokale folkevalgte som best kjenner behovene i sin kommune. Det er på dette grunnlaget man kan foreta fornuftige avveininger.

Jeg har stor tillit til at kommunepolitikerne klarer disse vanskelige prioriteringene. Det de nå har fått, er et økonomisk fundament som er bedre enn på mange år. Vi har gitt kommunene fast grunn under føttene, etter at den forrige regjeringen var en glideskala der man hele tiden stod foran en utfordring og nedskjæring. Nå står vi foran en situasjon der kommunene gis anledning til å styrke sine velferdstjenester. Det er jeg stolt av.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [11:58:28]: Jeg registrerer at statsråd Djupedal skryter av det samme som jeg registrerer at flere fra regjeringspartiene har skrytt av i dag, nemlig satsingen på de grunnleggende velferdstjenestene – i dette tilfellet skolen. Men da er det noe som ikke stemmer helt.

Komiteen har jo vært på høring, og vi har fått mye input fra berørte parter. Da er det litt interessant å merke seg at Utdanningsforbundet, av alle, sier at den veksten som har kommet i Kommune-Norge, ikke har kommet utdanningssektoren, altså skole og videregående opplæring, til del i den grad som Regjeringen gir uttrykk for. Faktisk går Utdanningsforbundet så langt at de ber om at midler til skolen øremerkes.

Mitt spørsmål til statsråden er: Tar Utdanningsforbundet feil i denne vurderingen?

Statsråd Øystein Djupedal [11:59:29]: Situasjonen vil være forskjellig fra kommune til kommune. Historisk er det slik at ca. en tredjedel av en kommunes utgifter går til utdanningssektoren, ca. 30 pst. Så vil det variere fra kommune til kommune hvor mye man rent faktisk bruker. Men det man må huske, er at kommunene har i mange år stått overfor en situasjon med stadige nedskjæringer, stadige nedskjæringer i antall lærerårsverk, stadige nedskjæringer på mange ulike felt. Nå har vi gitt kommunene fast grunn under føttene, som gjør at kommunene for første gang på mange år har mulighet til å se framover. Jeg forstår og respekterer den utålmodighet som er i lærerkorpset etter den store nedskjæringen de har vært utsatt for i mange år.

Det vi har sagt til dagens lærere på landets lærerværelser, er at vi satser på skolen. Vi er alliert med skolen. Skolen har en venn i Regjeringen, og vi gir dem økte ressurser.

Senest i forrige uke besøkte jeg Lørenskog kommune, der Fjellhamar skole – landets største barneskole – ligger. Der kunne ordføreren opplyse meg om at de nå ansetter 14 nye lærere i skolen. Etter at de i mange år har måttet skjære ned på antall lærerårsverk, har de nå muligheten til å ansette lærere. Bare på Fjellhamar skole betyr det fire nye lærerårsverk.

Det er denne situasjonen kommunene nå står overfor: å se framover og ikke ned, slik de gjorde under den forrige regjeringen.

Bent Høie (H) [12:00:46]: Statsråd Djupedal fortsetter retorikken fra valgkampen og trekker fram enkelte eksempler.

Statsråden bør nå forholde seg til de dokumenter som Regjeringen sender til Stortinget, bl.a. rapporten fra Teknisk beregningsutvalg for kommunesektoren, som Regjeringen i proposisjonen har sluttet seg til begrunnelsene for. Den forteller en helt annen historie, nemlig at antall lærerårsverk har økt i takt med elevutviklingen i kommunesektoren de siste årene.

Det regnestykket statsråd Djupedal må svare for, er at Regjeringen i proposisjonen skriver at den økningen på 2–2,5 milliarder kr som de har foreslått i frie midler, skal brukes til å finansiere NAV-reformen, 2 000 nye årsverk i pleie- og omsorgssektoren og delvis vedlikeholdsetterlep i kommunesektoren. Da vil jeg spørre statsråd Djupedal når det gjelder det regnestykket: Hvor mye er det igjen til å heve kvaliteten og innholdet i skolen og øke lærertettheten, slik denne regjeringen har lovt?

Statsråd Øystein Djupedal [12:01:48]: Som jeg var veldig nøye på å understreke, vil dette være gjenstand for lokal prioritering. I noen kommuner vil det være riktig å styrke helsesektoren, i andre kommuner vil det være riktig å styrke skolen og i noen kommuner barnehagene.

Tallene foreligger i dag. KOSTRA-tallene viser en betydelig økning i velferdsproduksjonen i Norge, og mye av dette går til barnehage og skole. Det skyldes selvfølgelig også andre forhold, som f.eks. at vi har egne tilskudd til barnehagene, som gjør at de har kommet spesielt høyt i årets statistikk.

Jeg har tillit til at de lokale folkevalgte klarer denne vanskelige avveiningen. Vi har gitt dem muligheten til i større grad å prioritere positivt og ikke negativt – ikke hva man skal skjære ned på, men hva man skal satse på.

Så vil det bestandsvis være slik at det er flere ønsker enn det finnes penger til, og det vil jeg tro at representanten Høie er godt kjent med. Men et av de mange eksempler vi ser, er at man faktisk har økt antall lærerårsverk. Men det vil igjen være opp til kommunen.

I tillegg styrker vi kvaliteten i skolen gjennom en betydelig satsing på etterutdanning. Hele 375 mill. kr går i år til etterutdanning, i tillegg til det kommunene selv gjør. Det betyr at skolene nå er godt forberedt – ved at lærerne

har mer kompetanse – slik at Kunnskapsløftet vil bli et kunnskapsløft for alle elever i skolen til høsten.

Björg Tørresdal (KrF) [12:03:04]: Det er varslet i kommuneproposisjonen at det er rom for å øke antall stillinger i helse- og omsorgssektoren med 2 000. Det varsles også en ytterligere opptrapping når det gjelder personer i helse- og omsorgssektoren. Statsråden har også sagt at i skolen skal en øke lærertettheten.

Men ting henger sammen. Skal en ha mulighet til å gjøre dette, trenger en ikke bare pengene, en trenger også personene – og en trenger kvalifiserte personer. Da har en en utfordring i å sørge for at det er nok utdannede både helsearbeidere og lærere i skolen.

Mitt spørsmål er: Vil statsråden sørge for at både de offentlige institusjonene – høyskolene og universitetene – og de private som utdanner sykepleiere og lærere, vil få økte bevilgninger under opptrappingsplanen, i tråd med planene som foreligger for kommunal sektor?

Statsråd Øystein Djupedal [12:03:53]: Jeg tror representanten har respekt for at det som kommer i budsjettet til høsten, vil komme i budsjettet til høsten.

Det er klart at vi er opptatt av at vi skal styrke kvaliteten og utdanningskapasiteten innenfor høyere utdanning. I det offentlige høyskolesystemet stod en overfor en betydelig nedskjæring under den forrige regjering. Hele 4 000 studieplasser ble fjernet. Dette har vi ikke klart å dekke opp, men vi har klart å dekke opp 500 nye studieplasser innenfor lærer- og førskolelærerutdanningen i vårt første budsjett, i fjor høst. Dette har ført til et betydelig økt opptak av lærere og førskolelærere, som igjen selvfølgelig vil bli hender i skole- og barnehagesektoren når de er ferdig utdannet.

Representanten peker på en stor utfordring, nemlig at vi skal utdanne flere. Vi skal ha flere hender, vi skal ha mer kvalitet i både eldreomsorg, helse, barnehage, skole og når det gjelder andre viktige velferdsoppgaver. Regjeringen fokuserer på dette. Det betyr at vi også vil komme tilbake til Stortinget med disse spørsmålene ved en egnet anledning.

Bent Høie (H) [12:04:59]: Problemet med statsrådens svar på mitt forrige spørsmål – og med denne regjeringens retorikk generelt sett – er at de på enkelte områder har gitt veldig konkrete tallmessige løfter på vegne av kommunene. På andre områder, som f.eks. utdanning, svarer de at dette vil være opp til den enkelte kommune. Det betyr at når Regjeringen blir utfordret på områder som kommunene har ansvar for, viser de til økningene i kommunenes frie inntekter, samtidig som de på andre områder har lovt pengene konkret vekk i form av tallfestede løfter i valgkampen.

Mitt spørsmål til statsråden denne gangen er knyttet til de private barnehagene. Statsråd Kristin Halvorsen har lovt at hun skal gå av som statsråd i 2007 hvis ikke denne regjeringen har oppnådd full barnehagedekning. En av de mest effektive måtene å oppnå full barnehagedekning raskt på, vil fra Regjeringens side være større grad av li-

kebehandling av offentlige og private barnehager. Dette har opposisjonen foreslått i denne proposisjonen, men en har ikke fått med seg regjeringspartiene. Vil statsråden vurdere et slikt tiltak for å sikre at han fortsatt får sin partileder med i regjeringen etter 2007?

Statsråd Øystein Djupedal [12:06:07]: Jeg registrerer at alle de forslag som tidligere er fremmet, og som den forrige regjering gikk imot, nå fremmes av opposisjonen – man later som om dette er noe man bestandig har ment.

Likebehandling av private og offentlige barnehager er en del av den langtidsplanen man har for utbygging av barnhager i Norge. Det er ennå ikke realisert, men dette er noe som vi selvfølgelig også er oppmerksom på.

La meg da også si at de private bygger nå ut flere barnehager enn det offentlige. Så vidt jeg husker i farten, var det i fjor 10 900 nye barn som fikk plass i barnehage, og 76 pst. av utbyggingen, 3 500 nye barnehageplasser, var det altså private som stod for. Det betyr at også finansieringen av de private barnehagene er god, og at de private heldigvis ser seg tjent med å bygge barnehager. Det er en veldig viktig del av den store utbyggingen vi nå står overfor.

Fra Regjeringens side har vi veldig god kontakt med de private utbyggerne. De får likebehandling, i den forstand at en del av støtteordningene er lik for offentlig og for privat sektor, når offentlige eller private altså er utbygger av barnehagen.

Dette er et av mange spørsmål som vi fortløpende vil komme tilbake til. Barnehager er heldigvis ofte debattert i Stortinget, og dette vil også være en del av den framtidige debatt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Saera Khan (A) [12:07:32]: Det er ingen tvil om at kommuneproposisjonen er et meget allsidig dokument. Vi vet alle at den er av veldig avgjørende betydning for alle kommuner rundt omkring i landet og utgjør en slags bunnplanke i Distrikts-Norges muligheter for en god velferdsproduksjon. Men det er også slik denne gangen at hovedstaden og byene i Norge vil nyte godt av kommuneproposisjonen, og det er veldig, veldig gledelig.

På fredag kommer distrikts- og regionalmeldingen, og det er knyttet store forventninger til hovedstadsmeldingen som kommer til høsten. Regjeringen viser med dette og i Soria Moria-erklæringen at «by og land, hand i hand» ikke bare er et gammelt slagord, men også handling i praksis i moderne tid.

Oslo er et befolkningsmessig og økonomisk tyngdepunkt for Norge. Oslos utvikling kan være en drivkraft og en motor for hele landet. Det er i hele landets interesse at hovedstaden blir en attraktiv by og region. Hovedstadsmeldingen som kommer til høsten, vil være et bidrag fra Regjeringen til å anerkjenne Oslos rolle når det gjelder konkurransedyktighet, mangfold og verdiskaping. Igjen er det også tvingende nødvendig å se at Oslo har særskilte storbyfenomener som utfordrer oss som landets ansvarlige folkevalgte.

Dessverre er narkotika, kriminalitet, bostedsløshet og fattigdom bare noen av de svært krevende og nye utfordringene og oppgavene vi står overfor i byen vår i dag. Parallelt med denne meldingen har Regjeringen varslet at det kommer en handlingsplan om inkludering av den voksende del av befolkningen med minoritetsbakgrunn i Oslo og andre byer i Norge, og en handlingsplan for å bekjempe fattigdommen. Det er også handlingsplaner som spesielt vil berøre byene i Norge.

Selv om inntektsnivået er høyt i denne byen, er det et paradoks at forskjellene øker og levekårsulikhetene blir større og større mellom innbyggerne. Selv om storbyen gir god livskvalitet og gode kulturtilbud, er den offentlige fattigdommen større enn noensinne. Antallet bostedsløse øker. Vi vet at det er behov for en ny kartlegging. Det er mange barnefamilier som sliter med fattigdom, og som har stort behov for bostøtte. Vi vet at behovet for å øke bostøttetaket for fattige barnefamilier øker. Behovet for en raskere saksbehandling av søknader om bostøtte øker også. Vi vet at prostitusjon og kriminalitet er virkelighet i byen. Vi har barn som vokser opp i Oslo, som ikke kan norsk ved skolestart, og som har foreldre som er analfabeter. Alt dette har særlig relevans for byene, og det trengs et massivt løft for ikke å gjøre vondt verre. Det vil kreve en innsats fra staten, men det må skje i samarbeid med kommunene. Vi har gjort det på en vellykket måte før. Vi hjalp Oslo indre øst. Det er naturlig at også Groruddalen i Oslo nå står for tur og får sin naturlige og velfortjente plass i disse meldingene, og spesielt i hovedstadsmeldingen.

Når jeg ser ambisjonene til denne regjeringen – Soria Moria-erklæringen og kommuneproposisjonen – er jeg veldig optimistisk og får tro på at det faktisk nytter. I tillegg vet vi at Oslo har et økonomisk potensial som må utnyttes bedre. Kunnskapsøkonomien, med gode universitets- og høyskolemiljøer, en stor andel av landets forskningsressurser, avansert teknologi, et stort innslag av forretningsmessig tjenesteyting, næringsliv og et rikt kulturliv skaper sterk og god integrering. Det gir også et større arbeidsmarked. Klarer vi å få til et samarbeid mellom stat og kommune og følge opp kommuneproposisjonen, tror jeg vi kommer veldig, veldig langt. Det ser jeg fram til.

Kari Lise Holmberg (H) [12:12:15]: Det er et godt demokratisk prinsipp at velgere ved valg kan skifte ut politikere man ikke ser seg tjent med å beholde. Hytteeiere har imidlertid ikke stemmerett ved lokalvalg i de kommunene der de har hytter. Høyre sier nei til hytteskatten bl.a. av den grunn. Vi ønsker ikke å utvide det geografiske området for eiendomsskatt. Uten mulighet for medvirkning må hytteeierne nå se på at de blir påført økt skattebyrde, uten å få noe igjen for de økte utgiftene. Eiendomsskatten er en usosial skatt. Nå blir den også udemokratisk. Dessuten er det en dobbeltbeskatning.

Det tok ikke lang tid fra bekjentgjøringen av dette skatteforslaget til vi registrerte gledesutbrudd i avisene fra mang en ordfører fra Arbeiderpartiet og SV. I mitt hjemfylke, Telemark, ønsket ordførerne både i Vinje og

i Kragerø raskt en ny hytteskatt velkommen. De blir nok ikke alene. Trolig vil flere ordførere fra regjeringspartiene bruke muligheten til å øke kommunens inntekter. Alt nå står kommuner i kø – dette ifølge dagens Nationen. Dette burde ikke overraske noen, for intet er så forutsigbart som de sosialistiske partienes ønske om økte skatter og avgifter. Beklageligvis henger Senterpartiet seg også på.

Ingen avgift med en Stoltenberg-regjering, sa en av Skiens arbeiderpartipolitikere i Varden januar 2005. Den lange valgkampen hadde startet. Men det er blitt med løftet, både lokalt og sentralt. I min hjemkommune kaller Arbeiderpartiet økt eiendomsskatt for folkedugnad. Sentralt synes man det er greit at eiendomsskatten nå utvides til å gjelde alle, også hytteeierne.

Når Regjeringen nå åpner for eiendomsskatt også på hytter og andre fritidseiendommer, er det grunn til å frykte at dette bare er et første steg i gal retning, for i dag kan vi lese at Arbeiderpartiet er i full gang med å utarbeide en ytterligere økning av eiendomsskatten.

Samarbeidsregjeringens politikk medførte vekst, optimisme og gode tider. Men det vil fortsatt være udekkede behov i kommunene. Derfor mener vi i Høyre at kommunesektoren fortsatt må få bedre rammevilkår og økt handlingsrom. Parallelt med dette må det foregå en nedbygging av lover og regler og en forenkling, samordning og reduksjon av statens rapporterings- og tilsynskrav. Bare slik stimuleres det til nytenkning og omstilling.

For Høyre er endringsvilje et honnørord. Vi ønsker å forandre for å bevare. Vi vil ta vare på det beste, så også i forhold til kommunesektoren. I forrige stortingsperiode gjennomgikk kommunesektoren betydelige endringer. Utfordringene ble møtt med virkemidler som endret organisering, sterkere brukerfokusering, mer målrettet arbeid med kvalitet i tjenestene, mer bruk av konkurranse og sterkere vektlegging av måling på alle nivåer. Det er ikke til å komme forbi at kommunene befinner seg på svært ulike nivåer i utviklingsarbeidet. Det er store forskjeller på hvor langt den enkelte kommune har kommet. Og det bør framover være en hovedutfordring å redusere de store forskjellene mellom kommunene. Moderniseringsarbeidet må med andre ord fortsette.

Forskningsprosjektet «Effektivitet og effektivitetsutvikling i kommunesektoren» vil være et nyttig redskap, og sammen med Fremskrittspartiet fremmer Høyre nå et forslag der en ber Regjeringen redegjøre for både konklusjon og framdrift i prosjektet og legge fram en sak med kartlegging av effektiviteten og effektivitetsutviklingen i kommunesektoren.

Regjeringens manglende vilje til omstilling og effektivisering er i mine øyne påfallende. Gjennom Soria Moria-erklæringen har Regjeringen stoppet mange av de positive prosessene som Samarbeidsregjeringen iverksatte, og det er svært uheldig at regjeringspartiene på en rekke områder har store betenkeligheter med konkurranseutsetting generelt, og at brukermedvirkning og frie valg er klart nedprioriterte områder. Det hele er erstattet med det udefinerbare begrepet «smilende kommuner». – Lite forpliktende, og hva er motivasjonen?

Både Arbeiderpartiet og SV – og nå Senterpartiet – advarer mot et todelt samfunn, men den politikken Regjeringen fører, legger opp til nettopp det. Når målsettingen er å redusere det offentliges tilbud av private aktører og fritt brukervalg, blir velferdssamfunnet todelt. De innbyggerne som har råd til å betale for tjenester, benytter seg av muligheten. Dette går ut over brukerne av de offentlige tjenestene.

Mye positivt av gevinster vil kommunene måtte se bort fra når regjeringspartiene nå sier nei til faktorer som konkurranseutsetting på offentlige områder.

Og nå ser jeg at tiden er ute, så jeg takker for meg!

Åge Starheim (FrP) [12:17:50]: I St.prp. nr. 61 for 2005-2006 står det m.a. at Regjeringa ønskjer å styrkje den lokale velferda ved å auke innsatsen for helse, omsorg, skular, barnehagar og kultur. Dette var òg det regjeringspartia sa før valet i 2005. Dette gjentok og gjentok regjeringspartia gjennom heile valkampen. Det vart presisert at folk straks skulle merke store forandringar på desse sektorane, dersom berre veljarane sytte for at landet fekk ei ny regjering.

Men det er lite som tyder på at lokalpolitikarane frå regjeringspartia har innfridd desse vallovnadene, iallfall ifølgje dei tilbakemeldingane som vi får frå mange rundt om i heile landet. Sanninga er at det er Framstegspartiet sine lokalpolitikarar som i sine budsjettframlegg for 2006 gjekk inn for å nytte midlane til helse, omsorg, skular og barnehagar. Dessverre vart mange av Framstegspartiet sine lokale framlegg nedstemde. Når Framstegspartiet no, som i 2005, gjer framlegg om å øyremerkje mykje av midlane, er det ikkje fordi vi ikkje har tillit til våre lokalpolitikarar, nei, det er for å tvinge andre representantar til å nytte midlane til det som deira respektive parti på Stortinget lovar at midlane skal nyttast til.

Dette problemet hadde ikkje eksistert i eit system med stykkprisfinansiering. Difor ber vi Regjeringa avvikle dagens rammefinansieringssystem og erstatte dette med eit nytt system for direkte statleg stykkprisfinansiering av grunnleggjande velferdstenester som helse, omsorg, grunnskule og vidaregåande utdanning og sosiale tenester.

Framstegspartiet er òg skuffa over Regjeringa sine tiltak – eller, som det er meir rett å seie, manglande tiltak – for effektivisering og modernisering i kommunesektoren. Vi vil i den samanhangen vise til prosjektet «Effektivitet og effektivitetsutvikling i kommunesektoren». Prosjektet vart starta opp hausten 2003 og vert avslutta i 2006. Gjennom delrapportar er det offentleggjort analysar som indikerer at det er vesentlege effektivitetsforskjellar mellom kommunar, både for den samla kommunale tenesteproduksjonen, for grunnskulen og for pleie- og omsorgssektoren separat. Eit typisk resultat synest å vere at dei mest effektive kommunane er to til tre gonger så effektive som dei minst effektive. Framstegspartiet vil påpeike at ei effektivisering på 1 pst. i kommunesektoren vil frigjere om lag 2,4 milliardar kr, som f.eks. kunne nyttast til betre tenester til innbyggjarane og til den store eldrebølgja som om kort tid kjem med full styrke. Det er forventa eit behov for dobbelt så mange arbeidstimar i den kommunale

pleie- og omsorgstenesta i 2060 som i 2000. Etter Framstegspartiets syn er det då heilt uforståeleg at Regjeringa samtidig arbeider med å innføre 6-timarsdagen.

Så litt om momskompensasjonsordninga. Denne ordninga var meint å skulle gje private og kommunale tenestetilbydarar like rammevilkår og skulle gjere det lettare for kommunane å konkurransenutsetje eigne tenesteområde. Framstegspartiet vil påpeike at ordninga slik som ho er i dag, er både dyr og ressurskrevjande. Mange kommunar må tilsetje ein eller fleire personar som utelukkande arbeider med maksimering av kommunane sine inntekter ut frå momskompensasjonsordninga. Etter Framstegspartiet sitt syn er ikkje noko til hinder for å innføre det same meirverdiavgiftsregelverket for kommunane som for det private næringslivet.

Til slutt: Framstegspartiet ønskjer å styrkje kommunane sin økonomi, og vi meiner at Regjeringa sitt tilbod om ein auke på mellom 4 og 5 milliardar kr for 2007 er for svakt. Framstegspartiet ønskjer å tilføre rundt 1 milliard kroner meir til kommunane i 2007 enn det Regjeringa legg opp til. Dette gjer vi fordi vi ønskjer å minske gapet mellom finansiering og oppgåver og dessutan ta høgde for demografiske endringar i befolkninga. Vi vil òg vise til at Kommunenes Sentralforbund har dokumentert eit vedlikehaldsetterslep på ca. 40 milliardar kr for kommunal sektor, og vi oppfordrar kommunane til å nytte noko av auken i dei frie midlane til vedlikehald. I motsett fall kan ein kome i den situasjonen at opprustningskostnadene vert høgre enn nødvendig på grunn av manglande vedlikehald i mange år.

Framstegspartiet ønskjer å auke løyvingane til kommunane for at desse skal kunne løyse problema på kort sikt, samtidig som vi ønskjer å gjennomføre reformer som på sikt reduserer behovet for stadig høgre skattar og avgifter.

G u n n O l s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Torgeir Micaelsen (A) [12:23:09]: Vi hører i debatten i dag at det spetakkelet som Høyre, med Jan Tore Sanner i spissen, satte i gang i går, videreføres gjennom retorikken mot den såkalte hytteskatten. Det var derfor jeg bad om ordet. Jeg kan ikke se at man med Regjeringens forslag eller det vi behandler i dag, innfører noen hytteskatt. Hvor i alle dager har man dette fra? Det vi derimot sier, er at det er Kommune-Norge selv som skal få lov til å bestemme hvor skoen trykker også i denne saken, når vi nå fjerner en helt åpenbart urettferdig ordning som mange steder har ført til at regelverket gjør at f.eks. små leiligheter i sentrale strøk får eiendomsskatt, mens dyre hus og hytter utenfor en kunstig grense blir holdt utenfor og dermed slipper skatt. Denne urettferdigheten ryddes det opp i.

Men det er ingen fra regjeringspartiene som fra denne talerstol eller i dokumentene har foreslått en tvungen eiendomsskatt også på hytter, slik man kan få inntrykk av fra opposisjonspartiene. Jeg må også si at denne kritikken, spesielt fra Høyre, står i et noe pussig og grelt lys, hvis

man tar de siste årenes debatt knyttet til disse temaene med seg.

Jeg har tatt med meg Innst. S. nr. 232 for 2003-2004 om skattemeldingen, St. meld. nr. 29 for 2003-2004, som ble behandlet for et par år siden her i Stortinget. Jeg tenkte jeg skulle sitere helt kort. For det første skriver daværende finansminister Per-Kristian Foss i meldingen i punkt 12.4.4 om kommunal eiendomsskatt som følger:

«Departementet er enig med Eiendomsskatteutvalget og Skauge-utvalget i at eiendomskattelovens avgrensning er svakt begrunnet. Avgrensningen av eiendomsskatten bør i utgangspunktet ikke skje etter et skjønnsmessig beliggenhetskriterium, slik dagens regelverk delvis legger opp til.»

Videre:

«Den skjønnsmessige avgrensningen av eiendommer som ligger innenfor et «klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis» og eiendommer definert som «verk og bruk» gjør det vanskelig for mange kommuner å praktisere regelverket for eiendomsskatt.»

Det er jo en ting. Det er Regjeringens forslag. Men det som er enda mer interessant, er å lese hva komiteens medlemmer fra nettopp partiet Høyre mener om denne saken i komiteen. Der har Jan Tore Sanner, Svein Flåtten, Heidi Larsen og Torbjørn Hansen – sammen med Kristelig Folkeparti og Venstre – skrevet følgende om dette samme temaet:

«Disse medlemmer støtter også Regjeringens hensikt om å vurdere en fjerning av gjeldende avgrensning av eiendomsskatten til bymessige strøk og til verk og bruk, da dagens skjønnsmessige avgrensning gjør regelverket vanskelig praktikabelt for mange kommuner og det føres mange avgrensningssaker for domstolene.»

Representanten Holmberg sier at det nå er full jubel blant ordførerne fra Arbeiderpartiet mange steder i dette landet. Det er ikke bare de som jubler. Sanner jublet sammen med flere representanter fra Høyre så seint som i 2003 og 2004 for akkurat det samme temaet. Da må jeg si at denne kritikken står i et noe grelt lys.

Jeg aksepterer fullt ut at folk er mot eiendomsskatt. På mange måter har Fremskrittspartiet et mer enhetlig og reelt syn på akkurat det spørsmålet. Men jeg er ganske sikker på at det er delte meninger internt i mange partier og i mange kommuner om dette er smart å innføre eller ikke. For min del må jeg si at jeg er ikke sikker på om jeg kommer til å anbefale å gjeninnføre dette i Drammen kommune. Man hadde det tidligere, det fungerer godt uten i dag. Men jeg vil ikke på noen som helst måte pålegge mine medfolkevalgte i andre kommuner ikke å velge annerledes hvis man tenker at det er smart. Når man skal ha en slik valgfrihet, må man med respekt å melde også ha et rettferdig system for hvilke typer eiendommer som omfattes av ordningen. Det er det vi nå rydder opp i i dag.

Derfor: De som i dag løfter seg til de store høyder, og som gjorde det også i går, og kritiserer en utvidelse av et slikt eiendomsskattegrunnlag, burde isteden argumentert for at kommunene i det hele tatt ikke skulle få lov til å inn-

føre noen form for eiendomsskatt. Det hadde gitt et mer tydelig politisk bilde. Men noe slikt forslag foreligger ikke. Når vi samtidig tar med at sentrale høyrefolk så seint som i 2003–2004 anbefalte å gjøre det vi nettopp gjør, blir kritikken en noe pussig øvelse.

Jeg er sikker på at folk mange steder aksepterer en lokal eiendomsskatt. I mange kommuner i Norge vil det være smarte grep som kan gjøres for å få mer trøkk i tjenestetilbudet. Men det må oppfattes som rettferdig. Det skal vi nå rydde opp i. Det er mange eksempler på at dette ikke fungerer slik det burde i dag.

Jeg er sikker på at det kommer til å stå mange politiske slag om dette i mange kommuner i 2007, ved neste kommunevalg, ja i mange valg framover. Men det må jo være fantastisk at vi kan ha de debattene lokalt, i kommunene, men innenfor et rettferdig regelverk der man kan sørge for at også folk med relativt god råd kan bidra. Og jeg må si at min sympati ligger hos vanlige folk i kommunene, ikke hos folk som har dyre, svære hytter, og som åpenbart også kunne ha vært med på å bidra i mange kommuner.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [12:28:39]: Innstillingen fra kommunalkomiteen til kommuneproposisjonen er interessant lesning. Vi finner nemlig to ulike virkelighetsbeskrivelser. Så vidt jeg kan skjønne, kan bare en av dem være riktig.

Flertallet viser til lav inntektsvekst og lavt netto driftsresultat i kommunene i 2002 og 2003. Opposisjonen mener at Bondevik II-regjeringens politikk førte til vekst og optimisme. Vi som oppholdt oss ute i Kommune-Norge på den tida, kjenner en litt annen virkelighet. Riktignok tok inntekter og netto drift seg opp i 2004 og 2005, men mye av veksten måtte brukes til å rette opp finansiell ubalanse. Det er dessuten to måter å bedre netto driftsresultat på – gjennom økte inntekter, ja, men også ved kutt i tjenesteproduksjon og redusert kvalitet på tjenestene. Det var i stor grad det siste som skjedde.

Med nytt flertall er denne situasjonen snudd. Det kan heller ikke opposisjonen komme bort fra. Allerede etter tre uker kunne det nye flertallet presentere et budsjett for 2006 med mer penger til kommunene, innfrielse av viktige barnehageløfter og økte tiltak mot fattigdom, for å nevne noe. Kommunene var budsjettets soleklare vinnere, med 5,7 milliarder kr mer enn den forrige regjeringen la opp til. Da hovedstadspressen etter Regjeringens første 100 dager skrev at de rød-grønne partiene var kommet godt i gang med å innfri de viktigste løftene fra valgkampen, stod det i skarp kontrast til opposisjonens ordbruk om kaos og løftebrudd. Ekstrapengene fra de rød-grønne gikk til eldreomsorg, skole, barnehage og barnevern. Bare i mitt hjemfylke, Buskerud, ble det til sammen over 192 mill. kr mer til kommunesektoren enn regjeringen Bondevik II foreslo. Min hjemkommune, Drammen, fikk ca. 35 mill. kr mer. Det muliggjorde en helt nødvendig styrking av eldreomsorgen med 33 nye årsverk bare i 2006. Løftene holdes.

Kommunene får et nytt løft til neste år, oppå løftet fra 2006. Buskerud-kommunene kan vente seg nye 129 mill. kr i frie inntekter. Drammen får rundt 20 av disse. I tillegg kommer øremerkede midler i samme størrelsesorden, så tallet kan altså dobles.

Jeg har merket meg at opposisjonen mener dette ikke er nok. Spesielt er Fremskrittspartiet frampå – 1 milliard kr mer. Tar jeg feil hvis jeg mistenker at det ville kommet uansett hva Regjeringen hadde foreslått? Det er merkelig at Fremskrittspartiet, gitt den samlede opposisjonens nåværende bekymring for kommunene, gjennom tre budsjettforlik i forrige periode ikke greide å prestere mer enn det de faktisk gjorde den gangen. Politikk handler jo som kjent mest om gjennomføringsevne, i hvert fall hvis man er opptatt av resultatene og ikke av besvergelsene. Det sitende flertallet fortsetter altså å oppfylle løftene.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:31:46]: Representanten Micaelsen snakker om redeligheten til partiet Høyre. Den samme redeligheten kunne representanten Micaelsen med fordel hatt i sitt eget innlegg.

Det var viktig at partiet Høyre bad om en utredning og en vurdering av eiendomssatsgrunnlaget, men den samme vurderingen ble forkastet. Hadde vi på det tidspunktet visst at det var SV som skulle innta finansministerstolen, ville det blitt lagt i en makuleringsmaskin og ikke bare i en skuff.

Det jeg skulle snakke om, var selskapsskatten. Kommuner har i dag en begrenset mulighet til å tjene på å få arbeidsplasser og nye bedrifter til egen kommune. Dette incentivet ønsker faktisk Regjeringen å kutte videre på. Det var en gang slik, i 1999, at Arbeiderpartiet fikk flertall når det gjaldt en fullstendig statliggjøring av selskapsskatten. Da så man helt entydig over hele landet at kommuner valgte å tone ned sin satsing nettopp på å skaffe arbeidsplasser og heller satset på andre ting som ikke var med på å legge til rette for framtidig velferd. At man nå sier at man skal se på det i inntektssystemet, tror jeg kun er første skritt for nok en gang å statliggjøre den lille biten av den lokale selskapsskatten. Det er faktisk svært viktig for kommuner å se at de midlene man bruker i dag, vil kunne få en avkastning i framtiden.

La meg avslutningsvis komme inn på en sak som har stor effekt, særlig langs kysten. Vi har 18 fylkesmenn som har forskjellig grad av iver etter å overprøve lokalt fattede vedtak, særlig når det gjelder plan- og arealsaker. Vi ser fylkesmenn som opererer svært ulikt i forhold til overprøving av lokaldemokratiet, spesielt når det gjelder strandsonen. Ja, jeg er helt enig i at det bør være en forskjell på hvordan strandsonebyggeforbudet praktiseres i indre Oslofjord, på sørlandskysten, på Vestlandet og i Nord-Norge, men det må være opp til den enkelte lokalpolitiker. Jeg finner ikke ett godt argument for hvorfor lokalpolitikens representanter skal tilsidesettes ut ifra skjønsmessige hensyn av en embetsmann. Man kan ha et tverrfaglig, tverrpolitisk engasjement i et bystyre eller et kommunestyre som ønsker å ivareta kommunens areal til beste for sine innbyggere, men fylkesembetet sier nei.

Bendiks H. Arnesen (A) [12:35:16]: Kommunene står nærmest innbyggerne og har derfor den beste forutsetningen for å gi innbyggerne de tilbud de har krav på. Derfor må kommunene ha frihet og økonomi til å utføre de oppgavene de er pålagt, og for å kunne gi de nødvendige velferdstilbudene. Derfor må både eldreomsorg, skole, barnehage, kultur osv. styres og dimensjoneres av dem som best kjenner de lokale forholdene, altså kommunene selv. Det er her Fremskrittspartiets politikk er i utakt med realitetene. Hvordan skulle det bli dersom f.eks. eldreomsorgen skulle være statlig og styres fra et sted langt unna brukeren? Hvilket byråkrati ville dette medføre, og hvordan ville resultatene bli? Det er dette det dreier seg om.

Stykkprisfinansiering er heller ikke noe som passer i et land med så store geografiske forskjeller som i Norge. Mange forhold gjør at det er store forskjeller i landet vårt når det gjelder kostnader pr. innbygger. Jeg har sett at noen aviser har prissatt kostnadene pr. elevplass i den enkelte kommune, og gitt et inntrykk av et langt bedre elevtilbud i distriktkommuner med spredt bosetting i forhold til i små geografiske områder med store folketall. Så enkelt er det jo ikke.

Store avstander medfører lang transport eller flere grendeskoler i hver kommune, eller en kombinasjon av begge deler. Dette koster selvfølgelig langt mer pr. elev enn om folk bodde tettere og kunne bruke samme skole. Dette handler ikke om lav effektivitet, men om geografiske forhold. Det er bare ett eksempel på hvor feil det blir å gjøre slike sammenlikninger, og hvor dårlig en ordning med stykkprisfinansiering passer for et langstrakt land som vårt. Jeg forutsetter da at vi alle ser den verdien det er for landet vårt å ha innbyggere i både by og distrikt..

Innbyggerne har merket godt det historiske økonomiske løftet som kommunene fikk etter siste valg. Jeg er glad for at Regjeringen så klart sier at den lokale velferden skal styrkes ytterligere, og at snuoperasjonen som ble varslet i tiltredelseserklæringen, skal videreføres.

Dette gir innbyggerne trygghet og gjør at lokalpolitikkerne kan jobbe med utvikling av lokalsamfunnene, og ikke bare må kutte og kutte og kutte i viktige velferdstilbud, slik situasjonen var i forrige stortingsperiode.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:38:22]: Etter mange år i kommunesektoren er det meget gledelig å være til stede i stortingssalen og høre den enighet som nå er mellom de forskjellige partiene om at kommunesektoren trenger en skikkelig oppgradering.

Jeg oppfatter at opposisjonen her har snudd, om ikke 180 grader, så er det i hvert fall en betydelig kursendring. Jeg oppfatter det videre som en klar tillitserklæring til kommunene, som den viktige velferdsprodusenten de er.

Jeg er glad for at vi har fått en ny regjering, og ikke minst en kommunalminister som har påtatt seg oppgaven å gi kommunene et skikkelig økonomisk grunnlag, og som også har lagt en plan for en opptrapping slik at vi får balanse mellom oppgaver og økonomi.

Men det er ett område jeg gjerne vil sette fingeren på. Jeg har fulgt med, som jeg sa, i mange år og opplevd at man i denne salen har en fantastisk tro på at det går an å

skreddersy ting for de 433 kommunene vi har. Vi ser det i form av øremerking på tre områder: barnehager, skoletilbud og psykiatritilbud.

La meg få lov til å peke på følgende utfordringer: Vi har kommuner som har bygd ut barnehagesektoren fullt ut og har 100 pst. dekning. Vi har kommuner som har bygd ut sitt psykiatritilbud og har meget god dekning. Og vi har kommuner som har satsset på skolesektoren. Men i de innsparingstider vi er i ferd med å forlate, har dette gjerne gått på bekostning av andre sektorer. Når vi nå øremerker igjen, treffer vi ikke disse kommunene. I tillegg har vi kommuner som har befolkningsnedgang, og som dermed taper inntekter, vi har kommuner som opplever skattesvikt, og vi har kommuner som får økte uforutsette utgifter.

Så min sterke oppfordring til en utmerket kommunalminister blir: Se på disse kommunene og hvordan deres situasjon er. Er det mulig å ta de pengene som man sparer fordi disse kommunene ikke kan ta dem i bruk, og overføre dem til fylkesmannen i en skjønnsrett, for dermed å fordele dem senere når disse kommunene beviselig har vist at de har utført det arbeidsstykket som vi forutsetter at de skal gjøre?

Til slutt vil jeg uttrykke glede over at kommunalministeren har sagt at hun skal se på konsultasjonsordningen, slik at vi kan bevege oss inn i en forhandlingssituasjon i framtiden.

Ole-Anton Teigen (SV) [12:41:46]: Jeg er glad for at SV er i regjering sammen med sine nærmeste venner. Det å være i posisjon er noe helt annet enn å være i opposisjon, det gir oss muligheter – store muligheter – noe denne saken viser med all tydelighet. En økning på over 12 milliarder kr i løpet av de to første årene i regjering til dem som produserer lokale velferdstjenester, nemlig kommunene og fylkeskommunene, kan vi være stolte av.

SV er opptatt av sosial utjamning. Vi er også opptatt av å utjamne forskjellene mellom distrikt og sentrale strøk. Vi vil at folk skal kunne bo, arbeide og drive verdiskaping i hele landet. Ingen politiske opplegg er viktigere for nasjonal utjamning enn inntektssystemet for kommunene – og utgiftsutjamningen.

Fremskrittspartiet har ikke mye tillit til lokale folkevalgte. De vil overlate alt til markedet, og staten skal betale regningen. Fremskrittspartiet vil sende bestemor ut på anbud og sette stykkpris på hele befolkningen. Hva er egentlig prisen på en norsk åtteåring i skolen? Kan omsorg måles? Hvor mye koster det å gi en klem? Det kan ikke måles i stykkpris. Derfor er det viktig at kommunene er i stand til å utvikle et verdig tilbud til eldre, en god skole for ungene og gode sosiale tjenester for folk som faller utenfor.

Fremskrittspartiet vil rasere dette. De har foreslått det svart på hvitt. I fjor foreslo de å fjerne det grunnleggende tilskuddet som går til alle kommunene – den økonomiske bunnplanken for store som små kommuner. Det får dramatiske omfordelingsvirkninger.

Kommunaldepartementet har regnet på konsekvensene av Fremskrittspartiets forslag. Det bygger på at basistil-

skuddet som går til hver kommune, halveres i forhold til dagens nivå, innbyggertilskuddet økes tilsvarende, Nord-Norge-tilskuddet tas bort, regionaltilskuddet tas bort. Konsekvensene er dramatiske. Samtlige kommuner i Nord-Norge taper inntekter – totalt dreier det seg om milliardbeløp. Min egen kommune, Lyngen, ville tape 7 mill. kr, og Nordreisa – der Fremskrittspartiet har ordføreren, John Karlsen – ville tape 10 mill. kr hvert år. Jeg tror ikke John Karlsen er særlig glad for dette forslaget. Det vil bli smalhans for det videregående skoletilbudet og for samferdselssektoren i Troms, ved at fylket mister 170 mill. kr gjennom mindre rammetilskudd fra staten. Dette har Fremskrittspartiet foreslått, og da blir den milliarder de foreslår ekstra til kommunene, en fattig trøst.

Om Fremskrittspartiets troverdighet vil jeg si som Rudolf Nilsen: «Intet er mer som skrift i sand enn løfter om kjærlighet» – eller som vi nordpå bruker å gjøre når vi er unger: Vi skriver tall i snøen.

Distriktskommuner over hele landet rammes. Store kommuner med stordriftsfordeler og små avstander vinner. Dette er å ta fra de små og gi til de store – en motsatt Robin Hood-politikk. Hvor er da Fremskrittspartiet, som sier at de er et parti for folk flest?

André N. Skjelstad (V) [12:45:08]: Vi registrerer at Regjeringen ikke legger fram forslag til endringer i inntektssystemet i kommuneproposisjonen for 2007, men i stedet har besluttet å foreta en egen gjennomgang av inntektssystemet, og at det ikke legges opp til å fremme forslag om endringer for kommunene før i kommuneproposisjonen for 2009. Det faglige grunnlaget for å begynne arbeidet med nytt og rettferdig inntektssystem var klart i 2005. Det var gitt tydelige politiske signaler fra alle politiske partier om at det ikke var ønskelig å gjennomføre Borge-utvalgets innstilling. Det er derfor forunderlig at Regjeringen ikke nedsatte et politisk utvalg umiddelbart, men isteden valgte å trenere et arbeid som haster for kommunesektoren. Dersom Regjeringen hadde satt ned et politisk utvalg umiddelbart, kunne et nytt inntektssystem blitt gjennomført allerede i 2008.

Men allerede fra 2007 varsler Regjeringen flere endringer som har med inntektssystemet å gjøre. Det geografiske området for å ilegge eiendomsskatt foreslås utvidet. Venstre ønsker primært en lokal beskatning som innebærer økt mulighet til å fastsette den lokale skattøren, og ser på dette som en bedre modell enn frivillig eiendomsskatt. I påvente av en slik endring er frivillig eiendomsskatt en mulighet til å innkreve lokal skatt. Da vil det være opp til de lokale folkevalgte å avgjøre dette. Jeg må her bemerke at jeg vil nok tro at de fleste av Venstres lokale folkevalgte ikke vil være med på å innføre eiendomsskatt. Vi ønsker imidlertid at denne regjeringen kommer tilbake med en vurdering knyttet til eiendomsskatt kontra tjenestnivå.

Regjeringen foreslår, litt overraskende, en skattelette i 2007 – til fordel for staten og i kommunenes disfavør. Da blir det representanten Samuelsen sa om at vi skal gi incentiv til kommunene, litt bemerkelsesverdig. Slik som jeg forstod representanten Samuelsen, er det vanskelig å

se at det videreføres i dette. Her kutter man fra 4,25 pst. til 3,5 pst. Det går spesielt ut over de næringsflinke kommunene, og det skaper uforutsigbarhet i forhold til rammebetingelsene når spillereglene endres uten å se på helheten.

Avslutningsvis vil jeg knytte en kommentar til differensiert arbeidsgiveravgift. Det store bildet er veldig bra, men som trønder må jeg kunne si at jeg er litt forundret over deler av kartet, spesielt over det området jeg kommer fra. At deler av Fosen ble med i sone 1 og andre deler i sone 2, var ikke det en kunne ha håpet på. Men ekstra beklagelig var det at Meråker, med sine store utfordringer, ikke fikk det samme som namdalskommunene. Dette viser bare at Regjeringen burde hatt en bredere og grundigere gjennomgang før framleggelsen.

Dag Terje Andersen (A) [12:48:17]: Grunnen til at jeg ber om ordet igjen, er den diskusjonen om skatt som er oppstått i løpet av debatten.

Først til eiendomsskatten: Det er riktig det som representanten Micaelsen siterte her. Det er altså feil når det blir sagt av Høyres representanter at de har vært med på å vurdere forslaget og så lagt det bort, men skulle lagt det i makuleringsmaskinen. Det hadde ikke hjulpet å legge det forslaget i makuleringsmaskinen da de flyttet ut av Finansdepartementets kontorer, for det står i Innst. S. nr. 232 for 2003-2004 på side 63, uforbeholdent:

«Disse medlemmer» – inklusiv Jan Tore Sanner – «støtter videre en eventuell endring av maksimumsgrensen for oppjustering av de årlige kommunale eiendomsskattesatser og endringer som kan gi økt valgfrihet til for eksempel å skille mellom boliger og fritidseiendommer, kraftanlegg og annen næringseiendom.»

Så den såkalte hytteskatten, som de nå reiser land og strand rundt og skremmer med ved å overdrive anslaget i forhold til hva som eventuelt kan bli takstgrunnlaget, er altså en skatt som de gikk inn for etter forslag fra finansminister Per-Kristian Foss. Derfor blir den hos oss bare omtalt som Sanner-skatten, og kommer fortsatt til å bli det.

Men like ille er den framstillingen av selskapsskatten som blir gitt i denne debatten. Høyre har en tabell i innstillingen som bare forteller noe om proveny av skattøre på selskapsskatt. Det har ført til at f.eks. representanten Kari Lise Holmberg, som var oppe her og sa mye om selskapsskatt, har uttalt til sin lokalavis i Skien at Skien taper 10 mill. kr på den prosenten på selskapsskatt som vi har lagt oss på. Representanten vet sannsynligvis utmerket godt at det innenfor den samme rammen som alle partiene er enige om, ville i så fall en annen faktor blitt redusert. Hvis det f.eks. var personskatten, som er det mest naturlige hvis en holder forholdet mellom skatt og ramme fast, er det altså slik at Skien kommune, som representanten Holmberg påstår taper 10 mill. kr, altså vil tjene 1 mill. kr på Regjeringens opplegg i forhold til det opplegget som Høyre markedsfører.

Når representanten Høie var oppe her i stad og brukte Arendal som eksempel, som de åpenbart med utgangspunkt i sin skjeve framstilling har fått folk til å tro taper

10 mill. kr, er konsekvensen for Arendal med en tilsvarende utregnet sammenlikning at de tjener lite grann – riktig nok bare 600 000 kr, men de tjener litt – på den modellen vi har satt opp, i forhold til det Høyre påstår. Det blir altså gitt en aldeles feil framstilling når Høyre bruker bare selskapsskatt og innbiller folk at det er et netto regnestykke. Jeg har ikke opplevd maken til villedende markedsføring siden pyramidebølgen gikk over Norge på det villeste, og The Five Percent Community lovet folk gull og grønne skoger som det ikke var dekning for. Det er det samme Høyre nå driver med når det gjelder selskapsskatt.

Bent Høie (H) [12:51:44]: Statsråden var ganske åpen i sitt svar på min replikk om et bredt sammensatt inntektutvalg. Hvis statsråden fra talerstolen i dag kan bekrefte at hun vil vurdere å nedsette et slikt bredt sammensatt utvalg, så vil opposisjonen gjøre dette forslaget om til et oversendelsesforslag.

Så til representanten Andersen, først til spørsmålet om eiendomsskatt: At en galant velger å overse begrepet «vurdere», er kanskje virkningsfullt i interne partimøter, men ikke virkningsfullt når en møter virkeligheten. En av begrunnelsene som Arbeiderpartiet brukte i valgkampen, var at det var viktig å få en flertallsregjering for å vite hvor ansvaret lå. Jeg registrerer at denne skatten er så ubehagelig for de tre regjeringspartiene at de springer fra ansvaret så fort de har en mulighet til det. Denne skatten ble vurdert av oss og forkastet. Denne regjeringen innfører den. Nå får flertallsregjeringen se til å ta ansvar for den politikken de fører, og ikke skyldte på opposisjonen.

Når det gjelder selskapsskatten, ser en også bort fra at selskapsskatten er en måte å fordele penger mellom kommunene på som har en begrunnelse. Derfor er ikke presentsatsen uvesentlig, og det er heller ikke uvesentlig om en kommune får mindre selskapsskatt enn det den skulle hatt hvis denne regjeringen hadde vært i stand til å gjennomføre et forutsigbart inntektssystem og ikke endret konkurransen midt i oppløpet – for det er det som her er foreslått. Det er ganske forunderlig at en beskriver situasjonen med å si at fordelingen av disse 1,3 milliardene er så urettferdig at det er derfor en har dratt disse inn og fordele dem gjennom den ordinære fordelingen. Men hvis disse 1,3 milliardene fordeles urettferdig, hvorfor i all verden drog ikke Regjeringen inn hele beløpet og fordelte de 5 milliardene som er igjen i selskapsskatten, på samme måte? Det viser at dette er en skatt eller en måte å finansiere kommunen på som disse partiene har planer om å fjerne, og dermed fjerne motivasjonen for kommunene til å legge til rette for verdiskaping og skape et grunnlag for ny velferd i fremtiden.

Så til tallene for Stavanger kommune, som er de tallene jeg går god for i forhold til den debatten som har vært, de er i alle fall blitt referert i avisoppslag og gitt i uttalelser fra Arbeiderpartiets egen ordfører. Stavanger taper i selskapsskatt 85,5 mill. kr i forhold til det opprinnelige opplegget. De vil få kompensert mellom 12 og 26 mill. kr med den nye fordelingen av de 1,3 milliardene, og det betyr at de taper mellom 60 og 70 mill. kr i forhold til det opplegget som opposisjonen står for.

Karin Andersen (SV) [12:54:57]: For en som har sittet i kommunalkomiteen de åtte foregående årene, må jeg si at dette er en annen kommuneøkonomidebatt enn det jeg noen gang har vært med på, og det er også en annen økonomisk situasjon i kommunesektoren enn det har vært i hele den tida. Derfor er det grunn til å rette stor ros til Regjeringen for det store løftet som har vært gjort for kommunesektoren, og som betyr utrolig mye for viktige oppgaver, som skole, omsorg og helse. Derfor er det veldig rart å høre på representanter for de forrige regjeringspartiene, som veksler mellom å sutre over at det ikke er nok, og å ta på seg æren for at det nå er mye penger. Det er veldig vanskelig å forstå de angrepene som de nå forsøker å rette mot Regjeringen for at det ikke er nok penger, for de må faktisk ta innover seg den realiteten at hvis de hadde fått det som de hadde villet, hadde det vært atskillige milliarder mindre i kommunesektoren. Det hadde vært færre lærere, det hadde vært færre eldre som hadde fått plass på sjukehjem, det hadde vært færre barn som hadde fått hjelp av barnevernet, det hadde vært mindre penger til fritids- og kulturtilbud i kommunesektoren. Derfor synes jeg det er litt rart å høre den tonen som en del legger seg på i dag.

Så til selskapsskatten, og det som er gjort med den. Begrunnelsen for å ha en selskapsskatt er jo at en faktisk får en ekstraskatt når det går bra i en kommune, og det er jo en måte å tenke på. Men jeg tror ikke at kommuner som får trekk i inntekten gjennom selskapsskattsystemet fordi de ikke har så mange arbeidsplasser, blir spesielt bedre til å drive næringsutvikling ved å ha mindre penger. Derfor er SV glad for den dreiningen som er gjort nå, og vi ser fram til den gjennomgangen som skal gjøres av hele systemet for at det skal bli mer rettferdig, slik at alle kommuner skal kunne drive god næringsutvikling. Man blir ikke spesielt god til å drive næringsutvikling når man ikke har noen ressurser til å drive det med.

Så til slutt til eiendomsskatten. SV har ikke tenkt å springe fra ansvaret for den. Tvert imot, vi mener at folk i kommunene faktisk er i stand til i valg sjøl å bestemme, og til å velge mellom de partiene som sier at de vil gå inn for en kommunal eiendomsskatt og bruke de pengene til viktige velferdsoppgaver og til fellesskapet i kommunene – som veldig mange folk sier at de faktisk er villig til å gjøre hvis de bare vet at disse pengene går dit – og de partiene som synes at det er greit med mindre penger i kommunesektoren og mindre eiendomsskatt. Det valget tror vi folk faktisk er i stand til å ta sjøl, og den valgfriheten synes tydeligvis de borgerlige partiene folk ikke er i stand til å ta.

Så til slutt til differensiert arbeidsgiveravgift og Nord-Trøndelag. Jeg vil bare minne representanten Skjelstad på at i kartet til den regjeringen der hans parti var representert, var ikke Nord-Trøndelag med i det hele tatt når det dreier seg om differensiert arbeidsgiveravgift.

Per-Willy Amundsen (FrP) [12:58:25]: Det er godt mulig at mange av de representantene fra regjeringspartiene som har kritisert Fremskrittspartiets politikk her i dag, enten ikke har så veldig lang erfaring fra kommunepolitikken selv eller har glemt det veldig raskt etter at de kom

hit. Den erfaringen jeg iallfall har gjort meg, er at jeg ennå har til gode å møte en eneste lokalpolitiker som oppfatter det som en viktig del av lokaldemokratiet f.eks. å nedlegge sykehjemsplasser. Jeg har ennå til gode å møte den lokalpolitikeren, og det er jo nettopp fordi dette er grunnleggende tjenester som bør være like over hele landet. Det er nasjonale oppgaver som må løses gjennom direkte stykkprisfinansiering fra staten. Derimot er det helt andre saker som våre lokalpolitikere, uansett parti, opplever som viktige for lokaldemokratiet. Det handler ikke minst, og det har vært nevnt tidligere her i dag, om plan- og arealsaker. Fylkesmannens klamme styring i forhold til den lokalpolitikken som bør utøves lokalt, er et eksempel på overstyring og på manglende demokrati, ikke at man skal ha mulighet til å nedlegge sykehjemsplasser.

Det er heller ingen som har sagt, slik det blir fremstilt her, at det er markedet som skal ta over, og at stykkprisfinansiering automatisk betyr at det kun er private som skal komme med løsninger. Selvfølgelig skal kommunene kunne tilby sykehjemsplasser. Kommunene skal kunne tilby skoler. Men den eneste endringen vi snakker om her, er at istedenfor at pengene kommer gjennom rammeoverføringer, skal de utbetales direkte pr. bruker fra staten, direkte til skolen, direkte til sykehjemmet, og ikke, slik som i dag, først gå veien innom et kommunebudsjett før de utbetales. Man ser at ikke minst representanter fra regjeringspartiene velger å ikke gjøre det, for de har brukt så mye penger på kulturhus og flotte rådhus.

Dette er prinsippet i stykkprismodellen. Det er ikke spesielt vanskelig å forstå. Det er også feil det som antydes her i disse regnestykkene, ikke minst fra Senterpartiet, hvor man har regnet seg frem til hvor forferdelig vår politikk vil være. Problemet med den beregningen er jo at man kun har tatt hensyn til én del, kun en flik av vår politikk, uten å se politikken i sammenheng. Det går ikke an å se på vår finansiering av kommunene uten å ta hensyn til virkningen av stykkprisfinansieringen, for den utgjør nærmere 80 pst. av det som i dag er kommunale avgifter. Det er rett og slett ikke holdbart. Den type fremstilling av vår politikk vil jeg ha meg frabedt, for dette tror jeg de fleste forstår.

Jeg vil bare kort nevne det som går på forskjeller mellom deler av landet. Det er klart at geografiske forskjeller og ulike behov blant brukerne, tilsier at stykkprisen ikke kan være den samme overalt. Det er derfor vi snakker om en differensiert stykkpris. Det dette munner ut i, er å ha et system som gjør at det er behovet og ikke kommuneøkonomien som sørger for de grunnleggende tjenestene.

Presidenten: Presidenten vil oppfordre alle til å ha respekt for taletiden. Vi har et langt kart.

Vigdis Giltun (FrP) [13:02:04]: Denne regjeringen har klokkeetro på at kommunene skal kunne løse alle oppgavene i eldreomsorgen bare ved å få overført flere midler. Det kommer ikke til å fungere. Fram til nå har det vist seg gjennom alle de årene kommunen har hatt ansvaret, at det har vært store forskjeller. Det har vært varierende regjeringer, men det viser seg likevel at de lokale prioriteringene betyr veldig mye.

Det er også en skjevfordeling av midler til kommunene, noe veldig mange kommuner påpeker. Og med det store og kompliserte systemet vi har i dag for finansiering, vil det være umulig å gi alle kommunene akkurat det riktige. Det vil være skjevt stadig vekk. Vi har også en del feriekommuner som er pålagt å tilby tjenester til feriegjester, og det blir flere og flere eldre som bor på feriestedene i store deler av året. Kommunen får ikke overført midler for å ivareta dette. Disse menneskene har krav på korttidsplasser, sykehjemsplasser og hjemmetjenester fra vertskommunen. Jeg kan nevne Hvaler kommune, som vanligvis har ca. 4 000 innbyggere, men som i sommerhalvåret har opptil 35 000 innbyggere. Denne kommunen får ikke fem øre for de tjenestene den må yte til eldre fra andre kommuner. Det finansieringssystemet vi har i dag, fungerer ikke. Så enkelt er det.

Eiendomsskatten blir også innført i en del kommuner. Det som brukes som argument da, er at de eldre skal få bedre tilbud. De eldre blir skjøvet foran i kampen. Dette er uverdige. Vi er alle enige om, tror jeg, at de eldre skal ha et tilbud når de trenger det. De bør ha krav på en sykehjemsplass uansett hvilken kommune de bor i. Og når min mor, som bor i Oslo, trenger en sykehjemsplass, når den dagen kommer og hvis jeg da bor i Fredrikstad, ønsker jeg at hun skal få en sykehjemsplass der, hvis hun ønsker det selv. I dag bor familiene ganske spredt, og det er viktig at man har fleksibilitet slik at de som ønsker det får en mulighet til å være i nærheten av familien, og ikke nødvendigvis i nærheten av der man hadde sin forrige bolig. Jeg skulle ønske at Regjeringen kunne være litt åpen for å se på nye løsninger, og ikke blande inn det med lokaldemokrati. Det er ikke en lokaldemokratisk rett å si nei til gamle pleietrengende mennesker. Dette er en ny tjeneste som er innført de siste ti årene. Det er ikke noe kommunene har hatt ansvaret for i alle tider. Statlig finansiering vil ikke svekke lokaldemokratiet, dette handler om at Fremskrittspartiet ønsker å gi de eldre rettigheter, og ønsker å gi de eldre like rettigheter i hele landet.

Så et siste ønske om at man nå slutter å harselere med det forslaget Fremskrittspartiet har kommet med, for det er et ærlig forslag, og det er ment å gjøre det bedre for dem som skal ha tilbudet. Jeg tror ikke en eneste kommunepolitiker kommer til å savne det å gjøre kutt i omsorgssektoren, noe de må gjøre i hvert eneste budsjett. Og det er ingen gavepakke fra Regjeringen det som kommer nå. De 10 000 stillingene var fra 2004. Man er bare kort på vei – og har langt igjen. I Sverige har de 12 000 flere sykehjemsplasser sammenlignet med Norge i forhold til innbyggertallet.

Statsråd Åslaug Haga [13:05:23]: Jeg skal begrense meg til å gi en kommentar til Borge-utvalget, og svare på det ene spørsmålet jeg opplever at jeg har fått. Det er også knyttet til Borge-utvalget.

Kommentaren først: Jeg hører nå Høyre si at de har vært for å legge Borge-utvalget i en skuff hele tida siden det kom. Det høres pussig ut, tatt i betraktning at det var Erna Solberg som sendte utvalgsrapporten ut på høring, kun få dager før vi kom inn i regjeringskontorene.

(Statsråd Haga)

Så var det spørsmålet knyttet til oppfølging av Borge-utvalget. I denne sal er vi alle enige om at det er behov for å ha en gjennomgang av inntektssystemet. Regjeringa vil nå gå igjennom Borge-utvalgets innstilling, og vi vil foreta politiske vurderinger av utvalgets arbeid. I tillegg vil vi se på en rekke sider ved inntektssystemet som Borge-utvalget ikke så på, som f.eks. selskapsskatten og inntektsutjevninga.

Jeg er ikke sikker på at et bredt politisk og partssammensatt utvalg nødvendigvis er det mest hensiktsmessige for å gå inn i dette arbeidet. Men det jeg har sagt før i dag, og det jeg gjerne understreker, er at i dette arbeidet er vi opptatt av å ha tett dialog, ikke bare med KS, som er en helt naturlig samarbeidspartner, men også med opposisjonen på Stortinget. Så jeg vil under alle omstendigheter legge til rette for at vi har tett og god dialog, at vi får en god prosess hvor alle føler seg inkludert i forhold til å utvikle det nye inntektssystemet for kommunene.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:08:06]: Jeg må bare gi en liten kommentar til representanten Per-Willy Amundsens innlegg i stad. Han sa at Senterpartiet etter eget forgodtbefinnende har fått regnet ut konsekvensene av Fremskrittspartiets politikk. Det vi har gjort, er å regne ut konsekvensene av de forslag Fremskrittspartiet la inn i foregående års kommuneproposisjon. Og konsekvensene av dem ville ha vært katastrofale, for hele Nord-Norge gikk i minus! Så jeg forstår godt at representanten Amundsen prøver å latterliggjøre de tallene mest mulig, for han klarer ikke å stå på konsekvensene av egen politikk, og Fremskrittspartiets feilslåtte kommunepolitikk.

Når det gjelder forslaget om en differensiert stykkpris, hvordan skal det fungere? Representanten Amundsen sier at man skal betale ut til hver enkelt skole. Skal man da regne ut en faktor for hver eneste lille bygd og grend i hele Norge? Skal det regnes ut en faktor for alle de forskjellige aldersheimer rundt i hele landet? Det ville ha blitt et enormt byråkrati, og det ville ha vært umulig å administrere. Jeg forstår ikke hvordan Fremskrittspartiet har tenkt å sette denne teorien ut i praksis. Jeg håper jeg aldri får oppleve det, med den typen regnestykker. Jeg tror også ordførerne fra Fremskrittspartiet er glade for at det ikke er Fremskrittspartiet som har flertall i dagens innstilling.

Så vil jeg si en ting når det gjelder eiendomsskatt: Regjeringen har foreslått, og flertallet støtter det, at det skal være et obligatisk unntak for jord- og skogbrukseieendommer når det gjelder eiendomsskatt. Før var det et frivillig unntak, nå skal det være et obligatorisk unntak. Det forslaget støtter ikke Høyre og Fremskrittspartiet. De argumenterer mot at det skal være et unntak for jord- og skogbrukseieendommer når det gjelder eiendomsskatt. Jeg klarer ikke å forstå at de ikke ser de næringsmessige utfordringene som jord- og skogbruk har, og at de ikke støtter det unntaket som Regjeringen har foreslått, når de har en generelt skeptisk holdning til eiendomsskatt.

Alf Ivar Samuelson (Sp) [13:10:06]: Jeg følte også grunn til å ta ordet etter en kommentar fra representanten

Per-Willy Amundsen. Uttalelsene fra Senterpartiet må basere seg på 1) lite erfaring, og 2) at de med lang erfaring har glemt hva de har erfart. Tro meg, dette er ikke tilfellet. Jeg har lang erfaring fra kommunalpolitikk, nesten 30 år. Jeg har kort erfaring fra Stortinget, så den har ikke senket et mørke over min hukommelse.

Jeg vil gjerne ta Fremskrittspartiets innspill alvorlig, men jeg ber om at man går inn og studerer evalueringsrapporten om stykkprisfinansieringen i sykehussektoren. Se hva som har skjedd med den! Se hvor komplisert den ble til slutt! Og se på konklusjonen: Den ble lagt til side.

Med erfaring fra kommunesektoren, på helse- og sosialsektoren, og også fra fylkeskommunen, spør jeg: Hvilket kriteriegrunnlag vil man bruke på innleggelse? Hvordan vil man vekte de forskjellige faktorene? Vi snakker om mennesker som har behov for et tilbud, fra friske, oppegående mennesker som av spesielle årsaker kommer inn i en kommunal tjeneste, til tungt pleietrengende. Jeg tror vi ser for oss et byråkratisk apparat som Fremskrittspartiet ganske fort vil skygge unna.

Åge Starheim (FrP) [13:12:12]: Det var kanskje ikke frå Senterpartiet eg venta å høyre kritikk for at ein får eit stort byråkratisk system. Det som står i proposisjonen, viser med all tydelegheit at det ønskjer ein sterkt. Så ut frå det burde ein støtte oss, dersom ein meiner at det er slik dette kjem til å fungere.

Men eg tør påstå at dersom ein set seg inn i det som er vårt prinsippprogram, og ikkje vel, slik som Kommunaldepartementet har gjort, å rekne ut dette ut frå at ein kanskje har laga seg ein fasit på førehand, ville ein kanskje ha fått eit riktig reknestykke. Det som vi strever med mange gonger, er å få folk til å skjønne og forstå at dersom ein skal rekne på Framstegspartiet sin politikk, må ein gjere det ut frå ei heilskapsvurdering av det som står i vårt prinsippprogram også når det gjeld stykkprisfinansiering.

Eg vil hevde at har ein greidd å få dette til på sjukehussektoren, er iallfall eg overtydd om at det byråkratiet som skal rekne på dette, ikkje vil ha noko problem med å klare det på kommunal sektor, for det er vesentleg skilnad på sjukehussektoren og kommunal sektor.

Eg trur vi berre må erkjenne i Framstegspartiet at vi har eit pedagogisk problem, og det er å få folk til å skjønne og forstå at dersom ein skal rekne på noko, må ein gjere det ut frå eit ærleg forsøk på å ta i bruk den delen av vårt program som fortel kva reknestykket blir etter at ein er ferdig med det.

Presidenten: Bent Høie har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Bent Høie (H) [13:14:22]: Jeg oppfattet statsrådets svar slik at hun ikke imøtekommer vårt ønske om å nedsette et bredt politisk sammensatt utvalg, sammen med KS, for å se på inntektssystemet. Opposisjonen opprettholder dermed forslag nr. 1.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 2771)

S a k n r . 2

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Bent Høie og Martin Engeset om å gi de kommunale kontrollutvalgene større uavhengighet (Innst. S. nr. 177 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:45 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ib Thomsen (FrP) [13:15:41] (ordfører for saken): Jeg er glad for at forslagsstillerne tar opp en så viktig sak som dette. Denne saken handler om at kommunale kontrollutvalg skal få en større uavhengighet. Behandlingen av denne saken er spesielt viktig, og det handler om troverdighet.

Etableringen av kontrollutvalg i alle kommuner og fylkeskommuner kom inn i kommuneloven allerede i 1992. Men i kjølvannet av noen saker man har sett i kommunal sektor i den senere tid, spesielt det dramatiske vi har opplevd på Romerike, kan det være grunnlag for å stille noen spørsmål ved dagens ordning. Fungerer dagens ordning? Og er den tilfredsstillende?

KS har gjennomført en undersøkelse i alle kommuner, der det viser seg at 58 kommuner det siste halve året har behandlet korrupsjonssaker i kommunen, og 25 kommuner oppgir at de har opplevd korrupsjon eller forsøk på korrupsjon. Da er dette et problem, slik jeg ser det. At statsråden i brev av 25. april i år også erkjenner at forslagsstillerne tar opp en relevant og aktuell problemstilling, og at det er en felles holdning i komiteen at kontrollutvalgene skal være effektive og aktive tilsynsorgan, er også positivt. Da er det slik at KS, komiteen og statsråden ser den aktuelle problemstillingen. Men virkemidlene og viljen til å gjøre noe straks er ikke til stede.

Forslagsstillerne og mindretallet i komiteen erkjenner at kommunestyrene må ha adgang til å kunne avsette de kontrollutvalgene som ikke fungerer eller ikke utfører sine oppgaver. Begrunnelsen for forslaget er å sikre at mindretallet i de kommunale kontrollutvalgene skal ha adgang til å iverksette granskning av mulige misligheter i kommunen.

I Stortingets forretningsorden ble det i 2003 innført en bestemmelse om mindretallsrettigheter i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite. I den forbindelse ble det understreket at mindretallsrettigheter er et prinsipielt viktig bidrag for å styrke kontrollfunksjonen. Dette hensyn er etter min mening også til stede i kommunal sektor. Jeg ser

at uavhengigheten for kontrollutvalgene er en forutsetning for troverdighet når det skal gjøres en kontroll- og tilsynsjobb, og det bør være et klart skille mellom dem som kontrollerer, og dem som kontrolleres. Det er merkelig at det på mange måter stilles strengere krav til uavhengig kontroll og revisjon i private firmaer enn det gjøres innenfor offentlig virksomhet. En revisor i privat sektor kan f.eks. ikke ha et ansettelsesforhold til den som skal revideres, men en kommunerevisor kan være ansatt i kommunen. Dette er også en av grunnene til at stadig flere kommuner velger å skille mellom enheter som bestiller, og enheter som utfører de offentlige tjenestene. – Jeg opplever disse opplysningene som en slags voksenopplæring.

Jeg vil også vise til noe som kan oppleves som et problem. Et kommunalt kontrollutvalg må i dag ha et flertall, ofte et politisk flertall, for å kunne ta opp viktige saker. Dette er en utfordring, fordi kontrollutvalgene nettopp skal kontrollere sentrale politikere og byråkrater. Norske kommuner preges av en konsensuskultur, og kravene om uavhengighet blir ekstra vanskelige å etterleve i små kommuner der alle kjenner alle. Det finnes en rekke lover og regler som gir mindretallsrettigheter i offentlige organer. Jeg mener det vil være naturlig å gi mindretallet i kommunale kontrollutvalg tilsvarende rettigheter.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at disse forholdene kan sette lokaldemokratiet i fare, og det er ikke demokratiet tjent med. Man får en mistenkeliggjøring og kan miste troverdigheten. Det er viktige spørsmål som er tatt opp av forslagsstillerne.

Jeg tar herved opp forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre, som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Representanten Ib Thomsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Tore Hagebakken (A) [13:20:36]: Regjeringen har varslet at den vil vurdere om det er behov for lovendringer på dette området for å styrke kontrollutvalgenes uavhengighet. Det vil skje etter at en har foretatt en grundig gjennomgang av situasjonen og sett om det er grunn til å si at disse utvalgenes uavhengighet er for svak og således kan hemme kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunene.

Etter vår oppfatning er det forhastet å trekke konklusjoner før vi har mer kunnskap om denne virkeligheten. Derfor mener vi det er riktig at forslaget fra Dahl, Høie og Engeset får den behandling at det vedlegges protokollen.

Korrupsjon, uetisk handel og uforsvarlig bruk av offentlige midler er selvsagt fullstendig uakseptabelt. Det er imidlertid svært viktig å understreke at dette i sin alminnelighet ikke er noe som preger norske kommuner. Men selv om omfanget er begrenset, handler dette om helt uakseptabel atferd som vi aktivt må forebygge og bekjempe på alle vis. Dette er Regjeringen meget sterkt opptatt av, og jeg er helt sikker på at det fra Regjeringens side vil bli fulgt opp på en offensiv måte innen rimelig tid.

Bent Høie (H) [13:22:42]: Jeg vil vise til saksordførers innlegg og våre felles merknader i saken sammen

med Venstre, og slutter meg helt og fullt til det utmerkede innlegget.

Det er bare to forhold som jeg vil berøre i tillegg, og som er en viktig begrunnelse for at vi går inn for dette forslaget nå og ikke aksepterer at det blir vedlagt protokollen.

Det ene er at det er ganske tydelig at en i flere og flere kommuner i de siste årene har fått en mye mer politisert opposisjon og posisjon i ledelsen av kommunene, mens Kommune-Norge for ikke så veldig mange år siden i større grad var preget av at formannskapsprinsippet stod sterkere ved at en hadde en slags konsensuskultur. Det var da kanskje i større grad tilfredsstillende at en hadde et kontrollutvalg som gjenspeilte den politiske sammensetningen i kommunen, og heller ikke hadde noen utvidede rettigheter til å reise saker utover det som er dagens lovverk. I en situasjon der flere og flere kommuner er preget av veldig klart definert opposisjon og posisjon, er det ikke tillitvekkende at de som er i posisjon, kan blokkere arbeidet i kontrollutvalget.

Det andre punktet er at det arbeidet som er blitt gjort, og de sakene som har vært i det siste, har gjort at vi har fått veldig mange henvendelser fra medlemmer i kontrollutvalg i hele landet som uttrykker bekymring for akkurat dette forholdet. Så lenge det kan reises tvil om kontrollutvalgenes uavhengighet i forhold til den politiske posisjonen i kommunen, mener vi at Stortinget i dag burde ha bedt Regjeringen fremme forslag om endringer i kommuneloven med sikte på å øke kontrollutvalgenes uavhengighet.

Her inviterer en ikke Stortinget til å ta en beslutning om endring i loven og lovens tekst, men en ber Stortinget om å ta en beslutning om at det er den retningen vi skal gå i. Derfor er det ganske overraskende at dette forslaget ikke får en bredere tilslutning, med tanke på all den politiske oppmerksomheten dette problemet har hatt.

Jeg er redd for at en er i ferd med igjen å bruke altfor lang tid og la saken løpe ut i sanden. Så kommer det nye avsløringer og nye store saker, en får på ny de samme lovnadene, og så får vi se om det skjer noe da. Her vil Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre gi en klar beskjed om at dette er noe som det må startes et konkret arbeid på her og nå, og at retningen er gitt fra Stortinget, men det ser dessverre ikke ut til at vi får flertall for det.

Statsråd Åslaug Haga [13:25:55]: La meg aller først understreke at kommunalt ansatte gjennomgående har en meget høy etisk standard. Mange kommuner jobber godt med spørsmål knyttet til alt fra kampen mot korrupsjon til kampen for å sikre at alle medarbeidere har tilstrekkelig ballast til å utøve et klokt skjønn.

Når det er sagt, er ett tilfelle av korrupsjon eller ett tilfelle av dårlig utøvd skjønn i kommunal sektor ett tilfelle for mye. Jeg er meget opptatt av at vi skal ha en rein kommunal sektor, og jeg er grunnleggende urolig for noen av de tilfellene vi har sett i den seinere tida. Dette er også grunnen til at vi nå er i ferd med å nedsette et eget etikkutvalg, som skal jobbe basert på det arbeidet som KS har gjort gjennom bl.a. sine fire regionale etikkonferanser.

Forslaget i Dokument nr. 8:45 tar opp viktige spørsmål. Jeg kan bare si at jeg vil ta med meg de forslagene som ligger der, i det videre arbeidet. Jeg oppfatter det slik at både flertallet og mindretallet i innstillingen er enig i behovet for sterke og uavhengige kontrollutvalg. Slik sett er dette et godt grunnlag for å jobbe videre.

Uenigheten gjelder om det er grunnlag for å gjøre endringer i regelverket allerede nå, eller om vi bør ha problemstillingene klarere for oss og en nøyere gjennomgang av de problemstillingene vi står overfor. Jeg er glad for at komiteen har sluttet seg til at det bør innhentes noe mer erfaring for regelendringer med hensyn til kontrollutvalgenes uavhengighet vurderes. Det reises mange prinsipielle spørsmål knyttet til dette. Det er et faktum at både flertallsmakt og mindretallsmakt kan misbrukes. Det er krevende å lovregulere hvordan man skal organisere dette arbeidet.

Jeg er tindrende klar på at dette skal det jobbes videre med. Dette jobber vi videre med allerede nå. Viser det seg å være et gjennomgående trekk at kontrollutvalgenes uavhengighet ikke er god nok, bør det definitivt gjøres noe med det. Det etikkutvalget som vi er i ferd med å få på plass, vil også få som en av sine oppgaver å se nærmere på egenkontrollen i kommunene allment og kontrollutvalgenes uavhengighet mer spesielt.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 2772)

S a k n r . 3

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Odd Einar Dørum om oppnevning av en kommisjon for personvern (Innst. S. nr. 201 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:54 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Inger Løite (A) [13:30:52] (ordfører for saken): Først vil jeg få lov til å takke forslagsstillerne for at de tar opp en høyst aktuell problemstilling.

De siste årene har presset mot personvernet økt, og det er viktig at det føres en samlet og konsekvent personvernpolitikk. Meningsløse terroraksjoner som bl.a. USA, London og Madrid har opplevd, gjør ikke bare mennesker engstelige, men det vil også komme krav fra befolkningen

om at myndighetene må gjøre absolutt alt de kan for å unngå nye terrorhandlinger.

I denne sammenheng kan en rekke enkelttiltak virke fornuftige og helt på sin plass. Vi må likevel jevnlig stoppe opp og vurdere disse tiltakene, både isolert sett og i sammenheng med personvernet. Ingen ønsker vel en tilstand som den George Orwell beskriver i sin dystopi «1984», der samfunnet er preget av tankestyring og overvåking, og der man har en «Big Brother» som ser alt.

En uavhengig kommisjon kan være et tiltak for å utarbeide en slik oversikt over og status for utfordringene i forbindelse med personvernet.

Vi er glad for at statsråden vil se nærmere på forslaget, og at hun ønsker å komme tilbake til Stortinget med denne saken på en dertil egnet måte. Vi er også fornøyd med at statsråden viser til at personvernspørsmål blir tatt hensyn til i alle enkeltsaker der dette har betydning. Det viser at Regjeringen tar disse problemstillingene på alvor.

På bakgrunn av det jeg har sagt, foreslår flertallet at forslaget vedlegges protokollen.

Åge Starheim (FrP) [13:33:11]: Eg skal ikkje bruke så veldig lang til på dette. Vi er komne ganske langt på dag, og det er heller ikkje grunn for Framstegspartiet til å bruke så mykje tid på dette.

Vi støttar forslaget. Vi viser i merknadene til at vi er skeptiske til den aukande kommisjonsiveren i Stortinget. Vi meiner at det er viktig at den politiske debatten går føre seg i Stortinget. Det er der han høyrer heime, og det er der han skal vere.

Noko meir skal ikkje eg seie om det, anna enn at eg vil ta opp forslaget frå mindretalet.

Presidenten: Representanten Åge Starheim har tatt opp det forslaget han refererte til.

Odd Einar Dørum (V) [13:34:15]: Jeg er glad for at forslaget er blitt positivt mottatt. Jeg oppfatter det slik, både ut fra uttalelsene til statsråden og sakens ordfører.

Ellers vil jeg ettertenksomt si at det antakelig er et uttrykk for situasjonen at saken tidsmessig nesten blir saldert. Det fortjener den ikke, for saken handler om et emne som er brysomt og krevende.

Når Venstre har fremmet forslag om en kommisjon nedsatt av Stortinget, er det slett ikke fordi vi kritiserer Regjeringen, som er representert her ved den sittende justisminister, som i denne sal på en forpliktende og sterk måte har gitt uttrykk for sitt engasjement på dette området. Vi har rett og slett gjort det for å invitere til at man kan gå et skritt utenfor hverdagen og heve blikket til et saksfelt som er påtrengende. Noe av det som er påtrengende på dette saksfeltet, er, som saksordføreren også var innom, at deler av den teknologiske utviklingen er så voldsom at dersom vi går mange skritt bort fra der debatten har foregått i de siste årene, nemlig i strafferetten, og går inn i folks hverdagsliv, kan man etter hvert nesten ikke bevege seg uten å etterlate seg elektroniske spor omtrent hvor som helst. Det skjer alltid av en eller annen grunn, at det er nyttig på grunn av et eller annet praktisk formål. Et

nøkkelkort på et hotell etterlater elektroniske spor. Man går gjennom hverdagen og etterlater seg en serie slike spor. Til slutt får man nesten spørsmålet: Hva gjorde du egentlig, siden du ikke etterlot deg elektroniske spor? Da kommer vi selvfølgelig inn på kjernes spørsmålet: Har man rett til en privatsfære? På samme måte, på det andre ytterpunktet av skalaen: Har samfunnet rett, f.eks. overfor alvorlig kriminalitet etter bestemte rettsregler og etter bestemte og strenge rettsprosedyrer, til å forfølge noen bl.a. ved elektronisk kontroll?

Hele denne voldsomme utviklingen i hverdagen tilsier at man må løfte blikket. Svenskene har gjort det ved å se på integritetsspørsmål knyttet til en veldig bred kommisjon.

Dersom vi går inn på det offentlige feltet, er det et faktum at EU for øyeblikket har et trafikkdatadirektiv, altså et direktiv som handler om alle slags forbindelser vi har med hverandre – på mobiltelefon, på telefon, på data osv. – som er svært omfattende, og som det nesten ikke foregår noen debatt om i Norge. Men det foregår faktisk en viss debatt om dette i Europaparlamentet. Man må i hvert fall kunne reflektere over en slik debatt i vårt land.

Det er også slik at EU er i ferd med å gjøre det nesten obligatorisk at man skal ha en GPS-sender i hver bil, for da har man så kjekk oversikt over hvor man befinner seg. Igjen er vi inne på retten til å ha et sporløst liv, som etter min mening må være en mulighet. Det må ikke være slik at man skal være så overvåket som saksordføreren var inne på. Det var en amerikansk film for noen år siden som het «Enemy of the State», som på en ganske tankevekkende måte illustrerte disse problemstillingene. Det kan gi mange andre eksempler.

Hele poenget med en kommisjon er at man i stedet for å få sakene bit for bit, der påtrengende tunge hensyn ofte presser fram avveiningene, hadde det vært greit nettopp å gå et skritt til siden, løfte blikket og se inn i denne kompliserte virkeligheten.

Datatilsynets direktør, Georg Apenes, har jo selv brukt ordet «panoptikon», nemlig at man bør bruke mange speil for å se personvernets mange utfordringer – ikke fordi man da har fasit, men fordi man da i hvert fall blir så ettertenksom at man vet hvilke avveininger man står overfor, slik at man ikke lettvent kommer til svaret.

Vi lever i et land som etter min mening styres av de praktiske nødvendigheters tyranni. Hvis vi ser at noe er praktisk her i Norge, gjør vi det. Så oppdager vi plutselig to år etterpå at vi gikk for langt, og så svinger pendelen ganske hardt og kontant tilbake igjen.

I vårt naboland Sverige mente man på et visst tidspunkt da skatteunndragelsene var store, at man skulle rekruttere postvesenet – det finnes jo ikke lenger – til å passe på om folk virkelig bodde der de sa de bodde. Et annet alternativ ville vært å gjøre skattesystemet mindre komplisert, slik at man ikke trengte å tenke den tanken. Men i det hele tatt er alle disse avveiningene som griper inn i folks hverdagsliv, i privatsfæren, for det første langt bortenfor strafferetten i det hverdagslige liv, for ikke å snakke om innenfor alle former for strafferett – det er ganske viktig. Justisministeren har sagt det tankevekkende. Han har

sagt at han er veldig kritisk og ettertenksom i forhold til å skulle øke det totale overvåkingsbehovet eller -presset i samfunnet vårt. Jeg synes det er kloke ord. Jeg støtter dem og slutter meg gjerne til dem. Det ble sagt i en meningsutveksling med min partifelle Lars Sponheim her i salen.

På dette grunnlag opprettholder vi forslaget, men vi oppfatter samtidig at både Regjeringen ved statsrådets svar og komiteens flertall har gitt et signal om at de tar dette på alvor. Til slutt vil jeg gjenta at dette fra Venstres side ikke er noen kritikk av Regjeringen, men det er en utstrakt hånd for å invitere til at vi løfter blikket og sammen løfter noe som er krevende. Ingen av oss blir hverdagsshelter på å løfte sakene, men som samfunn blir vi klokere og rikere av å ta det på alvor. Jeg er også glad for at sakens ordfører presenterte saken på en slik måte.

Med dette støtter jeg det forslag som allerede er tatt opp på vegne av mindretallet i komiteen.

Statsråd Knut Storberget [13:39:33]: Jeg er av den oppfatning – og har Regjeringa med meg på det selvfølgelig – at stortingsrepresentantene Sponheim og Dørum peker på særdeles viktige utfordringer i sitt Dokument nr. 8-forslag.

For det første tar de opp, som saksordføreren sier, en problemstilling som er usedvanlig viktig, men forslagsstillerne går jo på mange måter et skritt videre. Man gir denne problemstillingen også mer substans. I debatter rundt personvern har vi ofte opplevd at honnørordene sitter løst, men når vi kommer til mer praktiske tiltak, har vi problemer med å se hva vi faktisk skal gjøre. Derfor ønsker Regjeringa noe tid for å områ seg, og jeg syns det er bra at et samlet storting – alle partier – stiller seg bak intensjonene i et slikt forslag.

Det er på det rene at personvernet er utsatt for press på mange måter. For det første ser vi at personvernet svekkes på bakgrunn av en ofte hendelsesstyrt kriminalpolitikk, hvor vi ser at hendelser ute i verden, men også i vårt eget samfunn, presser oss, enten vi vil eller ikke, til å innta posisjoner som vi kanskje ikke ville gjort for kort tid tilbake.

Det andre er at denne hendelsesstyrte virksomheten ofte forårsaker en mer internasjonal dominoeffekt. Når ett land innfører en metode, føler andre land at de må gjøre det samme. Og når det er mange land i verden som finner på mange gode tiltak, som isolert sett er bra, så blir det ekstra press når alle land ønsker å ha en mest mulig lik politikk på bl.a. kriminalitetsbekjempelsens område. Personvernet må derfor sies å ha måttet vike på mange fronter i løpet av de siste årene.

De årlige personverndebattene i Stortinget i forbindelse med framlegging av stortingsmeldingen om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldinger viser bred oppslutning om personvern som gode. Når personvern derimot blir satt opp mot andre goder, som f.eks. effektivitet eller en følelse av trygghet, viser det seg imidlertid ofte at personvernet må vike. Det er enkelt å være personvernvennlig i teori, men ikke alltid like enkelt å være det i praksis. Nettopp derfor er et arbeid med å gi en helhetlig oversikt over utfordringene for personvernet viktig. Jeg har lyst til å føye til: særlig fordi mange av de metodene

som har svekket personvernet, nettopp er avhengig av folks tillit og legitimitet ute for å bli effektive. Det er ikke nødvendigvis motstrid i det å tenke personvern og det å tenke effektive metoder. Det å sikre at metodene som bl.a. politiet bruker, har legitimitet ute i befolkningen, er etter min mening avgjørende.

Jeg er enig i at personvernet derfor står overfor store utfordringer, og at det er ønskelig å se på personvernet mer helhetlig. Jeg vet at jeg deler dette synet ikke bare med forslagsstillerne, men også med min kollega Heidi Grande Røys, med direktivet i Datatilsynet og med lederen for Personvernemnda.

Forslagsstillerne har foreslått opprettelse av en personvernkommisjon som skal jobbe ut 2007. Mye av intensjonen bak kommisjonen skulle tale for at arbeidet burde strekke seg lenger enn det. Min kollega Heidi Grande Røys har i brev til Stortinget foreslått at berørte departement ser nærmere på forslaget og kommer tilbake til Stortinget med dette på en dertil egnet måte.

Ved vedtakelsen av personopplysningsloven i 2000 bestemte Stortinget at det skulle foretas en evaluering av loven etter at den hadde fått virke i fire år. Mitt departement i samarbeid med Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Datatilsynet startet opp denne etterkontrollen i 2005. Deler av arbeidet ble satt bort til Universitetet i Oslo, mens andre deler er gjort i egen regi. Første del er foreslått sendt på høring i løpet av få uker. Dette gjelder forslag til regelverk om arbeidsgivers rett til innsyn i ansattes e-post mv. Jeg mener det kan være uheldig med to parallelle løp her nå – etterkontrollen og en stortingsoppnevnt personvernkommisjon, som blir foreslått begrenset i tid, som jeg var inne på.

Ved å foreta en mer helhetlig gjennomgang på departementsnivå vil en unngå dobbeltarbeid og koordineringsproblemer ved at vi kanskje kommer fram til to ulike modeller for gjennomføring i lovverket. Også etterkontrollen av personregisterlovgivningen vil kunne gi viktige innspill til hvordan vi operativt skal kunne følge opp til personvernets beste framover. Personvernspørsmål er dessuten sektorovergripende. Ved å se nærmere på forslaget til forslagsstillerne i samarbeid med mine kollegaer i andre departement vil vi kunne få en relativt samlet oversikt over pågående prosjekter og utredninger, med en side til personvernspørsmålet. Viktige departement her er bl.a. Samferdselsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Så føler jeg også behov for å si at i mai i år arrangerte departementet mitt en konferanse hvor en eventuell grunnlovfesting av personvernet var tema. Det kom her inn mange gode synspunkter på hvorfor personvernet bør grunnlovfestes – på lik linje med andre menneskerettigheter, som retten til ytringsfrihet – egentlig retten til å være alene. Mitt departement jobber nå med hvordan vi skal følge opp dette på en god måte.

Jeg er av den oppfatning at dette er en særdeles viktig sak, og jeg mener at her bør også Regjeringen få den tid som man nå ber om.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Odd Einar Dørum (V) [13:45:06]: Jeg vil gjerne takke statsråden for et grundig og fyllestgjørende svar. Jeg vil også gjerne benytte anledningen til å si at jeg deler hans oppfatning av hvor lett man får dominoeffekter på dette området. Det kan gjelde innenfor kriminalpolitikk, det kan gjelde i terrorbekjempelse, og det kan definitivt gjelde innenfor hverdagslivets mange praktiske gjøremål. Jeg oppfatter også at justisministeren bekrefter det engasjementet han tidligere har gitt uttrykk for i stortingssalen, og at Regjeringen også gjør det, ved at det er han som representerer Regjeringen her i dag. Det understreker samspillet mellom ulike statsråder i en regjering.

Jeg skulle gjerne hørt statsrådets tanker om hvordan han kan tenke seg at man faktisk får denne gode arbeidsmåten. Statsråden og jeg har det til felles at vi kjenner mulighetene, men også begrensningene, ved å jobbe i et departement. Det å kunne få innspill som gir tung og ettertenksom kompetanse, hvor folk får bryne seg mot hverandre, har vært vår hensikt med dette forslaget. Jeg vil gjerne høre hvilke tanker statsråden har for nettopp i praksis å gå videre med det han gav noen skisser til i innlegget fra talerstolen.

Statsråd Knut Storberget [13:46:07]: Jeg er av den oppfatning at ideen om en personvernkomisjon synes å være en god idé, i den forstand at det er en anledning for oss til å kunne se dette i en helhet. Derfor prøvde jeg i mitt innlegg å gi uttrykk for at begrensningen i tid, slik forslagsstillerne har satt opp, absolutt kan være gjenstand for debatt, i den forstand at vi jo her søker etter instrumenter og mekanismer som skal jobbe overfor departementene, men også overfor Stortinget og i den offentlige debatt, og som til enhver tid kan bidra til, når presset kommer i de enkelte forslagene, å sette dette inn i en helhetlig ramme. Det er jo da vi har behov for vernet. Det er jo da vi har behov for å markere at dette er et forslag som har personvernmessige aspekter i seg, som det er grunnlag for i noen tilfeller å stoppe opp ved, det er grunnlag for å verne seg mot det, men det kan også være grunnlag for å ta forholdsregler i forhold til det – ikke minst i forhold til nettopp å gjøre de metodene man foreslår, effektive, slik at man har tillit og legitimitet ute. Jeg mener at man her kan finne instrumenter – ordninger – som gjør sitt til at man får denne debatten, også utover en kommisjon, f.eks. i forbindelse med diskusjonen om Datatilsynets årsmelding i Stortinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 2772)

S a k n r . 4

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om lønsregulering for arbeidstakere i det statlege tariffområdet 2006 mv. (Innst. S. nr. 235 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 69 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2773)

S a k n r . 5

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om samtykke til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 om innføring av fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (Schengen-grenseregler)) (Innst. S. nr. 220 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 59 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2774)

S a k n r . 6

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Bjørg Tørresdal og Jon Lilletun om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak (Innst. S. nr. 234 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:69 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til medlemmer av Regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil det bli foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [13:49:29] (ordfører for saken): Jeg vil takke komiteen for et godt utført arbeid, for at vi i fellesskap har klart å komme fram til gode løsninger, til varige løsninger, med utgangspunkt i et Dokument nr. 8-forslag. Jeg synes vi har gjort et godt stykke politisk arbeid, og vi har klart å forene oss, selv om det forslaget som lå til grunn, ikke har fått ren tilslutning. Det som jeg er fornøyd med, er at samarbeidet har resultert i gode endringer og en støtte til de endringer som statsråd Bjarne Håkon Hanssen har skissert i sitt svarbrev til komiteen. Det er i hovedsak tre tiltak statsråd Hanssen skisserer.

Den første endringen handler om at det ved vurderingen av «sterke menneskelige hensyn» skal foretas en selvstendig behandling basert på barnas situasjon, der det kan gis opphold dersom barna har opparbeidet sterk tilknytning til riket som følge av lang botid. Kravet til botid fastsettes ikke absolutt, men det legges til grunn at barn ofte vil opparbeide slik tilknytning raskere enn voksne.

Dokument nr. 8-forslaget fra Kristelig Folkeparti har sitt utgangspunkt i at det sitter – og har sittet – mange barn lenge i asylmottak i et midlertidig botilbud som ikke er verdig og godt over tid. Her er et tilsvarende forhold til det.

For det andre varsler Regjeringen at man skal senke terskelen for å kunne få oppholdstillatelse etter anmodning om omgjøring av endelig vedtak, slik at det igjen kan

innvilges opphold når det foreligger «sterke menneskelige hensyn», dette bl.a. for å kunne se barnas situasjon – at det kan være «sterke menneskelige hensyn» som tilsier at de bør få opphold.

Det er også viktig for meg å få sagt som saksordfører at dette er en oppfølging av det de tre rød-grønne partiene har sagt i Soria Moria-erklæringen, og at denne saken har bidratt til at vi nå har fått varslet om at vi kommer til å endre denne bestemmelsen – at det ikke lenger skal hete «særlig sterke menneskelige hensyn», men «sterke menneskelige hensyn». Det er godt å se at Kristelig Folkeparti og Venstre har blitt med på det standpunktet, og det er en endring av politisk standpunkt fra Kristelig Folkepartis og Venstres side.

For det tredje varsles det endringer i gjeldende utlendingsforskrift, slik at personer som har fått endelig avslag på søknad om asyl, kan få oppholdstillatelse dersom retur ikke er gjennomført innen tre år fra saksopprettelse og det heller ikke er utsikter til retur. Men det stilles vilkår om at personen har medvirket til å avklare sin identitet under perioden som asylsøker og bidratt til å muliggjøre retur, herunder bidratt til å skaffe seg hjemlandets reisedokumenter.

Flertallet er enig med statsråden i at dette bør være en generell ordning, som dermed også vil gjelde barn og barnefamilier som har vært asylsøkere.

For å hindre at mange barn også i framtiden må oppholde seg i årevis i mottak som i utgangspunktet var ment å være et midlertidig botilbud, er det avgjørende viktig at noe blir gjort. I den forbindelse vil jeg peke på at det i hovedsak er to forhold som avgjør oppholdstiden i mottak, nemlig saksbehandlingstiden og tiden det tar å effektivere endelig vedtak, dvs. enten å bosette personer som har fått innvilget opphold, eller å returnere personer som får avslag.

Alle partiene bortsett fra Fremskrittspartiet viser i innstillingen til de tiltakene som beskrives i brevet fra statsråd Bjarne Håkon Hanssen til komiteen. Av dette brevet framgår det at Regjeringen vil vurdere en rekke tiltak for å hindre at barn blir værende lenge i mottak. Dette inkluderer vurdering av ressursbehovet i saksbehandlingen, raskest mulig bosetting etter at oppholdstillatelse er innvilget, prioritering av arbeidet med tilbakesendelsesavtaler og vurdering av tiltak for å effektivisere selve returarbeidet, herunder tiltak som kan stimulere og motivere til frivillig retur.

Flertallet er også tilfreds med og har stor forståelse for at departementet vil vurdere ulike tiltak som kan bidra til at flere asylsøkere legger fram reisedokumenter og aktivt bidrar til å få avklart sin identitet og eventuelle uklarheter i søknaden. Dette vil føre til raskere saksbehandling, kortere ventetid i mottak og raskere bosetting av de asylsøkerne som får innvilget opphold.

Jeg er glad for at vi i forhold til denne behandlingen har hatt en prinsipiell tilnærming. Vi har ikke kommet med noen akuttordning for dem som er her akkurat nå. Vi har klart å få til en innstilling og har fått et svarbrev fra statsråden som viser at vi ønsker å gjeninnføre varige, konkrete endringer som kan bedre situasjonen for enkelte

og skape større fleksibilitet og en mer human innvandringspolitikk. Derfor anbefaler jeg på vegne av flertallet at Dokument nr. 8:69 vedlegges protokollen.

Arild Stokkan-Grande (A) [13:54:48]: Alle barna som er utgangspunktet for denne saken, har kommet i følge med foreldre eller andre omsorgspersoner. Antall barn og barnefamilier i systemet vil øke i tiden framover med mindre man får økt gjennomstrømming.

Det er hovedsakelig to forhold som avgjør oppholdstiden i mottak. Det er saksbehandlingstiden, og det er tiden det tar å effektivere endelig vedtak. For barnefamilier med endelig avslag på asylsøknaden er det store utfordringer knyttet til retur. Mange kommer fra land der tvangsmessig retur er vanskelig eller umulig, og når foreldre ikke ønsker å reise frivillig og ikke samarbeider med myndighetene eksempelvis om avklaring av identitet, kan tvungen retur vanskelig la seg gjennomføre.

I 2004 ble det etter behandling i Stortinget gitt en midlertidig forskrift, slik at barnefamilier som hadde vært minst tre år i Norge, hvorav ett år etter endelig avslag, skulle få en ny, individuell vurdering av saken med fokus på barnas situasjon. En forutsetning for vedtaket var at daværende kommunalminister Erna Solberg skulle iverksette tiltak for å unngå ny opphopning av saker. Det er svært alvorlig at den forrige regjeringen ikke fulgte opp dette tilstrekkelig, og det er også årsaken til at vi nå er i den samme situasjon.

Vi i Arbeiderpartiet har vært klare på at vi ikke ønsker å støtte en ny amnestilignende ordning. Det forhold at en asylsøker ikke vil rette seg etter lovlig fattede vedtak om å forlate riket, bør ikke belønnes med varig oppholdstillatelse i Norge. En slik praksis vil undergrave asylinstituttet, og det strider mot innvandringspolitiske hensyn. Samtidig vil vi understreke at rettssikkerheten for utlendinger som søker opphold her i landet, skal ivaretas. Det innebærer bl.a. at utlendinger har en rett til å påklage vedtak eller anmode om omgjøringsbegjæring.

For det første vil Regjeringen intensivere arbeidet for å få ned saksbehandlingstiden. Dette arbeidet er Regjeringen allerede godt i gang med. Regjeringen vil ha et særlig fokus på rettigheter og livssituasjonen for barn som kommer til Norge som asylsøkere. Regjeringen vil derfor vurdere en rekke tiltak for å hindre at barn blir værende lenge i mottak. Dette inkluderer vurdering av ressursbehovet i saksbehandlingen, samt raskest mulig bosetting etter at oppholdstillatelse er innvilget.

Videre vil Regjeringen prioritere arbeidet med tilbakesendelsesavtaler og vurderer tiltak for å effektivisere selve returarbeidet, herunder tiltak som kan stimulere og motivere til frivillig retur. I tillegg har Regjeringen varslet en forskriftsendring for å ivareta hensynet til dem som omtales som ureturnerbare.

Det har også vært viktig for flertallet at løsningene vi velger, er så prinsipielle at de helt eller delvis kan videreføres og bli permanent nedfelt i den nye utlendingsloven. Barnets beste skal ifølge loven være et grunnleggende hensyn ved alle avgjørelser som berører barn, og vi i Arbeiderpartiet er glad for understrekningen av at det

«skal foretas en selvstendig behandling basert på barnas situasjon, der det kan gis opphold dersom barna har opparbeidet sterk tilknytning til riket».

Barn vil ofte opparbeide en sånn tilknytning raskere enn voksne.

Statsråden har videre signalisert at Regjeringen vil starte arbeidet med endringer i regelverket for å senke terskelen for å kunne få oppholdstillatelse etter anmodning om omgjøring av endelig vedtak, slik at det ved behandling av omgjøringsanmodningen i UNE igjen kan innvilges opphold når det foreligger «sterke menneskelige hensyn».

Statsråden har også varslet at

«Regjeringen vil gå inn for å endre gjeldende utlendingsforskrift og sende på høring et forslag om at personer som har fått endelig avslag på søknaden om asyl kan få oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 8 annet ledd, dersom retur ikke er gjennomført innen tre år fra saksopprettelse og det heller ikke er utsikter til retur».

Det presiseres at det

«skal stilles vilkår om at personene har medvirket til å avklare sin identitet under perioden som asylsøkere og at de har bidratt til å muliggjøre retur, herunder bidratt til å skaffe seg hjemlandets reisedokumenter».

Iverksettelse av de foreslåtte regelendringene og øvrige tiltak bør skje så snart som mulig. Flertallet mener det er rimelig å stille i bero effektueringen av tvangsutsendelse av barn og barnefamilier som kan forventes å få fornyet behandling etter nytt regelverk.

Jeg vil avslutningsvis rose forslagsstillerne både for engasjementet for barna og for å ha fått til en løsning i et bredt forlik. Jeg mener dette er et veldig godt eksempel på en løsningsorientert opposisjon og et lyttende flertall. Gjennom dette forliket sikrer vi både hensynet til at vi skal ha et system som er bærekraftig og dermed kan stå seg over tid, og ikke minst hensynet til de mange som er og kommer til å være i en svært vanskelig situasjon.

Per-Willy Amundsen (FrP) [14:00:05]: Fremskrittspartiet deler det synet alle de andre partiene har på dette, nemlig at dette er en uholdbar situasjon. Det er ikke holdbart at barn skal bli sittende så lenge i mottak som tilfellet er i dag. Det er helt klart at noe må gjøres.

Noen av tiltakene har ikke minst saksordføreren vært inne på. Det handler om saksbehandlingstid, det handler om effektiv retur, det handler om, mener vi, ankesystemet i seg selv, som må ses på med nye øyne, og ikke minst hele utlendingsforvaltningen må ses i et nytt lys. Men det aller, aller viktigste man kan gjøre for å komme disse problemene i møte, er å se på asylpolitikken i seg selv. Norge har de facto en veldig liberal asylpolitikk. Det i seg selv gjør det attraktivt for mennesker som ikke har krav på opphold etter asylinstituttet, å søke til Norge og prøve å oppnå opphold her, gjerne på økonomisk grunnlag. Hvis vi ser oss litt omkring, og ikke minst på våre naboland, ser vi at f.eks. Finland og Danmark har valgt to helt forskjellige veier i sin asylpolitikk. Finland har gått i liberaliserende retning. Det har gjort at tilstrømningen av personer som

søker asyl, har økt. Danmark har de siste årene gått i stikk motsatt retning, strammet inn asylpolitikken. Følgen av det har selvfølgelig vært at antallet asylsøknader har gått ned. I hvert fall i 2004 var situasjonen at Norge hadde fem ganger så mange asylsøkere som Danmark. Det sier noe i forhold til den vesentlige problemstillingen her, nemlig det å redusere antallet asylsøkere som på galt grunnlag, uten å ha rettigheter i forhold til asylinstituttet, søker seg til Norge, altså prøver å få opphold på falskt grunnlag. Ved å få ut den delen av asylsøkerne gjennom å ha en streng asylpolitikk unngår vi for en stor del denne typen problemer. Fremskrittspartiet har pekt på dette lenge, Fremskrittspartiet har oppskriften, en langt strengere asylpolitikk vil gi oss bedre mulighet for å takle disse utfordringene.

Så er jeg veldig glad for at hele komiteen, minus Kristelig Folkeparti, ikke ønsker et amnesti. Det vil jo være å sende de helt gale signalene, nemlig at hvis man bare har oppholdt seg lenge nok i Norge, tvinger seg til å bli her, ja så vil det til syvende og sist bli belønnet. Men samtidig er det litt illevarslende – og ikke bare litt – at statsråden, og også et flertall i komiteen, ønsker å senke terskelen for asyl for disse gruppene. Det betyr i praksis at Norge vil bli enda mer attraktivt å søke asyl i hvis man ikke har fullgod grunn for det. Det vil bety at vi får ytterligere større tilstrømning av asylsøknader fra personer som ikke fyller kravene, og det vil igjen føre til at vi ikke får løst disse problemene, men snarere tvert om gjør det enda verre for oss selv på sikt.

Den åpenbare løsningen, og det har vi skissert, er å ha en streng, men rettferdig asylpolitikk. Vi skal opprettholde og stå ved forpliktelsene i henhold til Flyktningskonvensjonen. Det er en selvfølge at vi skal ivareta asylinstituttet, men vi må ha klare grenser, og vi må også sende klare, tydelige signaler til verden omkring oss: Ja, vi tar imot mennesker som reelt er på flukt, men vi belønner ikke mennesker som prøver å flytte hit av andre årsaker, for gjerne å ta del i og utnytte en god og velfungerende økonomi.

Fremskrittspartiet tar opp sitt forslag.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har tatt opp det forslag han refererte til.

Kari Lise Holmberg (H) [14:05:05]: Helt siden Norge ratifiserte FNs konvensjon om barns rettigheter i 1989, har konvensjonen utgjort et viktig grunnlag i våre myndigheters barnepolitiske arbeid. Men Stortinget valgte å stramme litt inn i 2003. Da ble Barnekonvensjonen tatt inn i menneskerettighetsloven, med virkning fra 1. oktober.

Jeg synes det er all grunn til å understreke at Barnekonvensjonen i dag har en sterk stilling, og jeg mener at gjeldende praksis har ivaretatt hensynet til barnets beste i den individuelle behandlingen som myndighetene har foretatt. Det var heller ikke noe på den årlige konferansen til UDI som tilsa noe annet.

De fem partiene som nå er enige i denne saken, argumenterer med at barnets beste nå skal være «et grunnleg-

gende hensyn». Men slik har det faktisk alltid vært, og det skillet som man nå prøver å skape mellom partier som er for og imot i dette spørsmålet, er etter min mening et kunstig skille.

Det er viktig å påpeke at det er foreldrene som har primæransvaret for barna. Utgangspunktet, og det viktigste, må være å føre en politikk som gjør at færrest mulig barn skal oppleve å komme alene til Norge. Det er også en målsetting å føre en politikk som forhindrer at foreldre etterlater sine barn alene i norske asylmottak.

Det er viktig at den politikken som føres, ikke belønner de foreldre som nekter å samarbeide med myndighetene. Akkurat på dette området er det nok en liten grunn til å bekymre seg over den politiske enigheten som flertallet i dag har gitt uttrykk for, dette selv om statsråd Bjarne Håkon Hanssen i sitt brev til komiteen ikke kan gi støtte til forslagsstillerne, fordi å gi oppholdstillatelse til denne gruppen vil signalisere en belønning for dem som ikke samarbeider, men holder lenge nok ut. Vi er enig i statsrådets vurdering, men vi bekymrer oss nok over det presset og den indre uenigheten vi ser konturene av i Regjeringen og mellom regjeringspartier.

Og det er vel ingen hemmelighet at med SV i regjering tror Høyre at det fortsatt kommer til å være et sterkt press på dette området.

Fra Høyres side viser vi videre til at statsråden i Aftenposten den 31. mai uttalte at han i forbindelse med ny utlendingslov ville vurdere tiltak for å hindre at personer med endelig avslag forsøker å trenere saken ved stadig å framsette nye omgjøringsbegjæringer – dette for å få ned den samlede ventetiden.

Det er av avgjørende betydning å få ned saksbehandlingstiden, og det må faktisk stresses. Vi stiller oss derfor noe uforstående til at statsråden i sitt brev til komiteen signaliserer at Regjeringen vil senke terskelen for å kunne få oppholdstillatelse etter anmodning om omgjøring av endelig vedtak. Vi mener det blir flere saker å behandle. Det er en ytterligere liberalisering og, etter vår mening, et skritt i gal retning.

For de faktisk ureturnerbare asylsøkerne mener vi det bør være riktig å gi oppholdstillatelse etter utlendingsloven. Vi vil presisere at oppholdstillatelsen, i tråd med signalene fra statsråden, bør gis til personer som har medvirket til å avklare sin identitet under perioden som asylsøker, som har bidratt til å skaffe seg hjemlandets reisedokumenter, og som har vært villige til å samarbeide om retur via IOM. Slik har det også vært, og det er egentlig et fåtall personer dette gjelder. Vi vil også si at to grunnleggende forutsetninger må oppfylles før oppholdstillatelsen etter disse reglene gis. For det første må asylsøkerne ha vist vilje til å samarbeide, og for det andre er det en forutsetning at det i overskuelig framtid etter de tre årene ikke vil være mulig å returnere til hjemlandet.

Også i dag kan utlendingsforvaltningen legge vekt på at en utlending er reelt og faktisk ureturnerbar. Slik sett er det ikke nødvendig med en egen forskriftsendring. Men for oss er det ingen stor sak, da vi mener at realitetene er der likevel. Det er på det grunnlaget Høyre går inn for å vedlegge dokumentet protokollen.

Så har jeg avslutningsvis bare lyst til å si at når barnefamilier har vært over tre år i mottak, er det klart at det er noe som er galt, og det er ikke akseptabelt. Men jeg synes det er lite fint av Arbeiderpartiet å legge skylden på Erna Solberg. Det er også noe som heter at utlendingene må samarbeide med de norske myndighetene.

S i g v a l d O p p e b ø e n H a n s e n hadde her teke over presidentplassen.

Geir-Ketil Hansen (SV) [14:10:27]: Den saken vi i dag debatterer, har skapt stort engasjement både innenfor og utenfor dette husets vegger, og det er derfor viktig at det nå gis klar melding ut fra Stortinget om at vi ønsker å få til varige løsninger og ivareta barns rettigheter.

Da Stortinget for to år siden behandlet tilsvarende sak med tiltak for barn som hadde sittet lenge i mottak, ble daværende regjering bedt om to ting av et samlet storting: Det ble for det første bedt om bred politisk enighet om at flyktningmottakene skulle være midlertidige botilbud, ikke minst i saker der barn er involvert. Det ble derfor pekt på nødvendigheten av generelle tiltak som kunne redusere saksbehandlingstiden for asylsøkere, at bosetting skjer så raskt som mulig etter at oppholdstillatelse er gitt, at tilbakevending skjer omgående etter avslag, og at utlendingsforvaltningen prioriterer asylsøknader som omhandler barn. I tillegg ble Regjeringen bedt om at de barnefamiliene som da hadde blitt værende i mottak i lang tid, måtte få muligheten til å få sakene sine vurdert på nytt.

Den siste delen av Stortingets anmodning ble etterkommet av Regjeringen, men den første delen ble ikke tatt tak i og løst. Det er derfor også noe av grunnen til at vi behandler denne saken i dag og har kommet i tilsvarende situasjon som for to år siden. Forskjellen er at Regjeringen nå har gitt klare signaler om at den vil ta tak i problematikken rundt saksbehandlingstid der barn er involvert. I tillegg er det gledelig også nå å få til en ordning som vil sikre dem som allikevel, av ulike grunner, ender opp med lang botid i Norge uten avklart sak, en ny behandling, der det kan framføres som argument at barn har opparbeidet en sterk tilknytning til riket. At denne vurderingen skal gjøres ut fra barns beste og i tråd med egen vurdering av «sterke menneskelige hensyn», er også i tråd med forpliktelsene våre etter FNs barnekonvensjon.

Samtidig er det en gledens dag fordi vi også her og nå anmoder Regjeringen om en human behandling av de barnefamiliene som allerede befinner seg i Norge, og som har vært her i lengre tid uten mulighet til retur til hjemlandet. Det anmodes om at man ikke returnerer dem som nå har vært lenge i Norge, før de får en mulighet til en individuell behandling av sakene sine og muligheten til en vurdering av en omgjøringsanmodning.

For SVs del er det klart at det resultatet vi har kommet fram til, er i tråd med vår tidligere politikk på dette feltet med fokus på barn og barns rettigheter og en human utlendingspolitikk. Det er også viktig å se tilbake på den jobben som har blitt gjort av engasjerte mennesker utenfor dette huset, deriblant særlig organisasjonen SoHo. Se oss Hør oss, som allerede for mer enn to år siden satte barns

rettigheter i utlendingspolitikken på dagsordenen. I ettertid har de også mottatt Ildsjelprisen for sitt arbeid. Vi trener fortsatt vaktbikkjer som passer på oss og den politikken vi fører, slik at vi også i framtiden, med dagens flertallsenighet, ivaretar barns rettigheter og de forpliktelsene vi har i henhold til Barnekonvensjonen.

Björg Tørresdal (KrF) [14:13:56]: Barn skal ikke vokse opp på asylmottak. Barn skal særbehandles. En barndom er kort og kommer ikke i reprise.

Per 1. februar 2006 bodde det 419 barn i asylmottak som hadde fått opprettet asylsak for mer enn tre år siden, og 204 av disse hadde fått endelig avslag.

Uavhengig av årsakene til lang oppholdstid i mottak har norske myndigheter et særskilt ansvar for å sikre barn de rettighetene som er nedfelt i norsk lov, bl.a. gjennom implementeringen av FNs konvensjon om barns rettigheter. Å leve med en mangeårig uavklart situasjon rammer barn og unge sterkt. Barn i mottak blir frarøvet muligheten til å ha en god barndom når asylprosessen tar lang tid. Deres barndom er satt på vent. De vet ikke hvordan framtiden deres ser ut, eller hvilket land de skal bo i. Det er vanskelig å gi god skolegang og en god oppfølging av helseproblemer. Noen opplever det vanskelig å leve sammen med de mange voksne som er i en psykisk svært presset situasjon. Det kan også være vanskelig å knytte seg til venner fordi de ikke vet om de må reise.

Mottakene skal være midlertidige botilbud og er ikke lagt til rette for eller ment å være et bosted som barn og foreldre skal bo i over lang tid. Imidlertid viser det seg at mange barn og deres familier blir sittende i flere år i asylmottak, også etter at de har fått endelig avslag på sine søknader. Det er viktig at vi finner gode og varige løsninger som gjør at man ikke trenger midlertidige akuttordninger.

Dette var utgangspunktet for at Kristelig Folkeparti ved meg selv og representanten Jon Lilletun i vår fremmet et privat lovforslag om å gi de barnefamiliene som pr. i dag har vært i norske mottak i tre år eller lenger, mulighet til å få sakene sine grundig behandlet på nytt med tanke på at oppholdstillatelse innvilges.

Denne saken har ført til en bred og konstruktiv debatt, både om generelle ordninger for behandling av asylsaker og om spesielle tiltak overfor barn som i dag sitter i mottak. Det er gledelig at regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre på Stortinget er blitt enige om en ny politikk for mindreårige asylsøkere. Jeg har tro på at vi gjennom de foreslåtte endringer ikke vil komme i samme situasjon med at hundrevis av barn sitter i årevis i en uavklart livssituasjon.

Allerede i løpet av dette året skal det komme nye regler. Her skal man for det første slå fast at det ved vurdering av sterke menneskelige hensyn skal foretas en selvstendig behandling basert på barnas beste.

Det nye er også at «det kan gis opphold dersom barna har opparbeidet sterk tilknytning til riket som følge av lang botid». Kravet til botid fastsettes ikke absolutt, men det ligger til grunn at barn ofte vil opparbeide slik tilknytning raskere enn voksne.

Videre skal de nye reglene senke terskelen for å kunne få oppholdstillatelse etter anmodning om omgjøring av endelige vedtak, slik at det ved behandling av omgjøringsanmodninger i UNE igjen kan innvilges opphold når det foreligger sterke menneskelige hensyn.

Regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at det er rimelig å stille i bero effektivisering av tvangsutsendelse av barn og barnefamilier som kan forventes å få fornyet behandling etter nytt regelverk. Kristelig Folkeparti ønsket å gå lenger i forhold til de barn som i dag sitter i asylmottak, ved at vi foreslo en ny, sjenerøs behandling for alle som har sittet i minst tre år. Like fullt er vi godt fornøyd med de endringer som kommer, som regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre har blitt enige om. Vi får nå en permanent ordning som tar spesielle hensyn til barn. Vi har samtidig gitt viktige signaler om at barn som har vært lenge i landet i dag, kan be om en ny vurdering og behandling etter nytt regelverk. Dette er en politikk som tar asylbarn på alvor.

André N. Skjelstad (V) [14:18:32]: Barn og unge som kommer til Norge som asylsøkere, enten alene eller sammen med voksne, er en særlig sårbar gruppe. De kan ha levd med en mangeårig uavklart situasjon. Det rammer særlig barn og unge sterkt.

Mottakene er heller ikke lagt til rette for å være bosted for barn og unge over særlig lang tid. Det er derfor nødvendig å sette i verk tiltak for å få ned oppholdstida i mottakene. Det er høyst nødvendig å finne gode og varige løsninger som gjør at en ikke trenger midlertidige akuttordninger.

Også i forrige regjering ble det gitt midlertidige akuttforordninger for barn og unge i asylmottak. Vi vil på det sterkeste understreke at det nå er viktig å komme med varige tiltak. Vi ser derfor fram til at Regjeringen kommer med tiltak i tillegg til de varslede regelendringene. Venstre stiller seg derfor bak innstillingen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [14:19:48]: La meg starte med å ta tak i noe som saksordføreren sa på slutten av sitt innlegg, nemlig at han var glad for at vi gjennom den prosessen som har vært mellom komiteen og departementet, har kommet fram til en prinsipiell tilnærming til det spørsmålet som vi står overfor. Det er en glede som jeg deler. Jeg tror det var veldig viktig at vi kom nettopp dit.

Det som bekymret meg med forslaget slik det lå, var at det på mange måter bygde opp under det man i hvert fall må kunne kalle amnestiliknende tiltak. Det har vært svært viktig for Regjeringen å forsøke å komme fram til løsninger som ikke innebar det, for jeg tror at denne type tiltak og ordninger nok kan virke kortsiktig veldig fristende, men på sikt på mange måter vil virke ødeleggende for helheten i norsk utlendingspolitikk. Helheten i norsk utlendingspolitikk må jo ta utgangspunkt i at spørsmålet om opphold i Norge eller ikke først og fremst skal bygge på behovet for beskyttelse eller ikke. I den grad det ikke er et grunnlag for beskyttelse, skal det i hvert fall sterke menneskelige hensyn til for at man får opphold i Norge, mens en amnestiliknende ordning veldig ofte kan føre til at per-

soner som ut fra en normal vurdering ikke ville ha fått opphold, får det gjennom et slikt tiltak.

Veldig ofte vil også den type ordninger framstå som svært urettferdige. Vi kunne da ha fått en situasjon der en familie med barn som hadde vært på et asylmottak i tre år og noen dager, men som egentlig hadde et svakere grunnlag for opphold, enn en familie som hadde vært der i to år, elleve måneder og noen uker, hadde fått det. Det ville altså vært tilfeldigheter som avgjorde hvorvidt man fikk opphold eller ikke.

Samtidig er jeg også enig med alle dem som i innlegg her i dag har sagt at noe av det som er aller vanskeligst og aller mest krevende med utlendingspolitikken, er å greie å ta tilstrekkelig hensyn til barns grunnleggende behov. At barn gjennom Barnekonvensjonen, som er en internasjonal forpliktelse for Norge, men også ut fra det jeg vil kalle gode norske etiske og moralske tradisjoner, skal gis en spesiell oppmerksomhet i all politikk, det er krevende for oss, for på utlendingsfeltet ser vi veldig ofte at det er vanskelig å konkretisere hva det skal bety i praksis.

På den ene siden vil vi være opptatt av at barn ikke skal være virkemiddel, at barn ikke skal brukes av foreldrene for å få et opphold i Norge på et feil grunnlag. Vi må understreke at foreldre har ansvar for at de valg de tar, også får konsekvenser for barna deres. Samtidig er vi klar over at f.eks. sterk tilknytning til riket er et grunnlag for opphold, og at det må ligge til grunn at barn ofte vil opparbeide slik tilknytning raskere enn voksne. Det er derfor Regjeringens politikk at vi ønsker at barns tilknytning til riket skal tillegges større vekt enn i dag, altså at vi skal justere regelverket slik at barns tilknytning til riket skal tillegges større vekt enn i dag. Det er en prinsipiell tilnærming, og det er et utfordrende arbeid vi nå går løs på: å konkretisere den politiske målsettingen i forskrift som gjør at den framstår som et fornuftig styringsinstrument for utlendingsmyndighetene som skal fatte vedtak i de enkelte saker. Det arbeidet tar vi nå fatt på, først i departementet gjennom å utarbeide forslag til høring. Så tror jeg vi alle sammen skal smøre oss med den tålmodighet det innebærer å la det forslaget høres i en skikkelig prosess. Så skal vi lese de høringsuttalelsene vi har fått, og så skal vi få på plass en forskrift så raskt som mulig som justerer norsk utlendingspolitikk på dette feltet i tråd med det Regjeringen ønsker, og det flertallet i Stortinget i dag slutter seg til.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per-Willy Amundsen (FrP) [14:24:56]: Det er ikke særlig vanskelig å se at det er noe sympatisk med det forslaget som Kristelig Folkeparti har kommet med. Problemstillingen er vel snarere at det er urealistisk, ja direkte kontraproduktivt i forhold til målsettingen, for ved å løse problemet her i dag blir bare problemene desto større på lang sikt. Jeg forstår at vi til en viss grad her er enige med statsråden.

Erfaringene har vi jo. Vi kan bare se oss omkring. Jeg refererte til landene omkring oss: Danmark hadde i 2004 ca. 1 600 asylsøkere, fordi de hadde den strengeste asyl-

politikken i Norden. For Sverige sin del var tallet over 23 000, fordi de har den mest liberale asylpolitikken. Her er det selvfølgelig en helt klar sammenheng, mener Fremskrittspartiet.

Mitt spørsmål til statsråden er: Ser han ikke den åpenbare sammenhengen mellom hvor liberalt norsk asylpolitikk praktiseres, på den ene siden, og hvor mange som prøver å søke lykken i Norge, på den andre siden, og at man ved å ta de grepene som signaliseres nå, senker terskelen ytterligere og gjør det enda mer attraktivt å komme til Norge?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [14:26:13]: Det som jeg synes er litt oppsiktsvekkende i dette innlegget fra representanten fra Fremskrittspartiet, er at de eneste tallene han ikke refererer i denne gjennomgangen, er tallene fra utviklingen i tilstrømmingen til Norge, som altså har gått fra 17 000–18 000 bare for noen få år siden til det vi anslår er 5 500 asylsøkere i år. Det er jo ikke akkurat et uttrykk for at norsk asylpolitikk de siste årene har blitt liberalisert, når vi bare har en tredjedel av den tilstrømmingen vi hadde bare for noen år siden.

Det er et viktig poeng som representanten ikke er villig til å gå inn på, nemlig at av og til er man i den situasjon at hensynet til barn skal ivaretas, selv om det ikke nødvendigvis dermed gir omverdenen et signal som man skulle ønsket kunne være så rent og rankt som mulig. Men man kommer til et punkt der hensynet til barnets beste skal gå foran andre hensyn, og det er det denne saken handler om.

Kari Lise Holmberg (H) [14:27:29]: I Aftenposten 4. april uttalte statsråden at han i forbindelse med ny utlendingslov ville vurdere tiltak for å hindre at personer med endelig avslag på søknaden forsøkte å trenere saken ved stadig å fremsette nye omgjøringsbegjæringer. Dette var for å få ned den samlede ventetiden.

I den saken som vi behandler her i dag, signaliserer statsråden det stikk motsatte. Han vil liberalisere regelverket for omgjøringsbegjæringer og dermed øke antallet begjæringer og saksbehandlingstiden. Vi er jo i utgangspunktet alle enige om viktigheten av å få kortere saksbehandlingstid. Hva vil statsråden gjøre for å få en mer effektiv saksbehandling, slik at menneskene det gjelder, kan få en nødvendig avklaring så raskt som mulig, noe som også vil føre til en bedre integreringspolitikk?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [14:28:26]: La meg først si at den rettstilstand vi vil få etter at Regjeringen har foretatt denne endringen, å gå tilbake til «sterke menneskelige hensyn» fra «svært sterke menneskelige hensyn» er den ordningen vi hadde fram til mai 2005. Vi har bare i ca. ett år hatt kravet om «svært sterke menneskelige hensyn», mens vi har hatt kravet om «sterke menneskelige hensyn» i lang tid. Jeg vil påstå at det ikke har blitt dramatiske virkninger fra mai 2005 og fram til i dag, så det er ikke en stor justering vi snakker om.

Det som jeg er svært opptatt av at vi må få vurdert i forbindelse med arbeidet med ny utlendingslov – vi kan ikke begrense retten til omgjøringsbegjæringer, for den er

grunnleggende, men det som er en utfordring for oss – er i hvor stor grad omgjøringsbegjæringer skal føre til at de gis oppsettende virkning, altså at utvisningsvedtak ikke gjennomføres mens man venter på behandling av omgjøringen. Det tror jeg vi er nødt til å gå grundig inn i.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk. Fleire har heller ikkje bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, sjå side 2774)

S a k n r . 7

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om årsmelding til Stortinget fra Styret for pensjonsordningen for stortingsrepresentanter (Innst. S. nr. 189 (2005-2006), jf. Dokument nr. 9 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til sak nr. 7. (Votering, sjå side 2774)

S a k n r . 8

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg, Kåre Fostervold og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt bedre opplysningene til forbruker om matvarens opprinnelse (Innst. S. nr. 231 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:44 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir avgrensa til 40 minutt, og at taletida blir fordelt med inntil 5 minutt til kvart parti og inntil 5 minutt til medlemmer av Regjeringa.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gjeve anledning til replikkordskifte på inntil fem replikkar med svar etter medlemmer av Regjeringa innanfor den fordelte taletida.

Vidare blir det foreslått at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletid, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er å sjå på som vedteke.

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [14:31:47] (ordførar for saka og leiar for komiteen): I dag handsamar vi Dokument nr. 8:44 for 2005-2006 frå stortingsrepresentantane Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg, Kåre Fostervold og Thore A. Nistad om å gi forbrukarane informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt betre opplysningane til forbrukarane om matvarene sitt opphav. Denne saka ligg i skjæringspunktet mellom fleire komitear, og det har også prega prosessen. Saka har vore til handsaming i familie- og kulturkomiteen som forbrukarsak, men innstillinga har vore til høyring hos næringskomiteen, og det er helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad som står som ansvarleg statsråd.

Innstillinga er i stor grad samstemt, med nokre få unntak. Heile komiteen er oppteken av problemstillingane som er tekne opp i Dokument nr. 8-forslaget.

Komiteen er samd med forslagsstillarane i at vi må ta nye grep i arbeidet med matmerking. Når det gjeld merking av matvarer, er vi likevel i stor grad bundne av merkerregelverket som følgjer av EØS-avtala. Merkedirektivet inneheld eit forbod mot nasjonale reglar som er til hinder for omsetjing av matvarer som tilfredsstillar dei krava direktivet set.

Samstundes som vi tek omsyn til EUs merkedirektiv, må vi vere aktive i å fremje norske synspunkt i møte med EU. Noreg har mykje å fare med når det gjeld mattryggleik, og det er viktig at òg omsynet til forbrukarinformasjon blir fremja i EU. Derfor har eit mindretal i komiteen – Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre – fremja forslag der vi ber Regjeringa sjå på ordningar som varetek intensjonen i Dokument nr. 8:44 i samband med utviklinga av ein ny merkeprofil for norsk matproduksjon innanfor EØS-regelverket.

Regjeringa har på si side varsla at ho kan bidra til at verksemdene eller bransjeorganisasjonane sjølve utviklar frivillige system for merking. Vidare har statsråden varsla at departementet, saman med Mattilsynet, vil fortsetje arbeidet med å forsøkje å innlemme reglar om merking med pakke- og nedfrysingsdato samt opphavsmerking i EUs merkedirektiv som er under revisjon.

Næringa har sjølv vist at ho tek matmerking på alvor. I 2005 blei det sett i gang eit arbeid for å vurdere ei betre samordning av Kvalitetssystem i landbruket, KSL, og merkeordninga «Godt Norsk». Målet for arbeidet er å få til eit heilskapleg kvalitetssystem som omfattar heile verdikjeda i norsk matproduksjon.

I sluttprotokollen frå jordbruksoppgjeret 2006 blei det m.a. peika på korleis dette skal følgjast opp. Det skal etablerast eit heilskapleg kvalitetssystem med basis i dagens KSL og erfaringane frå arbeidet med «Godt Norsk»-merket. Utvikling av eit nytt merke skal skje i tett dialog med merkebrukarane og aktørane elles.

Norske myndigheiter har innført ei ny ordning som gjer at vi kan beskytte våre eigne spesielle matrettar. «Beskyttede betegnelser» er ei offentleg merkeordning som gir lovbeskytting til namn på matprodukt med klar geografisk tilknytning, særpreg og tradisjon. Ordninga blir forvalta av Mattilsynet i samarbeid med Matmerk. I tillegg er «Spesialitet»-merket gitt til norskproduserte matprodukt med spesielle krav til råvarer, produksjonsmetodar eller smak. Ordninga omfattar både nyvinningar og meir etablerte, tradisjonsbundne produkt, og gir viktig informasjon til forbrukarane. Dette er svært bra.

Noreg har alt å vinne på å vere offensiv når det gjeld både forbrukarinformasjon og mattryggleik. Utvalet som skal evaluere E. coli-saka, er no oppnemnt. Oppgåva for utvalet er å kartlegge saka og vurdere dei ulike aktørane si rolleforståing og handtering. Mindretalet i komiteen – Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre – meiner det er viktig at Stortinget får høve til å drøfte tiltak for å betre mattryggleiken for å kunne kome på offensiven. Derfor vonar vi at Regjerin-

ga legg fram ei stortingsmelding om dette så snart som mogleg.

Eg vil hermed fremje forslaget frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre.

Presidenten: Representanten May-Helen Molvær Grimstad har fremja det forslaget ho refererte til.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [14:36:52]: I vinteren vi nå har vært igjennom, har mattrygghet vært i fokus. Vi har hatt flere debatter i løpet av vinteren og våren her i Stortinget når det gjelder E. coli-saken, og vi har hatt to redegjørelser fra Regjeringen om hva de ville gjøre med E. coli-saken og fugleinfluenzaen, som også ville påvirket mattryggheten dersom den brøt ut.

Mattrygghet og merking av mat er svært viktig. Merking av mat er noe som bidrar til å informere forbrukerne, og det er med på å opprettholde tilliten fra forbrukerne til den maten som de kjøper. Det gir også forbrukerne nyttig informasjon om hvor maten kommer fra, og hvilken prosess den har vært igjennom. Dette er spørsmål som opptar et stort antall forbrukere. Vi har i dialog direkte med forbrukerne og gjennom media fått informasjon om og mange synspunkter på dette i løpet av den vinteren vi har vært igjennom.

Vi har fått kunnskap om at det er manglende merking av maten vi kjøper. Man kan også stille seg spørsmålet: Hvor god er egentlig den informasjonen som vi har i dag? Etter vår oppfatning er den mangelfull, og den er svært så kryptisk. Hvilken informasjon gir «Norge 103» den enkelte forbruker? På en pakning kjøtt kan det stå Norge 103 og 104 – og mange forskjellige tall. Det det viser, er at kjøttet på sin vei frem til forbruker har vært igjennom mange anlegg, spesielt gjelder dette Gilde, som er en stor produsent med mange anlegg. Jeg tror at den enkelte forbruker ville hatt interesse av å vite at det kjøttet som man kjøper, kanskje ikke er så ferskt som vi liker å tro. Vi burde kanskje vite at kjøttet har vært gjennom flere anlegg på vei til butikken, og vi burde kanskje også vite at kjøttet har vært frosset opptil flere ganger før det havner i butikken.

Vi er nødt til å gjøre noe med dette, slik at forbrukerne får mer informasjon om dette og vi unngår å komme i en slik situasjon som vi har vært i i vinter, der tilliten til norsk mat er blitt satt på prøve. Derfor må vi få informasjon om både produksjonsdato og innfrysingsdato.

Dette med opprinnelsesmerking skal jeg komme litt tilbake til. Det kan være, som det også står i brevet fra statsråden, vanskelig å definere når produksjonsdato og innfrysingsdato er, fordi det er uklart når den endelige produksjonen skjer. Dette er en lang prosess, men man er nødt til å finne frem til ordninger som viser riktig dato.

Jeg synes at statsråden i sitt svar til komiteen er veldig positiv. Statsråden skal ha skryt for det. Jeg synes at hun kommer Stortinget og forslagsstillerne veldig i møte i brevet, for regjeringen gir i brevet ganske sterke lovnader om at de vil jobbe med denne problemstillingen.

Så ser jeg at Regjeringen hevder at EU-regelverket er til hinder for dette, og at Norge ikke vil ha noen påvirkning på det. Det er det verdt å merke seg for en nei-regje-

ring. Men Norge må gjennom sin aktive rolle som medlem i EØS-samarbeidet spille inn til EU at vi ønsker et sterkt fokus på dette og et bedre regelverk. Derfor synes jeg det er viktig at Regjeringen tar ansvar og er en aktiv pådriver i forhold til bransjen, slik at vi får bedre merking, og ikke minst er det viktig at Regjeringen også benytter sin mulighet til å påvirke gjennom EU-systemet – hvis vi i det hele tatt har noen påvirkningskraft.

T h o r b j ø r n J a g l a n d hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Erling Sande (Sp) [14:42:05]: Styresmaktene har ei viktig oppgave i å sikre forbrukerne tilstrekkeleg informasjon om dei produkta dei kjøper, og i dette tilfellet snakkar vi om matvarer. Det er ikkje urimelege krav forslagsstillarane kjem med i framlegget vi handsamar her i dag.

Ei god og tilstrekkeleg merking av matvarer er òg noko vi frå Senterpartiet og fleirtalet si side er opptekne av. Vi er samde i at det er viktig å sikre tilliten til norsk matproduksjon. Men samtidig er det slik at dei same partia som i dag fremjar forslag om ei betre merking av matvarer, har sikra fleirtal for eit forpliktande samarbeid med den europeiske unionen gjennom EØS-avtala. EØS-avtala avgrensar handlefridomen vår på ei rekkje område, også på dette området.

Merking og forbrukarinteresser må altså vike for målet om like konkurransevilkår og for prioriteringar gjorde av eit fleirtal i denne salen på eit tidlegare tidspunkt. Det må vere eit paradoks for forslagsstillarar med gode intensjonar for norske forbrukarar. Vi må vel kunne seie at forslagsstillarane, EØS-tilhengarane, denne gongen bokstaveleg talt møter seg sjølve i kjøleskapsdøra. Men gjort er gjort. Vi er derfor i den situasjonen av vi må prøve å påvirke gjennom innspel til EU-komiteen, og det ynskjer Regjeringa å prøve på i samband med revidering av det felleseuropeiske merkeregelverket.

Innspela som Regjeringa sender, tek opp dei problemstillingane som vi diskuterer her i dag. Samtidig har norske styremakter høve til å delta i utforminga av frivillige ordningar for merking av mat, dersom desse merkeordningane ikkje søker å vere konkurransevridande til fordel for norske varer kontra utanlandske varer. Her viser komiteen til det arbeidet som går føre seg i regi av m.a. Landbruks- og matdepartementet, som saksordføraren gjorde greie for i sitt innlegg. Det er vidare gledeleg at heile komiteen står opp om det arbeidet som Regjeringa gjer på dette området.

På bakgrunn av dei forholda eg kort har gjort greie for når det gjeld den avgrensa handlefridomen vi fekk òg på dette området då fleirtalet vedtok norsk tilslutning til EØS-avtala, og med dei tiltaka som Regjeringa er i gang med, tilrår fleirtalet at framlegget blir lagt ved protokollen.

Statsråd Sylvia Brustad [14:44:36]: Forslagene i det dokumentet vi behandler i dag, synes jeg er gode. Det er derfor jeg i mitt brev til familie- og kulturkomiteen av

15. mai gav uttrykk for at jeg i utgangspunktet støtter forslagene. Samtidig skrev jeg at norske myndigheter har begrenset handlefrihet når det gjelder merking av mat, fordi – som også flere talere har vært inne på – regelverket for matmerking i svært stor grad er harmonisert på EØS-nivå. Det betyr at egne norske systemer eller regler for merking av mat må holde seg innenfor rammene som er fastsatt i det EØS-baserte regelverket.

Problemet med mindretallets forslag til innstilling er at forslaget trolig vil være vanskelig å forene med Norges EØS-rettslige forpliktelser. Mindretallet foreslår riktignok at Regjeringa skal se på ordninger innafor EØS-regelverket. Etter min mening, ut fra det vi vet i dag, vil det likevel være vanskelig å få til den type ordninger som mindretallet foreslår, uten at ordninga kommer i konflikt med EØS-regelverket. Men som jeg skrev til familie- og kulturkomiteen, vil dette regelverket trolig bare tillate at norske myndigheter bidrar til utvikling av frivillige merkeordninger. Det gjelder bare dersom ordninga ikke har som formål å fremme produksjon eller omsetting av norske varer på bekostning av varer med opprinnelse fra andre EØS-land. Det vil derimot være enklere for norske myndigheter å bidra dersom ordninga utvikles av andre grunner. En slik grunn kan f.eks. være at en vil informere forbrukerne om en matvares kvalitet for å sikre forbrukeren mot villedning.

Norske myndigheters muligheter til å delta i utformingen av frivillige ordninger for merking av mat avhenger også trolig av om ordninga utvikles på grunnlag av forbrukerinteresser eller på grunnlag av næringsinteresser. I mindretallsforslaget kan det se ut som om disse hensyene blandes noe sammen, for mindretallet ber Regjeringa se på ordninger som ivaretar intensjonen i Dokument nr. 8-forslaget, hvor det står:

« (...) i forbindelse med utviklingen av en ny merkeprofil for norsk matproduksjon.»

Dette kan være problematisk i forhold til EØS-regelverket.

For øvrig vil jeg nevne at jeg i løpet av juni kommer til å oversende et norsk hørings svar til EU-kommisjonen. I dette svaret har jeg innspill til kommisjonens arbeid med å revidere det felleseuropeiske merke regelverket.

Det norske innspillet er utviklet i samarbeid med de øvrige matministrene og med Mattilsynet. Her peker vi på at Norge mener at det bør bli obligatorisk å merke matvarer med pakke dato og innfrysings dato. Vi vil også anbefale at EØS-regelverket for opprinnelsesmerking utvides til å omfatte flere produkter enn det som er tilfellet i dag.

Vi foreslår dessuten at opprinnelsesmerking bør gjøres obligatorisk, eller at det bør utarbeides felleseuropeiske retningslinjer for frivillig opprinnelsesmerking. Norske myndigheter arbeider altså allerede i dag med å forsøke å få innlemmet regler om merking med pakke og nedfrysings dato og opprinnelsesmerking i regelverket.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [14:47:58]: Jeg takker statsråden for en imøtekommende redegjørelse.

I innstillingen har mindretallet fremmet et forslag om at man ønsker at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en stortingsmelding som belyser disse problemstillingene. Når Regjeringen har vært såpass tydelig og positiv som den har vært i sitt svar til komiteen i denne saken, synes jeg at det ville koste veldig lite for Regjeringen å kunne komme tilbake med en melding til Stortinget som belyser hele denne problematikken, også med hensyn til den historikken som vi nå har hatt i vinter.

Mitt spørsmål til statsråden er: Hva konkret er det som gjør at Regjeringen ikke ønsker å invitere Stortinget til et samarbeid når det gjelder matsikkerhet?

Statsråd Sylvia Brustad [14:48:54]: Regjeringa er veldig interessert i å samarbeide med Stortinget også om matsikkerhet. Når vi ennå ikke har svart helt konkret på om det blir i form av en melding eller på annen egnet måte, er det på grunn av at vi nå vil se hva det eksterne utvalget som er satt ned, bl.a. for å gå gjennom hele E. coli-saken osv., kommer fram til av anbefalinger. Men jeg vil ikke utelukke at en melding til Stortinget vil være den måten det kan og bør gjøres på.

Regjeringen har altså ikke konkludert om det skal gjøres i en melding eller på annen måte, men jeg oppfatter at det er bred enighet, også mellom våre partier, om at matvaresikkerhet er veldig viktig, og at det er viktig at forbrukerne vet hva de spiser, hvor det kommer fra, og at de kan være sikre på at norsk mat er så trygg som overhodet mulig. Dessverre har vi sett den senere tida at det kan vi ikke alltid ha garanti for, og da må vi gjøre alt vi kan for å skjerpe oss på det området.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 2774)

S a k n r . 9

Forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. juni 2006 (jf. Innst. O. nr. 57):

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 2774)

S a k n r . 1 0

Forslag fra stortingsrepresentant Anders Anundsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. juni 2006 (jf. Innst. O. nr. 51):

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i opplæringslova som sikrer en statlig

stykprisfinansiering av opplæring som skjer i sosiale eller medisinske institusjoner, samt i barnevernsinstitusjoner mv. Reglene skal gjelde likt for private og offentlige institusjoner.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 2775)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Stortinget skal nå votere i sakene nr. 1–10.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 16 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 4–8, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 9, fra Bent Høie på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 10–16, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet

Det votes først over forslagene nr. 10–16, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle dagens rammefinansieringssystem og erstatte dette med et nytt system for direkte statlig stykkprisfinansiering av grunnleggende velferdstjenester som helse, omsorg, grunnskole, videregående utdanning samt sosiale tjenester.»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede konsekvensene av å la kommunale virksomheter omfattes av det ordinære merverdiavgiftsregelverket som gjelder for private virksomheter, og legge frem forslag om å erstatte dagens momskompensasjonsordning med en bedre og mer effektiv løsning.»

Forslag nr. 12 lyder:

«I

Veksten i kommunesektorens samlede inntekter skal være på mellom 5 og 6 mrd. kroner for 2007.

II

En større andel av veksten i kommunenes samlede inntekter skal øremerkes grunnleggende velferdstjenester.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at innslagspunktet i finansieringsordningen for brukere med særlige behov settes til 400 000 kroner pr. bruker.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at finansieringsordningen for særlig ressurskrevende brukere endres slik at den enkelte kommunes utgifter utover innslagspunktet legges til grunn for den statlige kompensasjonen.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utforme nye forskrifter om likeverdig behandling av offentlige og private barnehager, hvor det fastslås at kommunene skal følge enhetskostnadsprinsippet.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en egen sak for Stortinget om utbygging av bredbåndsnett i områder av landet der markedet i seg selv ikke er sterkt nok til å sikre utbygging.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.26)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 9, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 styrke kommunesektoren gjennom mer frie økonomiske midler, blant annet ved å øke kommunenes andel av skatteøret.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 80 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.02.49)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 4–8, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette en informasjonskampanje overfor kommunene som forteller om mulighetene knyttet til utfordringsrett.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme forslag om å etablere en ny forvaltningsstruktur med bare to folkevalgte nivåer, stat og kommune.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen redegjøre for konklusjon og fremdrift i prosjektet «Effektivitet og effektivitetsutvikling i kommunesektoren». Det bes videre om at det legges frem en sak hvor effektiviteten og effektivitetsutviklingen i kommunesektoren kartlegges, og at det foretas en gjennomgang av de virkemidlene som er benyttet for å oppnå høy effektivitet og god kvalitet i kommunesektoren.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utvikle forslag hvor enkeltkommuner får overta rollen som regional utviklingsansvarlig, og dermed de virkemidler som tillegges fylkeskommunen knyttet til regional næringsutvikling.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen følge opp samarbeidsprosjektet «Framtidens kommunestruktur – kommuner med ansvar for egen utvikling» med sterkere positive

insentiver for å få til en ønskelig endring i kommunestrukturen, herunder særskilte tilskudd til infrastruktur.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 69 mot 37 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 15.03.13)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 1–3, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette et bredt politisk og partssammensatt utvalg for å utarbeide et nytt og rettferdig inntektssystem for kommunesektoren.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2007 legge til grunn at satsen for den kommunale andelen av selskapsskatten holdes på 4,25 pst.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen intensivere planene for å få unge brukere med særlige behov ut av institusjon.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 57 mot 48 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.35)

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget gir Kommunal- og regionaldepartementet fullmakt til å fordele etter skjønn 1 993 mill. kroner for 2007. Beløpet er eksklusiv kompensasjon for omlegging av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift. Beløpet foreslås bevilget over kapittel 571 Rammetilskudd til kommuner og kapittel 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Ib Thomsen satt fram tre forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme forslag om endringer av kommuneloven med sikte på å øke kontrollutvalgenes uavhengighet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å legge til rette for en innstramming av adgangen til å avsette kommunale kontrollutvalg.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremme forslag om sikring av at et kvalifisert mindretall i de kommunale kontrollutvalgene gis adgang til å iverksette granskning av mulige misligheter i den angjeldende kommune.»

Det vil bli votert alternativt mellom disse forslagene og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:45 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Bent Høie og Martin Engeset om å gi de kommunale kontrollutvalgene større uavhengighet – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at det ved alternativ votering mellom forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre og innstillingen fra komiteen var avgitt 64 stemmer for innstillingen og 41 stemmer for forslagene.

(Voteringsutskrift kl. 15.05.07)

Kari Lise Holmberg (H) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Presidenten: Da er det avgitt 63 stemmer for innstillingen og 42 stemmer for forslagene. Med disse stemmetall er komiteens innstilling bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Åge Starheim satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre.

Forslaget lyder:

«Stortinget oppnevner en kommisjon som skal gi en helhetlig oversikt/status for utfordringene for personvernet. Kommisjonen bes fremme forslag som kan styrke bevisstheten om personvern og styrke dets status i møte med den teknologiske utvikling og ønsker om økte former for registrering og overvåking.

Kommisjonens arbeid bør skje parallelt med Regjeringens revisjon/etterkontroll av personopplysningsloven og avsluttes innen utgangen av 2007.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre ble med 61 mot 44 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.05.37)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:54 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim og Odd Einar Dørum om oppnevning av en kommisjon for personvern – vedlegges protokollen.

Votering:

Votering i sak nr. 4

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2006 vert det gjort følgjande endringar:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
2315		Lønsregulering for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet	
	1	Driftsutgifter, v e r t l ø y v d med	1 200 000 000
1502		Tilskot til kompetanseutvikling	
	70	Tilskot, <i>kan overførast</i> , v e r t l ø y v d med	20 000 000
1503		Midlar til tenestemannsorganisasjonenes opplærings- og utviklingsarbeid	
	70	Tilskot, v e r t n e d s e t t med	21 689 000
		frå kroner 107 816 000 til kroner 86 127 000	
	71	Bidrag frå arbeidstakarane, v e r t n e d s e t t med	5 830 000
		frå kroner 29 959 000 til kroner 24 129 000	
1541		Pensjonar av statskassen	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	506 000
		frå kroner 21 000 000 til kroner 21 506 000	
1542		Tilskot til Statens Pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	72 385 000
		frå kroner 6 299 000 000 til kroner 6 371 385 000	
	70	For andre medlemmer av Statens Pensjonskasse, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	7 385 000
		frå kroner 70 000 000 til kroner 77 385 000	
1546		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	1 065 000
		frå kroner 85 000 000 til kroner 86 065 000	
1547		Gruppelivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	1 782 000
		frå kroner 74 000 000 kroner til 75 782 000 kroner	
635		Venteløn, jf. kap. 3635	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , v e r t a u k a med	8 000 000
		frå kroner 420 000 000 til kroner 428 000 000	

II

Stortinget samtykkjer i at det med verknad frå 1. mai 2006 vert føreteke regulering av løningane mv. for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet som er medlemmer av LO Stat, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund Stat og Unio i samsvar med Riksmeklingsmannen si møtebok av 24. mai 2006.

III

Stortinget samtykkjer i at det med verknad frå 1. mai 2006 vert føreteke regulering av løningane mv. for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet som er medlemmer av NITO og Norges Farmaceutiske Forening i samsvar Riksmeklingsmannen si møtebok av 24. mai 2006.

IV

For embets- og tenestemenn som ikkje er medlem av organisasjonar som nemnde i II og III og difor ikkje får sine løns- og arbeidsvilkår fastsett i hovudtariffavtale,

skal same løns- og arbeidsvilkår som etter II, gjelde. Embets- og tenestemenn som er tekne ut av hovudtariffavtalen, får sine løns- og arbeidsvilkår fastsette administrativt i eigen kontrakt.

V

Fornyings- og administrasjonsdepartementet får fullmakt til å kunne samtykkje i at det ved forhandlingar/mekling vert føreteke tilsvarande regulering som i II av løningane mv. for arbeidstakarar som er medlemmer i Akademikerne.

VI

Stortinget samtykkjer i at Kongen på vegne av staten kan bringe tvistar i samband med tariffoppgjeret i staten i 2006 inn for Rikslønsmndta i samsvar med føresetnadene i lov om offentlege tenestetvistar av 18. juli 1958, jf. § 26.

VII

1. Pensjonar i Statens Pensjonskasse vert regulerte i samsvar med auken i grunnbeløpet i folketrygda pr. 1. mai 2006.
2. Statens Pensjonskasse vert gitt fullmakt til å regulere og tilpasse pensjonar som på grunn av særlege pensjonstekniske forhold ikkje med rimelig resultat kan regulerast i samsvar med punkt 1.
3. Fornying- og administrasjonsdepartementet får fullmakt til å regulere pensjonar av statskassa på same måte som for statspensjonistar etter punkt 1.

VIII

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet får fullmakt til å fordele løyvinga under kap. 2315 Lønsregulering for arbeidstakarar i det statlege tariffområdet, post 1 Driftsutgifter, på dei av departementet sine postar som har lønsløyving.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 562/2006 om fellesskapsregler som regulerer bevegelsen av personer over grenser (Schengen-grenseregler).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten har Per-Willy Amundsen satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Dokument nr. 8:69 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Bjørg Tørresdal og Jon Lilletun om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak – bifalles ikke.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:69 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Bjørg Tørresdal og Jon Lilletun om tiltak for barn som har sittet lenge i asylmottak – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 82 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.07.10)

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 9 (2005-2006) – årsmelding til Stortinget fra Styret for pensjonsordningen for stortingsrepresentanter – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten har May-Helen Molvær Grimstad satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen se på ordninger som ivaretar intensjonen i Dokument nr. 8:44 (2005-2006) i forbindelse med utviklingen av en ny merkeprofil for norsk matproduksjon innenfor EØS-regelverket.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:44 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg, Kåre Fostervold og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt bedre opplysningene til forbruker om matvarens opprinnelse – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 57 mot 48 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.21)

Votering i sak nr. 9

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Karin S. Woldseth på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. juni 2006:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om en endring av lover og regelverk slik at det blir opp til det enkelte par hvordan de vil fordele fødselspermisjonen mellom seg.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 75 mot 30 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.08.49)

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Anders Anundsen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 8. juni 2006:

«Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag til endringer i opplæringslova som sikrer en statlig stykkprisfinansiering av opplæring som skjer i sosiale eller medisinske institusjoner, samt i barne-

verninstitusjoner mv. Reglene skal gjelde likt for private og offentlige institusjoner.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 82 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 15.09.15)

S a k n r . 1 1*Referat*

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Møtet hevet kl. 15.10.
